

DEBRECZEN

SZERKESZTŐSÉG, KIADÓHIVATAL ÉS NYOMDA:
DEBRECEN, JÓZSEF KIRÁLYI HERCEG-UTCA 1.
TELEFONSZÁMOK: 7-89. SZ. (SZERKESZTŐSÉG),
7-88. SZ. (KIADÓHIVATAL ÉS KÖNYVNYOMDA).

KELETMAGYARORSZÁGI
NAPLÓ

ELŐFIZETÉSI ÁRAK: HAVONTA 3 P, NEGYED-
ÉVRE 9 P, FÉLÉVRE 18 P, ÉVENTE 36 PENGÓ.
KÜLFÖLDRE: A FENTI DIJAK KÉTSZERESÉ.
EGYES SZÁM 12 FILLÉR, VASÁRNAP 24 FILLÉR

32 OLDAL.

VIII. évfolyam. 138. sz.
Vasárnap, 1931 június 21.

24 FILLÉR

Az ellenzék programtalansága

Ha figyelemmel kísérjük a most folyó választási küzdelmeket, azt a csodálatos jelenséget állapíthatjuk meg, hogy minden mozgolódás és igyekecs dacára érdemleges programot egyik ellenzéki párt sem adott. Vagyis a választási harc inkább személyi tusának tekinthető, mint elvi küzdelemnek. Legyenek a jelöltek akár ellenzékiek, akár kormánypártiak, lényegében ugyanazt a programot vallják, amit Bethlen István fejtett ki Debreczenben. Ennek a programnak leglényegese az, hogy minden politikai erőnek és talentumnak össze kell fognia a gazdasági válság legyőzésére, mert az egyetlen és legjobb politika az, amely közelebb viszi az országot a gazdasági fejlődés útjára a megújulás felé. Ezt a célt minden párt és minden küzdő helyesnek és szükségesnek látja. A módok tekintetében amelyek által ez a cél elérhető, hiányzik azonban mindennemű erőteljesebb koncepció az ellenzéki pártok részéről. Az ellenzéki bírálat és az ennek alapján fejtegetett program voltaképpen csak egyes kormányzati cselekedetek kritizálásából áll anélkül, hogy bár egy esetben is megjelölték volna konkrétan az a mód, amely megoldani segítené azt a válságot, mely végeredményben az ádáz háborus gyűlölet és az ennek hatása alatt végrehajtott országosnkítás következménye.

A magyar választóközönség már sok éles és erős választási küzdelmet látott és vívott meg a múltban. Láttunk ellenzéki felvonulásokat, amelyek nemcsak bonckés alá vették a kormányzóhatalom ténykedéseinek minden egyes porcikáját, hanem ezzel egyidejűleg azt is megselekedték, hogy szabatosan kifejtették azokkal szemben a maguk eszméit és elgondolásait úgy, hogy a választóközönségnek valóban választania kellett aközött, hogy a kétfelé ágazó, de mindkét oldalról szabatosan kijelölt út közül melyikre lépjen és e lépésének mik lesznek a politikai következményei. Ma minderről szó sincsen. A választási küzdelem merőben szubjektív harcá devalválódott s az egyes ellenzéki frakciók által hirdettet és vallott programpontokból fölényesen állapíthatja meg az egységspárt vezére, hogy azok az ő politikai koncepciójának eklektikus módon összeválogatott részletei.

A legtermészetesebb következménye ennek a furcsa helyzetnek, hogy a választóközönség zöme elvesztette minden érdeklődését a most folyó politikai harc iránt. Az ellenzéki pártok programtalansága azt az érzést váltja ki benne, hogy a létező válság leküzdésére

Több mint tizenhétézer ajánlója van Debreczenben a Bethlen-listának

Debreczenben ma délig kell benyújtani a képviselői ajánlásokat.

Az a nagy lelkesedés, mely Debreczen választóközönségét a Bethlen miniszterelnök zászlaja alá zárt sorokban tömöríti, megnyilatkozott az ajánlási iverk írásánál. Mint értesülünk a Bethlen listára tegnap estig több mint tizenhétézer aláírás gyűlt egybe és ennyi aláírást fog a párt vezetése ma benyújtani a választási biztosoknak. Ezeket az aláírásokat a párt kebelében már egy bizottság felülvizsgálta atekintetben, hogy valamenyi választói jogosultsággal bíró választótól származik-e. Amelyiknél a legesekélyebb kétely merült fel, azoknak beadását a párt mellőzte.

A választási hirdetmény szerint ma, vasárnap déli 1 óráig kell valamennyi pártnak be kell adni az ajánlásokat. Hogy a másik két pártnak mennyi az ajánlója arról különböző hírek vannak forgalomban, de annyi bizonyos, hogy meg sem közelítik a Bethlen lista ajánlónak számát.

A tegnap benyújtott ajánlások nagy száma az egységes párt fölényes győzelmét mutatják Hajdúvármegye négy kerületében

Hajdúvármegye négy választókerületében tegnap kellett az egyes pártoknak benyújtani a képviselői ajánlásokat. — Az egységes párt mindenütt fölényes számú ajánlást nyújtott be, amely számok azt mutatják, hogy mindegyik kerületben az egységes párt nagy győzelmet fog aratni. — A hajdú nép rendületlenül kitart Bethlen István politikája mellett és nagy többségében nem ül fel azoknak, akik különböző pártok színeiben megakarják bontani a hajdúnép egységét, mely a mult választásokon is Bethlen István országmenő politikája mellett szállott sikra. Egyes helyeken a heves ellenzéki agitáció, amely minden eszközt megragad arra, hogy megvesse a lábát Hajdúvármegyében, szinte fékevesztetten dolgozott, de így is nagyon siralmas eredményt tudott elérni. — Bizonyosra vehető, hogy mire a választások napja elérkezik, még a megtévesztett emberek is a jobb belátás lesz urrá és ha még el is jutnak egyes jelöltek a döntő küzdelembe, végeredményben vereséggel vonulnak el. — A Hajdúság derék, dolgos népe megelégette az üres ellenzéki handa bandázást, nem hisz az üres jelszavaknak és a népámitásnak, ellenkezőleg látja azt, hogy a mai nehéz időkben egy szívet és lélekkel Bethlen István, a hivatott vezér mellett van a helye.

Az egyes kerületekben benyuj-

csak az, amelyet a kormány vezére szabatosan debreceni programbeszédében kijelölt. Előrelátható tehát, hogy az ellenzék programtalansága szembeállítva a kormány jóhiszeműen senki által sem tagadható tényleges sikereivel, azt fogja eredményezni, hogy a pártok számarányában semmiféle

tott ajánlásokról a következő szám adatokat közölhetjük:

A nádudvari kerületben

Petri Pál államtitkár egységespárti 7318, — Molnár István, Gaál Gaszton párti 1220 szavazatot nyújtott be. Molnár ajánlásai között aligha lesz megfelelő számú érvényes aláírás, úgy hogy aligha nem pótlásra fogják utasítani és ha nem tud elegendő számú érvényes aláírást pótolni, a további küzdelemből kiesik és így Petri Pál egyhangulag megválasztott képviselője lesz továbbra is a nádudvari kerületnek. A kerület lakosságának hüisége impozáns módon nyilvánult meg a kerület eddigi szeretett képviselőjével szemben, aki annyit tett eddigi működése alatt a nép érdekében.

A hajdúszoboszlói kerületben

Vitéz dr. Hadházy Ferenc 4751
Juhász Nagy Sándor 5231
aláírást nyújtott be.

Megjegyzendő — hogy Juhász Nagy Sándorék kortesei olyan emberek aláírásait is felszedték az ajánlási iverkre, akiknek nincs szavazati joguk, míg dr. Hadházy Ferenc pártja csak lelkiismeretesen átvizsgálta és kizárólag választótól eredő ajánlást nyújtottak be. Az ellenzék a sok illetéktelen aláírással csak hangulatot akart kelteni, ami persze végeredményben teljesen hatástalan marad, mert

hisz a választási biztos a törvény értelmében törölni köteles minden olyan aláírást, mely nem választótól származik. Hiszen a benyújtott aláírások száma túlhaladja a választók számát.

A kerület lakosságának tulnyomó többsége Hadházy Ferenc zászlaja alá sorakozik. — Hovatovább kezdik belátni még azok is, akiket eddig a határt nem ismerő ellenzéki agitáció megtévesztett, hogy végtelen kára származna a kerület lakosságának abból, ha az októbrista forradalmi politika exponensét juttatnák győzelemhez. — Számátalan bejelentés történt Hadházy pártirodájában olyan választók csatlakozásáról, kik eddig Juhász Nagy Sándorék táborában voltak. A józan belátás kezd urrá lenni, azt a szegényt nem akarják a szoboszlói kerületre hozni, hogy éppen ez a hajdúsági kerület legyen az, amely az átkos forradalom és a kommunizmus szállásainál rendszerének biztatást adjon. A nép felvilágosítása meghozta a maga gyümölcsét, most már mindenfelé belátják, hogy miről is van szó ennél a választásnál. Arról nevezetesen, hogy vagy a kerület minden gondját-baját szíven viselő férfit, mint Hadházy Ferenc, küldenek a parlamentbe, — vagy pedig a nyakukra engednek ülni olyan politikust, aki a nemzet sirásói mellett volt azokban a gyászos időkben. A választás nem

lényegesebb eltolódás nem fog elő állni és a nemzet továbbra is attól Bethlen Istvántól fogja várni a magyar nemzetet érdeklő nagy problémák megoldását, aki erre az elmúlt 10 év történelmi legelkönyvelhetőbb bizonyítékai szerint arra valóban hivatottnak bizonyult.

lesz nehéz, és ezért fog mégis Hadházy Ferenc győzelmesen kikerülni a küzdelemből.

A hajduböszörményi kerületben

Uzonyi György egyspárt. 3468
Kőszegi Ferenc pártonkiv. 1927
Kálmán Ferenc 1559
Kiss Roland szociáldem. 884
ajánlása aláírást nyújtott be. — Mint látható itt is az egyspárti jelölt kapta a legtöbb ajánlást. 3-al tudott többet beadni, mint a hárommal többet beadni, mint a mennyi szükséges a választók számahoz képest Minthogy általános tapasztalat, hogy az aláírásokból érvénytelenség miatt legalább tíz százalék elesik, egy nyilvánvaló, hogy a szociáldemokrata jelölt nem jut tovább és máris kiesik. Kálmán Ferenc bizonytalan pártállású, egyesek szerint Gaál Gaszton párti, neki sincs talaja, úgy-hogy a küzdelem Uzonyi és Kőszegi között fog eldőlni. Itt aztán az elvek harca lesz és nem is személyek a fontosak, hanem az hogy a böszörményi kerület is Bethlen István zászlaja alá sorakozzék. — Uzonyi György esélyei ennél fogva napról napra nőnek.

A hajdunánási kerületben

Maday Gyula egyspárti 3853
Gulyás István, Gaál párt 1231
Szepesi Albert szociáldem. 2444
A kerület eddigi népszerű képviselőjének Maday Gyulának van a legtöbb ajánlása. A Gaál Gaszton párti jelölt nem sok vizet zavar, hanem annál inkább figyelemre méltó, hogy a szociáldemokrata jelölt befészkelte magát a kerületbe. A józan földművelő népnek nincs helye a szociáldemokraták táborában, akik folyton a mezőgazdasági érdekek ellen agitálnak és dolgoznak. Maday Gyulában a szegény néposztály megértő szívű pártfogóra talál, ki mindenütt ott volt, hol a földművelő osztály és kerülete érdekeit kellett megvédenie. A kerület népe nem ülhet fel a szociálista izgatásnak, mert akkor maga alatt vágná a fát, hiszen a szociáldemokrata elvek érvényesülése még azt a néhány hold kisbirtokot is veszélyeztetné, melyet tulajdonosa nélkül munkával megszerzett. Dolgos, derék, hazafias érzésű földművelő szociáldemokratára nem szavazhat, — mert hisz akkor elárulja a hitét, hazáját, őseinek tradícióját. Bizonyos, hogy nem is győzedelmeskedik ott a szociálista jelölt, hanem Bethlen István zászlaja lobog diadalmasan és ezt a zászlót Maday Gyula viszi a kerületben.

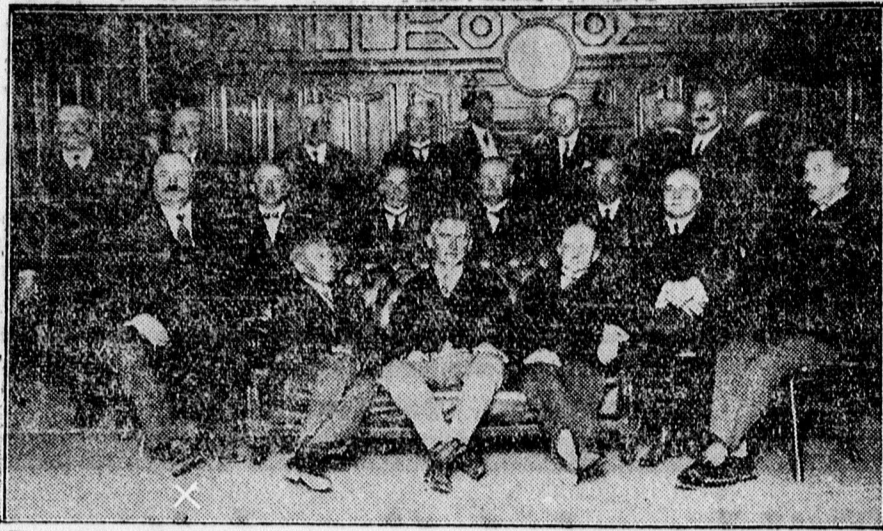
Vásároljon a Debreczeni
hon hűdítő cégek nél.

Mosó divatkelmékben

bemberg selymek
selyem burettek

izléses választékot talál

Kardos Lászlónál.

Ez a kép 1927 évben készült az e ségében, mikor a vármegyei elök küldöttség átadta Bethlen Istvá oklevelet. — X-el megjelölve Bé tagja volt az egységes pártnak é az októberista politiku

gységespárt budapesti körhelyi- előségekkel élén a hajdusoboszlói n miniszterelnöknek a díszpolgári lteky Lajos, aki akkor hűséges s most Juhász Nagy Sándornak, snak korteskedik.

Debrecen népe impozáns többséget adjon Bethlennek Lelkes hangulatú egységespárti körzeti értekezletek

egységes párt 6, 7, 8, 9 és 10. számú körzetei tartottak együttes és igen népes társasvacsorát tegnap este a Görög vendéglőben.

Az első felkőszöntőt Harsányi Gusztáv ny. kuriai bíró mondotta. Nem tudja megérteni, hogy miért mondanak a magyar kormányról tudva valótlanosságokat az ellenzékiek, amikor olyan bajokért okolják, melyeknek világosan nem a kormány az oka. Utalt a külföldi államokra, ahol sokkal nagyobb bajok vannak, mint itt. Végül az egységespárti jelöltek győzelmére üritette a poharát.

Ruffy Vargha Kálmán szólt fel ezután. — Nézzünk tovább az orrunknál és ne egymást okoljuk a bajokért.

Általános figyelem közepette beszélgetett külpolitikai fejtegetésekbe, melyek során a világ rendjében Magyarország helyzetét világította meg. Különösen érdekesek voltak a német-osztrák vámuíóval kapcsolatban mondottak. A nagy világproblémák megoldásánál nekünk ügyeseknek kell lennünk, hogy kellő hasznot húzhassunk. A gazdasági válság megoldására, külpolitikai és gazdasági előnyök biztosítására csak Bethlen István alkalmas (éljenzés), — nem azok, akik az országot már egyszer tönkretették.

Az ország szeme ma Debrecenen van, nem mindegy, hogy Bethlen impozáns többséggel, vagy pár

34 és 36. körzet értekezlete

A 34. és 36. körzet is tartott tegnap népes értekezlete Rásó Sándor elnöklésével.

Radó Rezső tartott rövid beszédet, melyben utalt arra, hogy a választási mozgalom ebben a két körzetben tartott összejövetelen bontot zászlót.

Összehasonlítva a régi viszonyokat a maival, amikor jogrend és nyugalom van. A mi polgármestereinknek nem kell a banditák ellen harcolni, mint ahogy a csikágoi polgármester megkezdte munkaprogramját. Ez a belső rend elvitathatatlanul Bethlen érdeme. (Éljenzés.) Neki köszönhető, hogy Magyarország rendjét ma irigylük mindenfelé. Ezelőtt arról volt szó, hogy mi fizessünk jótétet, ma már arról beszélnek, hogy Magyar-

szavazattal jön-e be. Nem csak szavazatot kér, hanem azt is, hogy agitáljanak a Bethlen igazsága és a nemzet érdekei mellett. (Taps.) Radó Rezső dr szólt fel ezután:

Ma a hangszórók révén alkalmas volt egy programbeszédet meghallgatni. A szónok azt mondta, hogy nem hozakodik elő külföldi példákkal. Pedig nagyon fontos, hogy milyen a helyzet kint a többi országokban. Ha mindenütt rossz a helyzet, akkor nem lehet a mi helyzetünket egyoldalúan megítélni.

Az amerikai pénzügyminiszter Londonban van és jön utána a külügyminiszter is. Ma már a lapok is közlik, hogy Amerika megakarja menteni Európát. Az európai helyzet javulása során a mi viszonyaink is megjavulnak.

Foglalkozik ezután az adózás kérdésével. A kereskedő szívesen fizeti az adókat, de a lelkét a folytonos izgalmtól meg akarja menteni.

Minden polgárra szüksége van az országnak, nem szabad felekezeti vagy foglalkozási szerinti különbségeket tenni a polgárok között.

Egészséges decentralizációt kíván a vidéken. Most már a vidéket kell fejleszteni. — Erős Debrecent, Szegedet és Pécsét kell kifejleszteni.

Összefogásra s összetartásra buzdítja a polgárságot.

Bessenyei Gyula mondott aztán lendületes felkőszöntőt és még többet szólalt fel.

országnak kell jótétet kapnia azokért, amiket igazságtalanul elkövettek ellenünk.

Gazdasági krízis uralkodik mindenfelé, ezért kell átmenetileg szünetelnünk nekünk is. Ezt a szünetet kell, amennyire csak lehet, csökkenteni.

Polgáry István gazdálkodó szép szavakkal mondott köszönetet Radó beszédéért.

A 12-ik órában olyan férfiak és vezérek állnak talpra, akik hivatva vannak arra, hogy az országot kivezessék a nehéz világ-gazdasági helyzetből. Azt kívánja, hogy teljes sikerrel vezessék diadalra a kibontott zászlót.

Az értekezlet lelkes hangulatban ért véget.

Milyen az ellenzék agitációs szabadsága a miniszterelnök kerületében

Akkor, amikor ellenzéki oldalról habzó szájjal kürtölik tele az országot soha nem történt választási »atrocitások« hírével, mikor folyton arról siránkoznak egyes lapok, hogy a hatóságok lehetetlenné teszik az ellenzék agitációját, nem éreketlen rámutatni arra, hogy Debrecenben mi történt ezen a téren. Egyrészt Hegymegi Kiss Pál pártja, másrészt a szociálisták már hetek óta tartanak gyűléseket a külsőségeken, tegnap este egyszerre két ellenzéki agitációs gyűlés zajlott le Debrecenben, szinte egyidőben. A vonatkozó rendeletek módot adtak volna a rendőrhatalomnak, hogy az egyidőben tartandó gyűlések valamelyikét ne engedélyezzék. pláne az esti órákban, ennek dacára konciliánsan mindkét gyűlésre

engedélyt adtak, melyek bele is nyultak a késő esti órákba.

Györki Imre nem átalotta azt állítani beszédében, hogy »a magyar választási rendszer rosszabb a Bratianu-féle oláh választásnál.« És ezt a súlyos valótlanosságot elmondhatta éppen a miniszterelnök kerületében, anélkül, hogy még csak félbe is szakították volna. Hát lehet itt akkor az agitáció korlátozásáról beszélni. Györki Imre a nyílt választási agitáció utolsó napján háborítatlanul támadhatta a miniszterelnököt olyan stílusban, melyet már megszokhattunk tőle, de azért mégis ők panaszkodnak, hogy az ellenzék gátolja az agitációt. — Bezzeg emlékezzék csak vissza Györki Imre arra a bizonyos »szovjet választásra«, mely őt is

bejuttatta többek között a gyászos emlékeztető szovjetparlamentbe. Hogy is volt csak akkor! Az a »választásnak« csufolt komédia minden emberi fogalmat megcsufolt. Tehát éppen Györki Imrének, a szovjet egykori tagjának nincs joga erről a kérdéstről beszélni. Hogy mégis beszélhetett, azt mutatja, hogy mégsem olyan rossz a mostani választási rendszer.

Vagy nézzük a másik ellenzéki pártnak a gyűlését. Hegyemegi Kiss Pál pártja szabadtéren, a város által oly féltő gonddal őrgött virágágyak között tartott gyűlést teljesen szokatlan időben este hét órai kezdettel, mikor már sötétedni kezd és már csak közbiztonsági szempontokból is megtagadhatta volna a rendőrhatalom a gyűlés engedélyezését. Azonban illetékes helyen figyelemmel voltak arra, hogy a törvény által előírt agitációs idő ezuttal szükre volt szabva és előzékenyen hozzájárultak az esti órákban való gyűlés megtartásához.

Aki ott volt a gyűlésen, láthatta, hogy a rendőrök milyen féltő gondnal ügyeltek arra, hogy a gyűlés lefolyását mi sem zavarja.

Ha egy motorbicikli, vagy egy autó közeledett a szomszéd uccában, rögtön leállították, vagy visszafordították. Egy nehéz stráfszekérrel majdnem baj történt a visszafordítás közben. Ha maga a miniszterelnök beszélt volna ott, sem lehetett volna nagyobb figyelemmel lenni. Aztán megafonok közvetítették az elhangzott beszédek a főtérre. Az illetékesek a legnagyobb készséggel tettek eleget az ezirányú kívánságnak, annak dacára, hogy erre nem lettek volna kötelesek, mert lehetett volna azt mondani, hogy bizonyos intézmény pártpolitikai célra nem áll szolgálatra. Ugyanis a miniszterelnök itt léte alkalmával egyszerűen ment a megafonos közvetítés, miután a Bika díszterméből közvetlen közvetítették a beszédek, de miután tegnap ez messzebből történt, másirányú intézkedés is szükségessé vált. De ezt is megtették, nehogy azt lehessen mondani, hogy kivételt tesznek a miniszterelnök javára.

Ime, ilyen az ellenzék agitációs szabadsága Debreczenben, a miniszterelnök kerületében.

Eddig 28 egyhanguan megválasztott képviselő

Ellenjelöltjük nincsen, — tehát egyhanguan megválasztott képviselőknek tekinthetők a következők: Mayer János földmívelésügyi miniszter (Kápolna), Hódossy Geodeon (Gyöngyös), Gáspárdy Elemér (Heves), Ivády Béla (Pásztó), Puky Endre (Torna), Keresztes-Fischer Miklós (Pécsvárad), Fenicz Ignác (Sásd), Fráter Jenő (Székelyhid), Lukács Béla dr (Onod), Putnoky Mór (Putnok), Héjj Imre (Nagylak), Farkas Elemér (Hercegfalva), Gömbös Gyula (Abádszalók), Czettler Jenő (Jákóhalma), Apponyi Albert gróf (Jászberény), Urbán Gáspár (Mezőtur), Erődy-Harrach Tihamér (Tiszaföldvár), Brandt Vilmos (Törökszentmiklós), Szeitovszky Béla (Balassagyarmat), Ernst Sándor (Ipolytúr), Strausz István (Marcali), Kállay Miklós (Kenese), Nánássy Andor (Nagykálló), Tomesányi Vilmos Pál (Mezőkaszony), Pesthy Pál (Gyöngy), Klein Antal (Tolna), Huszár Mihály (Sárvár), Festetich Sándor gróf (Enying).

A tegnapi napon lezárult ajánlási határidővel tehát 28 egyhanguan megválasztott képviselője máris van az új országgyűlésnek. Ez a szám valószínűleg még növekedni fog — az ajánlások átvizsgálása

után. Legalább 40—45 egyhangú választásra számíthatnak.

Győr-, Moson- és Sopron egyelőre egyesített vármegyékben a kormánypárti jelöltek megszerezték a szükséges számú ajánlást, sőt három kerületben olyan fölényben vannak, hogy megválasztásuk már biztosra is vehető. A győrszentmártoni kerületben az eddigi egységpárti képviselő, Sokorópátkai Szabó István 8106 és Csikvándy Ernő dr földbirtokos nem hivatalos egységpárti jelölt 2744, Kelemen András független kiszagdapárti jelölt pedig 1857 ajánlást kapott.

Az öttevényi kerületben eddigi képviselőnek Tury Béla keresztény gazdasági párt hivatalos jelöltnek 6700, Márki Ede földbirtokos hivatalos független kiszagdapárti jelöltnek 2295, Csonka Imre nem hivatalos független kiszagdapárti jelöltnek 2295, Csonka Imre nem hivatalos független kiszagdapárti jelöltnek 1331 ajánlása van.

A magyaróvári kerületben Pintér László hivatalos egységpárti jelölt 5573, Hánóczy László dr szocialdemokrata jelölt 1041 ajánlást adott be, míg három jelölt, akik közül kettő független kiszagdapárti programmal szerepelt, nem

... az öregek után a fiatalok!

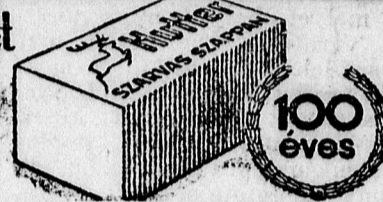
Három nemzedék használta a Hutter-szappant és hű maradt hozzá, mert a Hutter-szappan mindig változatlan — mindig egyformán kitűnő. Most a legfiatalabb nemzedék követi az öregek példáját

HUTTER SZARVAS SZAPPAN

...és Asszonydicséret

a rég bevált áztatószer éppen át minden szennyet felold — munkát takarít

tudta megszerezni a szükséges ajánlást. — A zurányi kerületben Zwini Károly nem hivatalos egységpárti jelöltnek 990, Neuberger Mihály független kiszagdapárti jelöltnek 1428 ajánlása van.

A nagykanizsai választókerületben Kállay Tibor pártokivüli 3699, Magyar Miklós nemzeti demokrata 1157 aláírást nyújtott be. A letényi választókerületben Lendvay István kereszténypárti 2210, dr Somogyi Béla pártokivüli kiszagdapárti jelölt 2866 ajánlást kapott.

hivatalos egységpárti 1616 aláírást nyújtott be.

Borsodvármegye 4 kerületében valószínűleg egyhangulag választják meg a hivatalos egységpárti jelöltek. Fáy István, Lukács Béla, Biró Pál és Putnoki Mór képviselőjelöltek egyhangú megválasztása biztosra vehető.

Az edelényi kerületben Farkas Gyula hivatalos egységpárti jelölt 8031, Váczy József független kiszagdapárti jelölt 2866 ajánlást kapott.

Biharmegyében is az egységpárt van fölényben

Bihar megye: a kerületek székhelyein tegnap délbe nyújtották be a képviselőjelöltek ajánlási ivateit. Az egyes kerületekben a következő a helyzet:

Cséfa: Dr Mártonffy Gyula egységpárti 5543, Tildy Zoltán Gaál Gaszton párti 2204.

Sarkad: Gróf Almásy Lajos egységpárti 2942, Demjén István nemzeti radikális 725.

Szalárd: Leszkay István egységpárti 1218, Nagy Lajos Gaál

Gaszton-párti 234.

Berettyóújfalú: Szilágyi Lajos pártokivüli 5739, N. Szabó Pál Gaál Gaszton párti 1035.

Derecske: Pekár Gyula egységpárti 4223, Csizmadia Lajos nemzeti radikális 1766.

Biharkeresztes: Dukai Takács Géza egységpárti 2551, Hegyesi Károly Gaál Gaszton párti 900.

Nagyléta: Fráter Jenő egységpárti 2589, Zöld Aladár független Kossuth-párti 697.

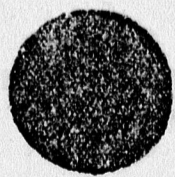
A VALASZTÁSOK MIATT KIVÉTELESEN MEGJELENHETNEK PÉTER ÉS PÁL ÜNNEPÉN A REGGELI ÉS DÉLUTÁNI, UTÁNA KÖVETKEZŐ KEDDEN A REGGELI LAPOK.

Félhivatalosan jelentik: A magyar királyi miniszterelnök az 1920 évi 4578 ME. számú kormányrendelet 8. szakasza alapján megengedte, tekintettel a június 28—29-iki kettősünnepnap és az országgyűlési képviselőválasztások folytán össztörölődő események hirtelenségének közérdekű szempont

jaira, hogy ezidén Péter és Pál napján, június 29-én, hétfőn, a reggeli és délutáni, valamint ezt az ünnepnapot követő napon 30-án kedden a reggeli lapok a rendes időben kivételesen megjelenhessenek.

Vásárlásainál hivatkozzon lapjára, Debreczen-re.

Nem érdemes mosatni gallérját

mert 6 darab gallért 1 P 20 fillérért kap:

BENYÁTSNÁL.

Olcsóbb lett a marhahús.

1 kg. felsár, fartő, hátszín, rostélyos, lapocka és fehérpecsenye 1 pengő 20 fillér.

Kohn J. és Fiai, Szent Anna-utca 10

Torony a buzatáblák fölött

Ma egy hete kimentem a határba és a ringó buzatáblák közt egy tisztásról visszapillantottam a város felé... A város s a más tájakon meghuzódó falvak elvesztek szemem elől, eltakart mindent a vetés, a fák lombosra; itt is, ott is csak egy-egy torony emelkedett a magasba... A tornyok hol szerények és kisméretűek voltak, hol diszesebbek s egyiknek-másiknak bádoggateién megcsillant az izzó, nyári napsugár... A tornyot fehér galambok repülték körül és sötét mélyének háttérében békésen kondult meg a harang, mely lágy, mindig egyforma és mégsem megünthető szavával zengett, hívott és biztított; vigasztalt és ígért! Ma egy hete a város első nagytermében egy programbeszédet hallgattam, melyet hazánk miniszterelnöke, városunk képviselője, mai képviselőjelöltje tartott... A másfélórás beszéd láthatólag kifárasztotta a nagy államférfit, kinek testi ereje a szerény, kicsi templomok struktúrájára emlékeztet, de a torony bádoggatejének diszes felületéről... a lélek nagy és mély kincsesházából felszállannak a fényes sugarak, a tornyot békés galambok röpködték körül, mert a hazát és nemzetet féltő szív kerülte a gyújtó szavak pörkölő lángját és mérgező szavait s a torony belsejéből egyforma nyugalommal áradt szerte a komoly és mégis megnyugtató szó, a hívó, biztató, vigasztaló és ígérő beszéd!

Ez a beszéd s annak energiaforrása, a Bethlen politika, nem volt sem ekkor, sem a múltban egy csillámló és sebesen tovarobogó patak, mely virágos mezőkön kanyarodik ide-oda, mely hirtelen megduzzad nyári zivatarok után s fenéig szárad nagy szárazságok idején, nem volt mértőföldeket elöntő nagy és veszélyes folyom... nem! Egy szabályozott csatorna ez, mely az ész által eltervezett irányban, a körül elterülő célpontok megfelelően viszi a maga öntöző és megtermékenyítő nedvét mindig előre és mindenüvé, ahol arra szükség van!

Mily egyformán zeng és kong a harang már anyagánál fogva is minden nap, reggel, délben, este! S mégis meghajtjuk fejünket, levesszük süvegünket hallatára... Az érzések bennünk szunnyadnak és élnek, a harang csak felébreszti és tettekre serkenti lelki erőnket...

Bethlen gróf beszéde nem a virágos szavak halmaza, nem is a dörgő és izgató, ellenérveket valószínűleg lebunkózó kortesbeszéde, csendes harang, mely munkára hív, de amelynek kongatója maga is érez, maga is dolgozik s ami a legfőbb: maga is hisz!

Hisz azt, amit mond, amit hirdet! S ezért kerüli a hangzatos ígéreteket, a véres támadásokat; neki minden osztály egyformán értékes és kedves, minden osztály sebé fájt... s azt egyetemlegesen... és kitartóan ápolja, mert minden osztály együtt: maga a Nemzet s aki csak egyes részeket istápol és gyógyít a másik terhére vagy hátrányára, az küzdve, a maga által felkaroltat is gyengíti.

Ez a beszéd... vagy talán már mondhatjuk, ez a politika nem kapkod és a hányatott hajón nem kapaszkodik az árbócba, nem veti magát a vizekbe... kívárja a viharok elcsendesülését, hogy aztán a rendbe hozott hajón a megengedett sebességgel folytassa útját a cél felé... Így lehet csak haladnia, — mert a cél igen nagy s igen sok akadály megkerülésével érhető el!

Az elszakítottak egyesítése, a gazdasági jéghegyek elvonulása, a körül lesben álló veszedelmek kifáradása és megnyuglása hozhatja csak meg egy maroknyi ország álmát akkor, mikor az egész világ zeng, az összes kicsi és nagy államok a megpróbáltatás veszélykorát élik.

Szomorú és végzetes annak a mentőnek a szerepe, ki a katasztrófa áldozatát nagy lármával, handa-bandával veszi kezelés alá, vagy aki elveszti fejét a nagy fájdalomak és kétségek láttára! Gróf Bethlen István a higgadt mentő... a megfontolt orvos... megnyugtató; ahol lehet, beköt, betakar; — komoly, de csendes vizsgálódással keresi az orvosságot s hisz a beteg nagyszerű felépülésében... A nemzet nem minden tagja tudja ugy felfogni ezt, ahogy felfogni szükséges... Nagy betegknél mindennapi dolog, hogy a beteg, vagy környezete türelmét veszítve, az egyik orvostól a másikhoz szalad... majd a budai asszonytól van, majd más csodakuruzslók után rohan, de ily módszerek mellett pillanatnyi jobbulások után rendszeren a nagy katasztrófa egy-kettőre bekövetkezik... Nekünk meg kell várni az orvos kezelésének eredményeit, nekünk a lassu de biztos gyógyulásra van szükségünk; nekünk hinni kell annak, aki maga is hisz, mert az így nyújtott és így elvett orvosság gyógyít egyedül igazán... kitartóan és célravezetően!

Különösen és elsősorban hinni kell nekünk, mint olyanoknak, akik tudjuk, hogy még az Isten napja sem ragyogja be egyszerre az egész földet, csak annak felét! Nincs orvos, politikus, aki máról holnapra egyszerre megszüntetni tudná az összes bajokat! De tudjuk egyben azt is, hogy a természeti törvények szerint a nap ma itt, holnap a földteke másik oldalán süt, melegít és éltet! Gróf Bethlen István politikája, nemzeti munkája ép azért volt és marad egészséges és nemzeti, mert mindenüvé néz és mindnyájunk bajára igyekszik megadni a megoldást!

S amint egy nagy gépházban hiába pihennek a legmodernebb gépek és felszerelések, — hidegen érintetlenül vesztegelnek, ha a hajtó villanyáramot azokba be nem kapcsoljuk, a nemzet nagy erőforrásai és kincsei veszendőbe mennének, ha majd a szükség és újabb próbatétel nem az ilyen politikának messzelátó és egészségesen jót akaró ereje hozná azokat lendületbe és áldásos munkába!

Buchwald Andor.

Nagy egységspárti körzeti értekezlet

Ma, június 21-én, vasárnap este 8 órakor a »Rózsabokor«-ban.

A debreceni egységspárt 24, 25, 26. és 27-es választói körzetei f. hó 21-én este 8 órai kezdettel igen nagyszabású, vacsorával egybekötött értekezletet tartanak a »Rózsabokor«-ban, Szoboszlói ut 4. szám alatt.

A rendezőség napok óta fáradhatatlan munkával és előrelátással dolgozik a siker érdekében. A »Rózsabokor« virágerdőbe burkolódzott erre az alkalomra, ahol számtalan színes lámpion teszi majd hangulatossá az estét.

Az értekezleten megjelennek az egységspárt képviselőjelöltjei is, akik programbeszédeiket fogják elmondani bővebb beszámolók és tervezetek kapcsán. S ezért az igen nagyszabásúnak ígérkező értekezletre már eddig is nagyon sokan jelentkeztek a pártkörzetei tagjai és barátai köréből, akik ígéreteikhez képest nagyon sok vendéget is hoznak magukkal, úgy hogy már is nagyon sok asztalfoglalás történt.

Előreláthatólag a körzeti értekezletek mai megszokott keretei

közül messze ki fog emelkedni ezen felejthetetlennek ígérkező este, ahol egész nagy Debrecen uri társadalma találkozni fog.

KÖRZETI ÉRTEKEZLETEK

A »Debreceni Egységspárt« 33. szavazóközete ma, vasárnap d. u. 7 órakor tartja értekezletét a Kezrekes telepen gr. Leiningen u. 17. sz. alatt. Az értekezlet jelentőségét emeli, hogy a jelöltek is részt vesznek a programokról részletesen tájékoztatják a körzet választópolgárait s a telep közérdekű kívánságait is megtárgyalják. Felkérnek tehát ezen körzetei választópolgárait, hogy minél nagyobb számban vegyenek részt az értekezleten.

Az »Egységspárt« 18. sz. szavazóközete ma, vasárnap 11 órakor tartja értekezletét az Egységspárt irodahelyiségében (Piac ucca 26. I. em.). A megjelenést annál is inkább kérjük, mert a jelöltek megjelennek és programukat röviden ismertetik. — Az elnökség.

Homokkerti választó polgárok értekezlete

Folyó hó 19-én, a Homokkerti 31—32-es körzetei közös értekezletet tartottak, melyen a választópolgárok mintegy 200-an vettek részt. Az értekezleten részt vettek: Ruffy Varga Kálmán, dr. Radó Rezső képviselőjelöltek, dr. Ráczó Sándor ügyvéd, Németh Lajos Máv. felügyelő, Kövér Gyula körzeti elnök és a Homokkerti polgárok köztisztviselői álló vezetői. Németh Lajos körzeti elnök hazafiasságtól izzó megnyitóját után a polgárok nevében felkérte Ruffy Varga Kálmán képviselőjelöltet, hogy a polgárok előtt megvilágítsa igénylő kérdésekről megfelelő felvilágosítást nyújtson. Ruffy Varga Kálmán a legnagyobb örömmel tesz eleget a polgárok kérésének és felhívta az összes hazafiassan gondolkozó lakosságot, hogy ezen nehéz gazdasági krízisből csak úgy tudjuk szerencsétlen, megcsontított hazánkat kivezetni, ha egy szívvel-lélekkel sorakozunk gróf Bethlen István kibontott zászlója alá és azt teljes diadalra juttatjuk. Egyben ígéretet tett, hogy a Homokkerti lakosság minden egyes kérelmét magáévá teszi és azoknak a megvalósításáért mindenkor és minden időben sikra fog szállani. Azután dr. Radó Rezső képviselőjelölt az ipari és kereskedelmi vonatkozású kérdésekről szólt. Ismertette a mai nehéz gaz-

dasági helyzetet, melybe Magyarország is önhibáján kívül sodródott. A mai válságos helyzetből csak az az egyedüli kivezetési út, ha szeretettel, vallás-, társadalmi osztály és foglalkozási különbség nélkül összefogunk és mint testvér, szeretettel megértjük egymást, — szerencsétlen hazánk érdekében.

Ráczó Sándor ügyvéd ismételt felhívta a jelenlevők figyelmét, hogy mielőtt az urna elé járulnának, válasszanak, hogy melyik irányzatot akarják: Nagymagyarországtól-e, vagy a nemzet teljes megsemmisülését.

Felszólaltak még: Kövér Gyula, Patay József, Szentjóni József, Szentpétery Antal, kérve a választókat, hogy szavazatukat adják annak a pártnak, melynek vezetője gróf Bethlen István öfömlétsége.

Ezek után Németh Lajos elnök megköszönve a választók megjelenését, az értekezletet bezárta. Berekesztés után Dienes Gyula költeményét olvasta fel, melyet a megjelentek igen nagy tetszéssel fogadtak és tapssal jutalmaztak.

HAAS LIPÓT

Ferencz József ut 58.
Telefon 9-63.

Fürdősapka 40 fillértől
minden árban
óriási választékban.

Fürdőcipő P. 1'90 2'40
kötűnő minőségben.

Fürdőöv — 80 fillértől.

Padlólinoleum
67 cm. széles P. 3'10-től

Futószőnyegek, függönyök
és nagyszőnyegek óriási
választékban.

LINOLEUM

Üzlet megnyitás

Értesítem a nagyérdemű közönséget, ugyszintén a régi vevő ismerőseimet, hogy a Bosznay J. és Társa cégtől kiléptem és e hó 18-án SAS UCCA 2. SZÁM ALATT

Rőtös és rövidáruüzletet nyitottam.

Törekvésem arra irányul, hogy a nagyérdemű vevőközönséget a legszolidabban és a legolcsóbb árakkal szolgálhassam ki.

Szíves pártfogást kér Barna Mihály.

Ujabb diáköngyilkosság Budapesten

A Gellérthegyen agyonlőtte magát egy kereskedelmi diák.

Budapest, jun. 21. Szerda óta a negyedik diáktragédia történt szombat délután a Gellérthegyen. A Gellérthegyi Kioszk alatt levő sétány mellett, amely drótkerítéssel van elkerítve, a sétálók revolverlövésre lettek figyelmeztetve. A lövés a fák közül hallatszott és amikor a sétálók odarohantak, az egyik fa alatt véresen és már holtan találták a fiatalembert. A revolver kiesett a kezéből, melléből sugárban ömlött a vér.

A fiu mellett akatáskát találtak, amelyből egy iskolai bizonyítvány került elő. Ebből megállapították, hogy az öngyilkos fiatalember Vaktor Sándor 17 éves kereskedelmi iskolai tanuló, aki a Kertész uca 27. számú házban lakott. A bizonyítvány szerint az Izabella ucai Wesselényi Miklós

felsőkereskedelmi iskola I. osztályának a tanulója volt és mennyiségtanból és kereskedelmi számtanból megbukott.

Az újabb diáktragédia szerencsétlen áldozatának édesapja házfelügyelő a Kertész uca 27. számú házban. A fiut a tavalyi iskolai évben iratták be a felsőkereskedelmi iskolába, a vizsga előtt három hónappal megszökött és mint kiderült, az idegen légióba akart menni, de Hegyeshalomnál elfogták. A fiu ekkor megígérte, hogy komolyan nekilát a tanulásnak. Az idén megint beiratták az első osztályba.

A fiu reggel azzal távozott hazulról, hogy az iskolába megy, most adják ki a bizonyítványt. Az iskola helyett a Gellérthegyre ment, öngyilkos lett.

Az apa revolvért adott juhásza kezébe, hogy lőjje le a fiát

A golyó megakadt a fiu koponyájában, aki azért tett feljelentést, hogy »valaki fejbeütötte«. — A debreceni vizsgálóbíró úgy az apát, mint a juhászt letartóztatta.

Páratlanul érdekes gyilkossági eset tartja lázban egy nap óta Komádi község lakosságát. Id. Fekete Sándor jómódu komádi gazdálkodó a juhászával lelőtte 20 éves fiát, azonban a szerencsés véletlen folytán a fiu életben maradt. A különös büntény előzményei a következők:

Id. Fekete Sándor már évek óta rossz viszonyban élt fiával, ifj. Fekete Sándorral. Szinte napirenden voltak közöttük a civakodások és a rossz viszony egyre jobban elmérgesedett közöttük. Lassankint az öreg ember agyában megfogamzott az a gondolat, hogy *fiát elteszi láb alól.*

Tervének keresztülvételére fiatal juhászt: Farkas Lajost akarta felhasználni.

Már hetek óta zaklatta, hogy *gyilkolja meg a fiát, de a juhász visszariadt a büntől.*

Az elvetemült apa azonban elbocsátással fenyegette meg a könnyen befolyásolható fiut, aki végre is hajlandónak mutatkozott a gyilkosság véghezvitelére.

Eljött június 18-a. Id. Fekete kiküldte fiát a tanyára aludni, ahol akkor senkisémet tartózkodott. Vasora után az öreg befogatott és a juhással kihajtatott a tanyára. Mindketten odaosontak ifj. Fekete Sándor ágya elé. A legény mélyen aludt, egyetlen lélegzetet szedve.

Apja ekkor revolvért nyomott a juhász markába, rámutatott

fiára és kiadta a parancsot: — Lőjje le!

Farkas Lajos azonban az utolsó pillanatban megtorpant és nem akarta a pisztolyt elsütni. Az apa ekkor gyorsan alkudni kezdett.

— *Tiz birkát adok neked, ha lelőöd!* — sugta oda.

Miután a juhász még mindig vonakodott, *husz, majd ötven birkát ígért.*

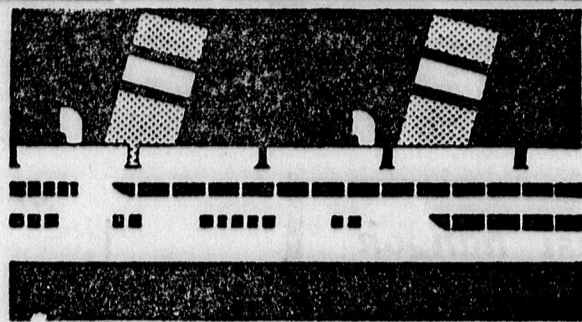
— *Farkas ekkor végre elhatározta magát. Megragadta a pisztolyt és tíz centiméter távolságról a legény fejébe lőtt.*

Alighogy a revolver eldőrdült, az apa elszaladt és szekerén hazahajtott lakására. Farkas Lajos ellenben a csendőrségre sietett és bejelentette, hogy *ifj. Fekete Lajos pár perccel előbb öngyilkos lett: agyonlőtte magát.* Ekkor következett azonban a meglepetés.

A csendőrségi lakatánya ajtaján megjelent ifj. Fekete Sándor kissé tántorogva, de egyébként épen. Feljelentést tett ismeretlen tettes ellen, hogy éjjel álmában fejbe vágta.

A csendőrségnek most már gyanus volt a dolog és vallatásra fogta a juhászt. Nem sok kellett hozzá, hogy

a fiu mindent kivalljon. Beismert mindent, elmondta azt is, hogy a gyilkosságra az apa

Töltsük nyári szabadságunkat a gyönyörű Földközi tengeren.

A DEBRECZEN előfizetői és olvasói részére
JULIUS ES AUGUSZTUSBAN

két pompás körutazást rendez a Földközi tengeren

kivételesen olcsó árakon, a legfényűzőbb kivitelben

a LLOYD SARBAUDO hajós társaság CONTE ROSSO oceánáró luxusgőzösén Olaszországba, Sziciliába, Görögországba és Észak- afrikába.

Előfizetőink és olvasóink a kabinok fekvése szerint változó árakból 15% kedvezményt élveznek

és így a gyönyörű tengeri utazáson, amely tizenhat napig tart, már

385 pengőért

kifogástalan kabinban vehetnek részt, az olasz vasutjegyeket pedig féláron kaphatják meg. A hajó világhírű konyhája a nagy óceánjárók közismerten lukullusi ellátását nyújtja, napközben széles sétányfedelzetek, pazar társashelyiségek, sportszerek, napfürdő és pompás nyitott uszómedence, esténként kitűnő mozielőadások, hangversenyek, táncmulatságok, álarcosbálok nyújtanak kifogyhatatlan szórakozást, amelyek díja a hajójegy árában már bennfoglaltatik. Az érintett 12 kikötőben egész és félnapos autókirándulások csekély részvételi díj ellenében három világész exotikus csodáit a legnagyobb kényelemben teszik hozzáférhetővé.

Mondain életet, ideális üdülést, egy életre szóló látnivalót

nyújt ez a két olcsó tengeri utazás, amelyre jelentkezni lehet

a DEBRECZEN kiadóhivataláb: A
és a Máv. hiv. Menetjegyirodájában.

birta rá. A csendőrség még az éjjel elfogta id. Fekete Sándort, aki szintén beismerte bűnét.

Közben röntgennel megvizsgálták a legényt. Kiderült, hogy a koponyaszilánkok között megakadt a golyó és így azt hitte, hogy *»valaki fejbeütötte.«* Súlyosabb kimenetele nem is lesz reánézve a dolognak.

A csendőrök a nyomozás befejezése után úgy az apát, mint a juhásztbeszállították a debreceni törvényszék fogházába. A két gya-

nusítottat szombaton délután hallgatta ki dr Csáky János vizsgálóbírósegéd. Farkas Lajos most is töredelmes beismerő vallomást tett, id. Fekete Sándor azonban tagadta, hogy a gyilkosságban része lenne.

Kihallgatásuk után Csáky vizsgálóbírósegéd előzetes letartóztatásba helyezte mindkettőjüket. A gyanúsítottak a letartóztatást elrendelő végzés ellen védőjük: dr Aczél Jenő ügyvéd utján felfolyamodást jelentettek be.

Uj fehérnemű szaküzlet

Benyáts Ernőné

Dégenfeldtér, Tiszalopolata.

Jóminőségű téglá és cserép

Kapható Tóth és Sebestyén téglagyárából. Eladás Fűrdő uca 2.
Telefon: 610.

OLCSÓ CIPŐHÉT!

Női tenisz cipő
chrom talppal

5- |

Női

szines szandalett

9.80 |

Férfi fekete
és barna félcipő

12.50

„TURUL“ cipőgyár r. t. Piac uca 63. szám.

Zenekedvelők!

Június 21-én, vasárnap

Arcophar-koncert a városi uszodában.

Kapható, kölcsönözhető

Soltész, Püspöki palota. | Cramofonok. | Lemezek.

Választási hangok

Irta: Kővér Gyula.

Benne vagyunk a választási mozgalomban nyakig. Az ötéves ciklus lejárt, újabb öt esztendőre kell meghátrálni az ország dolgainak intézésére a megválasztandó képviselőknek.

Távol legyen tőlünk, hogy pesszimiztikusan, sötét szemüvegen ítéljük meg a helyzetet, azonban annyit megállapíthatunk, hogy sokkal nehezebb, komplikáltabb a helyzet most, mint volt 1926-ban. Ezt mindenki tudja, mert éri.

Mi okozta ezt? A gazdasági élet leomlása. A földműves a terményárak alacsonyossága miatt panaszkodik. A kereskedő az iparos a forgalom hiányáról, üzleti pangásról kesereg. A tisztviselő a fizetés alacsonyossága és a drágaság miatt zúgolódik. És a munkanélküli munkás? Hát arról ne beszéljünk, ezeknél a vigasztalásnak halvány fenyé sincsen.

Mindezen bajokért összesen és együttvéve aztán a kormányt okolják. Ha a kormány más politikát folytatna; ha demokratikusabb volna; ha áttérne minden vonalon az általános, titkos választójog behozatalára, akkor egycsapásra megváltozna itt minden, a termények árai felemelkednének, az üzleti élet, az ipar fellendülne, a munkanélküliség megszűnne, a drágaság pedig letörne, sőt még az elveszített területeket is visszakapnánk spontán. Ilyen hatása lenne — így hangoztatják ezt bizonyos oldalon — ezeknek a reformoknak. Én kötevése vagyok, azonban a biblia szavaival élve: Boldogok, akik nem látnak és hisznek. Hogy a most folyó gazdasági válság világjelenség, azt minálunk senki sem hiszi el — mert igaz.

Lássuk azonban, hogy mit cselekedett a Bethlen-kormány a lefolyt tíz év alatt: 1921. évben vagyunk. A hosszú háború, a forradalom, a kommunizmus, az oláh megszállás és a Trianoni katasztrófa tönkretették az országot, lezüllesztették a lakosságát. Letiporták, a porig alázták bennünket és azt hittük, Magyarországnak utána kell írni: Finis.

Előzőleg kormányok jöttek, kormányok mentek, kísérleteztek, hogy megjavítsák a reménytelennek látszó helyzetet, nem sikerült, megbuktak.

De jött gróf Bethlen István, mert jönnie kellett. Isten küldötte volt. Az ő kormányzása alatt megváltozott az ország helyzete. Belülről: a belső béke helyreállt: a jogrend visszatért: az élet- és vagyonbiztonság megerősödött, a kilengések megszűntek. Az irányzat lassan, de biztosan halad a demokratikus szellem felé.

Kérdem: reakció az a kormány, a hol állami alkalmazottak nyíltan ellenzéki vezetőserepet visznek és semmi bajuk sincsen ezért? Ez pedig ott van nálunk a Bethlen-kormány alatt.

Kifelé: külföldön az ország tekintélye megerősödött; pénzünk stabilizálódott és hogy ma az egész világ sajtója, vezető államférfiai elismerik a mi igazságunkat és a revíziót hangoztatják, ebben gróf Bethlen István miniszterelnök a legfőbb érdem.

Vannak, akik azt mondják, az ország elvesztett területeinek visszaszerzésére Bethlen István tervet tett. Az ilyen beszéd ahhoz hasonlít, mint aki valamire azt mondja, hogy nem jól csinálták, de hogy miért nem, az ő nem tudja megmondani.

A bekövetkező választásokon az a választó fog a helyzet magaslátára emelkedni, aki félretéve minden egyéni sérelmet, kívánságot, elfogultságot, egységegyedül az ország boldogulását

tartva sze mellett, adja le szavazatát. Szerény véleményem szerint ez más nem lehet, mint az egységpárt, illetve a gr. Bethlen István által lobogtatott zászló alá való tömörülés.

Válasz Gaál Gasztonnak

Szilágyi Lajos és Létay Ernő beszédei. — 6000 főnyi közönség ünnepelte dr. Mártonffy Gyula egységpárti jelöltet.

Gaál Gaszton az elmúlt napokban Bihar megyében járt s néhány községben beszédet is mondott a pártja jelöltjeinek érdekében. Agitációs felszólalásaira a tizezer lakosú Komádi nagyközségben dr. Szilágyi Lajos adta meg a választ, amidőn az egységpárti Mártonffy Gyula képviselőjelölt támogatására odaérkezett. Komádiban e napon országos vásár lévén, Bihar megye déli részének összes községeiből ezrével jött be a lakosság a vásártérre, ahol a beszédek hangszórókkal közvetíttek.

Dr. Szilágyi Lajos másfél óras nagy beszédben okolta meg, hogy a mostani választásnál milyen okból támogatja mindenütt a Bethlenpárt jelöltjét és miért foglal a leghatározottabban állást Gaál Gaszton jelöltjei ellen. — Szilágyi súlyos szavakkal korholta a független kisczarda párt programfüzetének azt a részét, amely a nyomorgó lakosság elégtelenségére apellál, mely Bihar megye népét az elégtelenség és a megelégedettség táborára akarja osztani és az elégtelenségre szavazatait kéri.

Szemrehányást tett Gaál Gasztonnak, hogy a nemzete éppen most bontja meg és osztja meg, amikor a külföld előtt valósággal demonstrálni kellene azt, hogy Bethlen István mögött a most bekövetkező sorsdöntő tanácskozásoknál az egész osztatlan magyar nemzet áll.

Szilágyi kiméltelen, kemény szavakkal ostromozta azt a játékot, amely egyrészt azt hangoztatja — hogy kevés a kisczarda a parlamentben és ezért alkották meg ők most a független kisczardapártot, de ugyanakkor ők Bihar megyében egyik helyen egy nyomodigazgatót, másik körületben egy tanítót, ismét másutt egy nyugalmazott járásbíró, majd egy nyugalma-

zott tanfelügyelőt jelöltek.

A segíteni akarásnak csodálatos fajtája az Szilágyi szerint, amely rombol, izgat csupán. A lakosság megnyugtatóra való törekvésnek pedig valóságos kigunyolása az az eljárás, hogy a Gaál Gaszton párt a maga agitációs körútjain mindent elhallgat, ami az elmúlt hónapokban különböző törvényalkotások által a lakosság érdekében történt.

Ez a választópolgárok mai elkeseredett lelkiállapotával való rútvisszaélés. Heccelni a polgárokat az ipari vállalatok indokolatlan áremelésével, a kartelek tulkapásaival. Beszélni a bolettáról és elhallgatni, hogy az ezt létrehozó törvény a törpebirtokosoknak a földadóját elengedte, valóban szivtelen és kegyetlen formája a választási agitációnak. Olyan korszakalkotó törvényekről, mint az ipar fejlesztési és földteherrendezési törvény, hallgatagon mitsem szólni, csak árnyat vet egy olyan régi politikusra, mint Gaál Gaszton. Ezek után szinte természetesen találta mindenki, hogy a közmunkatartozás és közmunkaváltás új szabályozásáról konokul hallgatott Gaál Gaszton.

Szilágyi Lajos közönséges kép mutatásnak, sőt szélhámoságnak nevezte azt, hogy míg a parlamentben f. évi május 21-én azt a kijelentést tette Gaál Gaszton, hogy mentse meg az Isten az országot atól, hogy Bethlen István a ostani választáson megbukjék, ugyanakkor a falusi népet vehemens agitációval ugyanazon Bethlen István ellen való felvonulásra és leszavazásra kapacitálják.

Az ellenzéki pártoktól, Szilágyi Lajos szerint, nem lehet levanni a felelősséget abban a tekintetben, hogy évek hosszú sora óta összefogni nem tudtak. A Gaál Gasz-

Melege van?

viseljen szellős

valódi

dr. Lahmann-ingerl.

Egyedárusító:

Békés Lajos.

ton felelősségét pedig arra a korszakra is meg kell állapítani, amikor ő a pormánypárt alelnöke volt és amikor a nem sikerült törvények közül például a földreformtörvényt meghozták.

A megbotránkozás hangján szólott Szilágyi arról, hogy a független kisczardapárt a nyugdíjasokat a gyűlölet homlokterébe állítja. Ellentmondást nem tűrő érvekkel bizonyította, hogy a nyugdíjasok nagy része a saját akaraton kívül került makkegészséges állapotban a nyugállományba. Az ő költségei miatt tehát legfeljebb azokat lehet korholni, akik őket nyugdíjba küldték, nem pedig magukat a nyugdíjasokat.

Kitért Szilágyi arra is, hogy Magyarhomorog községben az elmúlt napokban a független kisczardapárt kortesei egyik budapesti nagy politikai napilapba helyezve szociálista-kommunista röpiratokat terjesztettek és így a hatóság szigorát valósággal kiprovokálták.

Végül rendkívül meleg szavakkal emlékezett meg Bethlen István államférfiúi nagy jelentőségéről, amelyet nemcsak neki, aki pártján kívül áll, de a politikai ellenfeleknél is el kell ismerni. — Rendkívül érdekesen fejtette ki azt, hogy az elmúlt tíz esztendőben a magyar politikai élet sem egy második nagyvadászi Szabó Istvánt, sem pedig Bethlen Istvánhoz mérhető, vagy vele összehasonlítható államférfit nem termelt ki. Magyarország sorsának közeli eldöntésénél mindenkit megnyugtató körülménynek ítélte azt, hogy a külföld előtt is nagy tekintélynek elismert Bethlen István képviseli a magyar nemzetet.

Végezetül a hallgatóság ezrek lelkes ovációja közepette ajánlotta az egységes párt hivatalos jelöltjét: Mártonffy Gyulát a választóközönség bizalmába.

Ezek után Létay Ernő volt nemzetgyűlési képviselő beszélt, aki az elmúlt hetekben régi hivatás és választóközönségének egyenes felszólítására csatlakozott az egységespárthoz és vállalt jelöltséget a biharnagybajomi körületben. — Létay rendkívül ügyes és talpraesett beszédben a független kisczardapártnak gazdasági vonatkozású állásfoglalását cáfolta rendre. Felszólalása nemcsak a kisczardák, de különösen a földmunkások soraiban élénk tetszést keltett.

KÉT HETI FOGHÁZRA ÍTÉLTEK A CSEHEK EGY MAGYAR MÉRNÖKÖT.

A kassai ítélőtábla Bakocsei Pál építész két heti elzárásra ítélte, mert az előszobában az ajtó fölött magyar nemzeti címer volt. A címet két jelmondattal övezte:

— Isten áldd meg a magyart, és Ne bántsd a magyart!

X Új úrfodrászat. Mérsékelt árak. Figyelmes kiszolgálás. Szíves pártfogást kér Bőrf. Ferenc, Bádóos uca 1. sz. sz.

Jobboldali kormány alakult Ausztriában

Bécs, jun. 20. A Buresch kabinetet este fél 8 órakor létrejött. — Az Ender kormány valamennyi tagját átvették az új kormányba, kivéve az új pénzügyminisztert, a kinek tárcáját Redlich egyetemi tanár kapta, aki annakidején tagja volt a Lanmasch kormánynak, az utolsó császári kabinetnek. A miniszterek késő este leteszik a

fogadalmat a szövetségi elnök előtt.

Buresch új kormánya a régi kormány tagjaiból áll, vagyis a keresztényszocialistákból és nagynémetekből.

A parlamentben úgy tudják — hogy ez volt az utolsó kísérlet alkotmányos kormány alakításra.

A választások alatt teljes törvénykezési szünet lesz

Budapest, jun. 20. Az igazságügyminiszter rendeletet adott ki, amely a képviselőválasztások napjaira a járásbírókhoz, a törvényszékekhez, az ítélőtáblához, a budapesti munkásbiztosító bíróságnál és munkásbiztosító felső bíróságnál kitűzött tárgyalásokat mind polgári, mind büntető ügyekben hivatalból elhalassza. A kitűzött tárgyalások napját a felsoroltak hivatalból fogják kitűzni.

Amerika segítségére siet Európának

Hoover moratóriumot tervez a háborús adósságokra vagy kölcsönt nyújt Németországnak. — Fontos tanácskozások amerikai politikusokkal.

London, jun. 20. Washingtoni Reuter-távirat szerint amerikai körökben az a hír terjedt el, hogy Hoover elnök a háborús adósságokra adandó moratóriumot vagy pedig Németországnak nyújtandó kölcsönt tervez. Noha a Fehérházaiban folytatott tanácskozások nem vezettek határozott megegyezéshez, jól értesült körök azt hiszik, hogy Hoover elnök hajlandó lesz biztosítani az európai államokat, hogy az Egyesült Államok készek a háborús adósságok moratóriumát megfontolni, ha Németország hasonló könnyítéseket kap a jövőteli fizetésekre.

Washington, jun. 20. Hoover elnök a politikai pártok vezetőivel

értekezletet tartott, amelyen Németország megsegélyezéséről volt szó. Az elnök a tárgyalásokról a következőket mondotta:

— Washingtonba való visszatértem után a két politikai párt vezetőivel tárgyaltam azokról az intézkedésekről, amelyek az Egyesült államok és a külföld gazdasági újjászüléséhez vezethetnek. — Beszélgetéseink főként Németország sulyos gazdasági helyzetére vonatkoztak. Nem állapítottunk meg végleges tervet, de a demokráta és köztársasági pártok vezetői részéről bátorító kijelentéseket kaptam. A követendő módszer és terv tekintetében még mindenüny nyilatkozat korai volna.

RETTEGŐ HŐSÖK.

Mi mindentől rettegetek a történelem nagyjai?

Napoleon ezt írja:

— Az, aki sohasem érezte az igazi félelmet, nem látó ember.

A vallomás annyival inkább megrázó, mert olyan embertől származik, akit rettenthetetlennek ismernek. De a hadvezér volt annyira őszinte önmagához, hogy nem tagadhatta le azokat a magyarázhatatlan, észrevétlenül rántó ijedelmeket, melyek minden akaratot megbénítanak; ő például félt a macskáktól. Amint elmondotta, ha szobájába belopózott egy macska, a hideg borsózott végig a hátán.

II. Katalin cárnő a holdsugaraktól rettegett, sohasem mert átmenni egy szobán, amelyet a hold világított meg. Nagy Péter cár nem birt uralkodni félelmén, valahányszor egy hidon haladt át.

Erzsébet angol királynő nem bírta hallani ezt a szót: „halál”. Mikor megütötte a fülét, erős felindulást érzett, fájdalmas remegést, melytől féldali fejfájást kapott.

Talleyrand herceg szintén nem állhatta a front végzetes szót. Hallatára elhalványodott, reszketni kezdett, nem birt megnyugodni s amikor megpró-

bálta kiejteni, dadogott.

Medici Mária királynő bolondosan félt a rózsáktól. Annyira, hogy a félelem akkor is elfogta, mikor festett vagy himzett rózsákat látott.

Clovacki, a lengyel költő, mihelyt észrevett egy pókot, elvesztette önrulmát, gyakran az öntudatát is.

Egyik híres állatszédítő emlékirataiban azt olvassuk, hogy harmincöt esztendeig gyakorolta veszedelmes mes terségét, de csak egyetlenegyszer félt: akkor, amikor egy oroszlankekreben egy — egeret pillantott meg.

Vasárnap: Bessel dr feltámadása. (Az élő halott). Dráma kilenc felvonásban. Főszereplők: Eszterházy Ágnes és Hans Stuve. Megelőzik: Kleopátra a mellényzsebben. Gyerünk Kaliforniába. — Előadások: 3, 5, 7, és 9 órakor Három órakor félhely-árak.

NE KISÉRLETEZZÉK!

A jó varrógép gyártása precíziómunka!

Ezért nem tud minden gyár varrógépet előállítani!

Singer varrógépek azonban évtizedes tapasztalatok alapján, kizárólagosan varrógépeket gyártó üzemben készülnek!

EZÉRT ISMÉTELJÜK:

NE KISÉRLETEZZÉK!

SINGER VARRÓGÉPEK világhírűek!

Singer varrógép részvénytársaság

DEBRECEN, PIAC-U. 7. 9. — TELEFON: 16-96.

Angliában havazott

Londont tegnap rendkívül heves felhőszakadás és vihar söjörte végig, amelynek során a villám több házba becsapott. Az Essexen levő Ashdon környékén 15—20 percig

tartó havazás volt, az országutat 18 hüvelyk magas hó lepte el s a közönség több óra hosszat hógolyózással mulatott.

Kettős halálos repülőkatasztrófa történt Szombathelyen

Lezuhant egy magyar iskolarepülőgép. — Két utasa meghalt.

A M. T. I. jelenti: Szombaton délelőtt a szombathelyi állami repülőgépvezető iskola egyik repülőgépével Falkovits Géza légügyi főellenőr-pilóta Ovendel Sándor utassal gyakorlórepülést végzett és eközben a gép a repülőtér közelében levő Nagygyenes község

mellett lezuhant.

A gép mindkét utasa azonnal meghalt. A baleset oka eddig még ismeretlen. A Magyar Kir. Légügyi Hivatal külön kirendelt vizsgálóbizottság útján vizsgálatja ki a szerencsétlenség okát.

Milyen idő volt és milyen idő várható

A Meteorológiai Intézet jelent, június hó huszadikán:

Hazánkban az átmeneti lehűlés után, ami azonban inkább a nyugati részekben volt érezhető, derült idő mellett az Alföldön a hőmérséklet többnyire harminc fok Celsius fölé emelkedett. A Dunántúl nyugati részein csak 23—24 fokos maximumok voltak.

Időprognózis: Igen meleg idő. Holnaptól kezdve erősödő zivatarhajlam. Egy-két nap múlva hősüllyedés valószínű.

— A vihar megölte a remetét. Kolozsvárról jelentik: Marosvásárhelyi jelentés szerint Nyáradremete közelében, a vihar az erdőben összedöntött egy kunyhót, amelyben Vasalmási Ferenc, hetvenéves remete lakott. Az összedült kunyhó agyonnyomta az öregembert, akinek már csak holttestét találták meg, napok múlva.

— Világjáró jávai egyetemi hallgató Debrecenben. Érdekes, mondhatni egzotikus vendége érkezett tegnap este hat órakor a budapesti gyorsvonattal a debreceni KIE-nek. Az érdekes vendéget Musztafának hívják, aki jávai Batáviába való egyetemi hallgató. — Musztafa 1929. május hó 31-én indult el Batáviából, világkörüli útjára, s

míg tegnap este Debrecenbe érkezett. A jávai egyetemi hallgató hosszas útja után egy hélig maradt Debrecenben és hétfőn délután előadást fog tartani a világkörüli útjáról a KIE-ben

FLY-TOX

megöli legyet, szúnyogot, svábbogarat, poloskát, hangyát, molyt stb.

Katása garantált!

Mindenütt kapható!

Vezérképviselő: **RÉVÉSZ ERNŐ és Társa**
Budapest, V., Nádor uccsa 30

A város a munka megkezdését követeli a vállalkozóktól

A város kisgyűlése legutóbb tartott ülésén nem kevesebb mint 8 munkát adott vállalatba, azzal az intencióval, hogy ezáltal is a munkanélkülieken segítsenek. Eddig azonban csak egy vállalkozó fogott közlül munkához és pedig a nagyerdei strandfürdő épít

tője.

Dr Vásáry István polgármester most intézkedett, hogy a többi vállalkozók is azonnal kezdjék meg a munkát. Amennyiben a felosztásnak nem tesznek eleget, az ügynek komolyabb következményei is lesznek.

Elénk fürdőélet a Konyári Sóstó fürdőn

A Konyári Sóstófürdőn az idén rendkívül élénk fürdőélet van, annak ellenére, hogy a pénzügyi helyzet igen nehéz. Ennek az élénk fürdőéletnek egyik fő oka, hogy az árak a lehető legjutányosabbak s emellett a gyógyfürdője igen nagyhatású. A fürdőhely gyönyörű fekvésű a strandfürdője szintén elsőrendű, ugyananyira, hogy oda nemcsak a fürdőn üdülő vendégek, hanem minden vidékről sokan rándulnak ki autón és motorkerékpáron, a kitiűnő autótton.

A fürdő konyhája messze földön híres s az olcsó penziórendszer biztosítja a közkedveltséget. Napi penzió: szoba, fürdés, háromszori étkezés már 4-5 pengőtől. Betegeknél és fürdővendégeknek ingyen a leggondosabb orvosi vizsgálat, továbbá különféle vilánykezelés, fényterápia áll rendelkezésre. Van iszappakolás, mely a reumatikus bántalmaknál, női bajoknál és vesefájdalmaknál kiváló gyógyhatású.

A fürdőnek állandó kitiűnő cigányzenekara, rádiója van, továbbá táncmulatságok stb. szóra-

koztatják a közönséget. A bantetteket, értekezleteket, összejöveteleket a legnagyobb figyelemmel és a legjutányosabban rendezik meg. Most készül a gyönyörű fekvésű pompás tennispálya. Lesz tehát tennisz, csónakázás, úgy hogy a konyári Sóstófürdő méltán kedvelt helye nemcsak Bihar és Hajdúvármegye közönségének, de a távolabbi vidék publikuma is rendkívüli érdeklődést mutat.

A Máv. B. Bizt. a vasutasoknak orvosi rendeletre utalhat ki fürdőjegyet, ugyszintén a Társadalombiztosító is. Az egy és kétágyas modernül berendezett szobák minden igényt kielégítenek. Tekintettel, hogy ezek a szobák a főszezonban valószínűleg kevésnek fognak bizonyulni, tanácsos a szobaigényeket jól előre biztosítani.

Sodrony ágybetétet

legjobb minőségben készít

NEUMANN, Péterfia-utca 17. sz.

Mi van most Csillag Testvéreknél?

1545

fürdődressz, gumicipő és sapka óriási választékban elképesztően alacsony árakon!

FÜRDŐDRESSZ

prima makó fonalból színes felső résszel

1'80, 2'10, 2'50

FÜRDŐDRESSZ

prima makó fonalból fekete fehér szegéllyel

1'50, 1'65, 1'80

FÜRDŐDRESSZ

tiszta gyapjúanyagból

4'28, 6'80, 7'50

FÜRDŐSAPKA

prima friss gummiból

0'48, 0'96, 1'20

FÜRDŐCIPŐ

prima friss gummiból préselt virágos, a legutolsó divat

1'90, 2'20,

FÜRDŐÖV

divatujdonság

0'30, 0'60 0'78

Csillag Testvérek

Piac- és Simonffy-u. sark.

Előljárási ülés az Ipartestületben

Alelnökök választása. — Az elnöki tanács ujjaalakítása.

Az ipartestület előljárási ülése hét csütörtökön tartotta meg közgyűlés után első ülését, melyen úgy az új, mint a régi, de ismételt beválasztott tagok is csaknem teljes számban megjelentek.

Az ülést a Nemzeti Hírszék elmondása vezette be, melyet a május hónapban felszabadult tanoncok ünnepélyes keretek között történt segédde avatása követett.

Mikor pedig a tanoncok eltávoztak, Varjasy Imre ipartestületi elnök az ülés megnyitásával kapcsolatos formások elintézése után melegen üdvözölte az új előljárási tagokat s azon reményének adott kifejezést, hogy a tagok minden más szempontot félretéve, kizárólag a köz érdekében megbizóik és az ipartestület teljes megelégedésére fogják hivatásukat betölteni.

A május hónapban tartott három ülés jegyzőkönyvének felolvasása, hitelesítése s az elintézett ügyekről szóló jelentés tudomásulvétele után a kérvényeket tárgyalták le, majd rátértek az ülés első tárgyára, az ipartestület két alelnökének megválasztására.

Az elrendelt titkos szavazás gyors ütemben folyt le s ennek az eredményeképpen Nagy József szücsmestert ismételt I. alelnökké, viszont Waldmann Géza mészáros 19 szóval a Fuchs H. Imre borbélymester 17 szavazatával szemben II. alelnökké választották meg.

A megválasztottakat Varjasy elnök üdvözölte s beszédében kérte őket, legyenek segítségére, mert ha valamikor sok munka néhezdedt az ipartestületre, különösen pedig annak vezetőségére, akkor a mai gazdasági viszonyok között ez meg számszorozódott.

A két alelnök öszönő beszédének elhangzása után következett az elnöki tanács ujjaalakítása. E kérdés rendkívül izgalmas vitát provokált ki, amenyiben egyik tag részéről oly indítvány érkezett, hogy az elnöki tanács megalakítását egyelőre hagyják függőben. A vita és a közben támadt zaj elcsitulta után az elnöki tanácsot mégis ujja alakították és pedig a következőképpen:

Fitori Ambrus cipészemester, Krisch Károly kályhámester, Piros József tímármester, Szendrei Sándor ácsmester, Imre János hentesmester, Pataki József autószerelőmester, Sági István eszmadiamester, Wessely Antal bádógmester.

A megválasztottakat Fitori Ambrus kivételével, mind régi tagjai az elnöki tanácsnak.

A vendégglős szakosztály néhány tagja fellebbezéssel támadta meg a közgyűlésnek a vendégglős szakosztály elnökének, illetve előljárási tagjának megválasztására vonatkozó határozatát. Az előljárási

megállapította, hogy a márciusban tartott szakosztályi tisztújító ülés határozatait annak idején senki sem fellebbezte meg, tehát a jelölés, illetőleg az ennek alapján meg ejtett közgyűlési választás szabály szerű, ennél fogva Molnár Lajos megválasztott elnököt a szakosztály vezetésével megbizta.

Az Ujpesti Ipartestület megke resésére ismételt nagygyűlésen fog tiltakozni az előljárási a Bata cipőgyár magyarországi letelepedése ellen, noha ezt már egy ízben megtette.

Tizenöt napi záros határidővel felhívja az előljárási a szakosztályokat, miszerint jelentsék, hogy a rendezni szándékozott öszi vásáron résztvesznek-e.

Debrecenben felállítandó reteleállomás ügyében a kereskedelemügyi miniszteriumtól kapott választ sajnálattal vették tudomásul, amely szerint egyelőre Debrecenben sem adó-, sem vevő-állomást nem fognak felállítani, esetleg csak a jövőben.

Megnyugvással vette tudomásul az előljárási a Kamara választásáról, hogy a fát feldolgozó iparra oly sérelmes, ugynevezett „favám-rendelet” egyelőre nem lép életbe; a kormánynak nincs is szándékában belátható időn belül életbe léptetni.

Több kisebb ügy letárgyalása és tudomásulvétele után az ülés 10 óra tájban ért véget.

Sok pénzt

takarít meg, ha cégemre figyelmet fordít, mert ilyen olcsó áram még nem voltak dusan felszerelt új helyiségemben.

P-61

Divat férfi-ing kül. gallérral 2.64
Férfi apacs-ing panamából 4.20
Fü apacs-ing, erős minőség 3.—
Fü matröz-ing 6. szám — — — 78
Fü matröz-ing flór 4. szám 1.30
Gyermek sockerli, 1-es — — — 30
Gyermek sockerli, flór 1-es — 48
Férfi színes sokni — — — 28
Mintás divat sokni — — — 68
Csikos erős sokni — — — 48
Selyem reform nadrág — — 1.78
Selyem jámbó sapka — — — 54
Nehéz női selyem harisnya — 1.96
Divat fürdő-sapka — — — 38
Női gummitalpu cipő — — 1.98
Sok más hasznos cikkek hasonló olcsó árban.

Májer Manó cégnél

Csapó-u. 6. sz.

X A legzölésesebb ruhákat készit, hozott szövethől is, Szabó László szabómester, Széchenyi ucca 1. szám.

Ablakok és ajtók

minden nagyságban készen kaphatók Blattner Kálmán és Tsa asztalosáru ipartelepén, Naevyárad ucca 14. szám.

Miklós ucca végén.

Molykár elleni megóvást

vállalok. Finom szörmékre köl esönt folyósítottak. Tűz és betörés ellen biztosítva.

Nagy József szücsmester, Szent Anna-u. 3.

Nagy nyomorban halt meg és kincseket érő bélyeggyűjtemény maradt utána

Berlinből jelentik: Berlinben nemrég a legnagyobb nyomorban elhunyt Klement Bernhardt nevű ur, hozzátartozói nem voltak s egy oldalági rokona örökölte hátramaradt lim-lomját. Az örökös egy levélköteget talált, amelyben exotikus bélyegek voltak. A bélyegeket megmutatta egy mügyűjtő-

nek, a kik meglepetten látták, hogy azok a világ legdrágább bélyegei közé tartoznak, lévén az afrikai Szuaheli szultánság első kezdetleges bélyegei. Az örökös egy-két darabonként árulta és rövid idő alatt 900 ezer márkát szedett be értük.

Leégett a tiszauzi fűrésztelep

A kár 300 ezer pengő.

Kecskemét, jun. 20. Tiszauzon az új Tiszahid közvetlen szomszédágában levő tiszaparti gőzfűrész és őrlőmalom telepén esőtörtökön este tíz óra után tűz ütött ki. A kecskeméti tűzoltóságot a tiszauzi állomásról hívták segítségül, de éjjel elmúlt, mire a tűzoltószerecsik megérkeztek. Ekkor a malom épülete, nemkülönben a fűrésztelep már lángokban állott s az óriási szélvész következtében a tűz oltóság már csak arra szorítkozhatott, hogy a még sértetlen épületeket és a faanyagot megmentse.

Reggel 7 órára sikerült a tüzet végre eloltani, amelynek mintegy 60 éter hosszúságban és 30 méter szélességben minden gyulladó anyag áldozatul esett. Teljesen elpusztult a malom értékes berendezése és elhamvadt a fűrésztelep felszerelése is.

A kár hozzávetőleges becslés szerint a 300.000 pengőt is meghaladja, amely azonban biztosítás útján megtérül. A tegnapi megtartott tűzvizsgálat megállapította, hogy a tüzet valószínűleg a kazánházban történt robbanás okozta.

Alaptalan terrorvadás a bihari hatóságok ellen Gaál Gaszton „üldözése” miatt

Egyes lapokban Gaál Gaszton olyan értelmű kijelentéseket tett, mintha a legutóbbi biharmegyei tartózkodása idején szabad mozgásában akadályozták volna és részére csupán egyetlen gyűlést engedélyeztek volna.

Ezzel szemben illetékes helyen a következőket állapítják meg:

Gaál Gaszton pártja június 1-én délelőtt Derecskére, ugyanazonnap délután pedig Berettyóújfalura kért gyűlés tartására engedélyt a helyi hatóságoktól, amelyek megtartását engedélyezték. Gaál Gaszton és kísérete azonban sem a derecskei, sem a berettyóújfalui gyűlésen meg nem jelent és távollétiükben azokat meg sem tartották.

Ugyancsak engedélyt kértek Gaál Gaszton részére Komádi községbe, ahol Gaál Gaszton meg is jelent, a gyűlést megtartották és beszédét, amelyet a sajtó is ismertetett, elmondotta. Zsadány községben délutáni órákra kért gyűlést, a hatóság azonban azon okokból nem engedélyezhette ezt a gyűlést, mert már előzőleg oda az egységspárt kért és kapott gyűlést megtartására engedélyt.

A fentiekből megállapítható tehát, hogy azok a vádak, amelyeket Gaál Gaszton biharmegyei sze-

replésével kapcsolatban egyes lapok a hatóságok ellen felhoztak, egyáltalán nem helytállóak.

A HALVÁNYSÁRGA RÓZSA TÁNCOS ÖSSZEJÖVETEL

Szép siker mellett zajlott le pénteken este a Halványsárga rózsás táncosösszejövétel a Bika termében. A táncestélyen többek között a következő hölgyek jelentek meg:

Dr. Vásáry Istvánné, dr. Csűrös Ferencné, P. Nagy Zoltánné, Szmrecsányi Pálné, Schütz Ernőné, özv. Sívágó Jánosné, Havas Gáborné, Kardos Lászlóné, özv. Szaplonczay Gy. né dr. Hegyemi Kiss Pálné, dr. Wattay Lászlóné, Lábos Béláné, Betzner Jánosné, Körmeny Béláné, Bély Lászlóné, Julow Viktorné, Vásáry Annus, Kardos Eszter, Havas Kató, Havas Éva, Szmrecsányi Kató, Szmrecsányi Zsófi, Lábos Baba, Schütz Manci, Brenner Ica, H. Kiss Márta, Wattay Magda, Szaplonczay Éva, Rudolffy Klári, Stigler Ica, Körmeny Baba, Bély Ila, Julow Kató.

X A legizlésebb ruhákat készítt. hozott szövetből is, Szabó László szabómester, Széchenyi ucca 1. szám.

Olcsón kiadó a Blattner-féle üzlethelyiség

a Royallal szemben augusztus 1-re esetleg előbb is. — Az udvarban levő műhely raktár pinchehelyiségek is azonnal bérbeadó.

Raktáron levő képkereteket ovál, kör vagy blondel kivitelben — keretleceket, tükör- és táblaiivegeket

beszerzési árban

bocsátom a közönség rendelkezésére. Az évtizedek óta fennálló lakodalmi kölesön edény raktáramat továbbra is megtartom, azokra megrendeléseket elfogadok.

NYÁRI CSERÉAKCIÓN!

100 pengőt fizetünk
50 pengőt fizetünk

TELEPES
KÉSZÜLÉKERT
DETEKTOROS
KÉSZÜLÉKERT

TEHÁT:

CSERÉLJE BE RÉGI TELEPES
KÉSZÜLÉKÉT MODERN PHILIPS
HÁLÓZATI KÉSZÜLÉKRE
6 - 12 HAVI RÉSZLETFIZETÉS
MELLETT FORDULJON RÁDIO-
KEDESKEDŐJÉHEZ

PHILIPS EGY ÉVES GARANCIÁT NYÚJT!

Csak egy mosolyt

A BOSSZU.

— Meghívtam a mamát, hogy töltsön nálunk két hetet.
— De drágám, hiszen én csak tréfáltam, mikor azt mondtam, hogy nem veszek neked új tavaszi kalapot.

CSIPÖSEN.

— Nem tehetem ki az utcára a lábamat, hogy ne akadna valami szemtelen fráter, aki nyomon követ.
— Igen, olvastam az újságban, hogy ujabban rettentően terjed a rövidlátás.

GYŰJTŐ-KÖRUTON.

— Adjon valamit az új kórház javára.
— Nem adok.
— Nem? De halálos betegen befeküdni majd a kórházba, az jó lesz, ugy-e?

A MAMMUT-ÁRUHAZBAN.

— Bocsánat uram, de egészen el tévedtem itt.
— Igenis, uram. Térképszóty: egy emelettel följebb, balra.

RENDNEK MUSZAJ LENNI.

— Igazán nem tudom, mire jó a menetrend, ha folyton késik a vonat?
— Hogy az ember megtudja belőle, hogy mennyit késik.

SZEGÉNY EMBER SZERENCSEJE.

— Szerencsére az orvos megtöltötte, hogy csirkét egyem és bort igyam.
— Miért szerencsére?
— Mert ugy sincs egyikre sem pénzem.

TULNAGY CSÖND.

— Ha látom, hogy a barátaim mind veszekednek a feleségükkel, boldognak tartom magamat, hogy ilyen szépen élünk.
— Bizony, én néha már kételkedni kezdek abban, hogy vajon igazán szeretjük-e egymást?

A sorsom

Repült a telkem a végtelenbe Az aranyporos fellegek között, Mint nagy sasmadár a kiűző földről. Örült, hogy szebb hazába költözött Ott fentről nézve csillogott a föld, Mint ezüstgolyó a napsugárban. Fehérfoszlányos fátyol vonta be, Akkor még hittem én a csodákban.

Aztán az elemek bösz viharja A felhők között is végigszántott S engem, a földnek álmódó fiát, Szárnyszegetten a földre visszarántott. Kelemenné Diószeghy Ilona.

— 000000 —

Ki hol szavaz

A szavazóköri beosztás és a szavazatszedő küldöttségek megalakítása

A debreceni választási bizottság már megállapította az egyes szavazóköri beosztást és megalakította a szavazatszedő küldöttségeket, amint alább következik:

1. számú szavazatszedő küldöttség.

Elnök: Bodnár Géza bankigazgató, Rákóczi u. 7.
H.-elnök: Reinhardt Kálmán iskolaigazgató, Rákóczi u. 4.
Jegyző: Csurka János temetkezési vállalkozó, Burgundia u. 9.
H.-jegyző: Nagy József vendéglős, Rákóczi u. 3.
Szavazatszedő helyiség: Városi Zeneiskola.

Szavazókör: Csapó uca 20-100, Kazinczi 3-7, 2-12, Kölcsey 3-21, 6-24, Könyök 3-11, 4-8, Leány 4-6, Meszena 1-23, 2-26, Nyomtató 3-15, Rákóczi 1-43, 4-22, Szappanos 3-27, 2-24, Vár 3-7.

2. számú szavazatszedő küldöttség.

Elnök: Dr. Medveczky Károly tanár, H.-elnök: Kántor József ref., lelkész. Jegyző: Debreczeni Lajos tisztviselő, H.-jegyző: Ifj. Medgyaszay Miklós tisztviselő.
Szavazatszedő helyiség: Leány és Rákóczi uca sarki iskola.
Szavazókör: Csonka 3-15, 2-20, Diószegi 3-11, 6-18, Eötvös 49-91, 66-118, Faragó 3-23, 4-24, Gólya 3-17, 2-10, Kút 82-140, Maróthy György 3-39, Péceli 3-7, 4-10, Sarok 8-18, Veres 3-27, 4-32.

3. számú szavazatszedő küldöttség.

Elnök: Dr. Ménes Lajos ügyvéd, H.-elnök: Dr. Sőregv János művelemény.
Jegyző: Ari Lajos asztalosmester, H.-jegyző: Sztánó Sándor kereskedő.
Szavazatszedő helyiség: Kútuccai iskola.

Szavazókör: Abonyi, Adria, Apaffy 67-137, 2-36, Árpád tér 26-47, Baksai Sándor, Demeter, Dicsőffy 11-23, 2-8, Erdsey, Evezős, Hadházi, Homok 81-141, 76-142, Jósika 7-9, 2-20, Kassai út 13-31, 18-60, Kemény Zsigmond 1-15, 2-6, Kurta, Lugosi 5-29, 4-14, Nagy Pál 3-13, Nagy Sándor József 11, Nyil 83-139, 84-140, Nyiregyháza 3, Pattanyús, Péterfia uccai temetőcsőszház, Rózsahegy, Sámsoni út 2, Szigligeti 7, 6-14 Tüzér, Vas Gereben 3, Vasvári 7-11, 4-30, Zákány uca.

4. számú szavazatszedő küldöttség.

Elnök: Dr. Ruszka István ügyvéd, H.-elnök: Körthy Zoltán mérnök, Jegyző: Domokos Márton nyilvánfartó.
H.-jegyző: Urszinyi Jenő műszaki hivatalnok.
Szavazatszedő helyiség: Nyilastelepi iskola.

Szavazókör: András 3-5, 10-26, Apponyi 17-47, 4-52, Bauer 1-29, 2-32, Báthori 7-51, 2-48, Botond 3-9, 4-10, Bruckner 3-11, Csapó uccai temetőcsőszház, Dembinszky 2-32, Dobó 1-33, 4-38, Dugovics Titusz 3-11, 2-14, Epreskerti faraktár, Fancsovics u. 1-107, 4-82, Fülöp 15-55a, 2-36, György 5-29, 2-32, Honti 1b-3, 2-32, Irén 3-55, 14-48, Király Ferenc 7-49, 4-54, Kondor 9-31, 4-12, Korponai 7-49, 4-54, Kondor 9-31, 4-12, 4-12, Korponay 3-9, 4-12, Kuruc u. 1-7, 2-112/4, Laktanya 9-13, Lepke 3-4, Leskótelep 1-5, Liliom, Malvin 3-61, 4-136, Malvin telek, Mák 1-7, 4-10, Márton Kálmán 2-80, Móric 1-13, 4-36, Munkás 1-99, 4-100, Német 1-65, 6-58, Nyilastelepi róm. kath. iskola; Paizs, Patai 3-15, 4-18, Ruyter 3, 2-68, Sámsoni úti ref. iskola, Süveg, Székely

5-17, 2-18, Táncsics Mihály 3-155, 4-68, Vereckei, Virág 3-39, 38-46.

5. számú szavazatszedő küldöttség.

Elnök: Daday Lajos Máv. tanonc-
oktató, H.-elnök: Dr. Simon Imre ügyvéd, Jegyző: Kovács Béla napidíjas, H.-jegyző: Kamuti Lajos ny. csend-
őrtiszthelyettes.
Szavazatszedő helyiség: Csapókerti Olvasókör.

Szavazókör: Alvinczy Péter tér 5, Aulich, Bálint pap 11-17, 16-18, Báthori Mihály 8, Bekecs 1-9c, 2-10, Bekecs telep 30, Csapókert u. 4-6, Dézsi András 19, Fehér, Félegyházi Tamás 7-15, 2-8, Gönczi Kovács, Hodászi Lukács 17, 4, Huszár Gál 1-57, 2-36, Jánosi 3-95, 2-82, Jázmin, Kacagány, Kálmánchelyi 19, 8-18, Kincseshegy 5-41, 2-24, Kincseshegyi ligettér, Kinzi 1-99, 4-98, Kiss Ernő, Kineseshalom u., Kincseshegyi szabadfürdő, Kisfaludy 1-45, 2-38, Klapka 3-47, 4-5, Knézhich u, Kónya 7, Kónyatelep 9. sz. sorompó, Köleséri Sámuel 3-19, 24-64, Kuczik telep 5-131, 134-164, Kuczik u., Lóding, Luther 1-49, 2-42, Magyar 1-19, 2-34, Mátyás király 35-57, 4-40, Mikes Kelemen 1-37, Róm. kath. iskola, Milleniumtéri ref. iskola, Milotai Nyila 4, Négrádi Mátyás, Olajút 1-8b, Sarkantyús, Száraz Ferenc 5-15, 12-24, Szegedi Gergely 3-17, 4-22, Szikszai 7-11, 8, Szilvásfalusi, Pánczél, Pogány, Bogdán Balázs, Ruttká, Rákosi, Temető 4-24, Toldi 1-25, 4-14, Tökölly, Tornai István 6-8, Turi András 3-15, 2-12, Vasutó 1-45, 2-4, Vasutó-ujostás, Városi szőlőtelep, Veresegyházi Tamás 9-15, 4-8, Zrinyi 3-83, 2-44, Zwingli 1-5, 6-8-ig.

6. számú szavazatszedő küldöttség.

Elnök: Paczó Márton építész, H.-elnök: Dr. Kesztly Lajos tanár, Jegyző: Dávidházy Imre mérnök, H.-jegyző: Merkl Ferenc kereskedő.
Szavazatszedő helyiség: Kálvin téri leányiskola.

Szavazókör: Bundi 3-17, 4-14, Csetete 3-21, Ferenc József 2-10, Fűvészker 5-17, 2-22, Déri-múzeum Gönczy 3-5, Görbe 1-17, 12, Hajó 2-26, Hatvan 1/3-13, Hüvelyes 1-11, 6-10, Kálintér 2-17, Kertész 1-7, 2-4, Mester 3-15, Pulszky.

7. számú szavazatszedő küldöttség.

Elnök: Kertész Imre földbirtokos, H.-elnök: Dr. Szabó Sándor szikvizgyáros, Jegyző: Menyhárt Lajos s. nyilvánfartó.

H.-jegyző: Dobi Lajos napidíjas irnok.

Szavazatszedő helyiség: Református egyház tanácssterme.
Szavazókör: Bethlen u. 1-69, 38-74, Csapó 4-48, Honvéd 5-15, 4-48, Hajó, Nyomtató 2-22, Rothermere 1-65, 6-52, Thaly Kálmán 3-13, 4-14, Vár 11, 4-12-ig.

8. számú szavazatszedő küldöttség.

Elnök: Harsányi Gusztáv ny. kuriai bírő, Helyettes elnök: Dr. Balla Gerő művelemény.

Jegyző: Dr. Radeczky László fogalmazó.

Helyettes jegyző: Élter Albert itélőtáblai h. igazgató.
Szavazatszedő helyiség: Keresk. Akadémia nagyterme.

Szavazókör: Agárdi uca 7-19, 4-30, Apaffi 25-53, Damjanich 9-13, Egmalom 3-9, 4-8, Homok 3-79, 4-7, Magoss György tér 1-11, 2-30, Maróthy György 4-38, Percec 3-25, 2-26, Péterfia 1-61, 2-58-ig.

9. számú szavazatszedő küldöttség.

Elnök: Dr. Kovács Andor egyetemi tanár.

H.-elnök: Balogh Béla ny. főtanácsos.

Jegyző: Páyer Ferenc szikvizgyáros, H.-jegyző: Alföldi Gyula I. oszt. adótiszt.

Szavazatszedő helyiség: Eötvös uccai elemi iskola.

Szavazókör: Ojtó uca 3-43, Bem József 4-6, Busi 3-21, 2-20, Eötvös 3-47, 4-64, Kéttmalom 3-17, 4-16, Kut u. 1-27, 2-80, Nyil 1-73, 4-80, Rákóczi 45, 69, 24-64-ig.

10. számú szavazatszedő küldöttség.

Elnök: Dr. Sallai Lajos máv. titkár, H.-elnök: Erdődy Lajos építőmester.

Jegyző: Tomkó Endre pü. iroda főt, H.-jegyző: Janó Sándor törv. irodaig.

Szavazatszedő helyiség: DTE tornacsarnok Magoss György-tér 9.

Szavazókör: Andrási út 3-97, 8-44 Bacsó János u., Balassa Bálint, Bartha Boldizsár, Bánság, Bérczi 3-a-7, 2-4 Besz János, Bessenyei 3-4, Bólyai, Böszörményi Pál, Csányi, Dobsina, Dóczy József, Dózsa 11-13, Duskás Egyetem, Erdősor 5-a-15, Felvidék u., Fiume u., Fürdő, Géressi, Gyadányi u., Gyöngyösi, Gyöngyvirág, Hadházi 3-37-a, 4-32, Hatvani István u., Izsó, 4-8, Jerikó 3-59, 20-40, Juhos Ferenc, Kardos 1-15, 6-8, Károly Ferenc József ut 3-a-23, 6-28, Károlyi Gáspár u., Komlóssy út 15-41, 4-a-66, Kórház 1-19, Lajos király tér, Lehel 7-53, 6-48, Lisznyai, Magoss György tér 12-19, Martinovics 1, 3, Mártonfalvi, Hike Pál, Mikszáth, Nádor 4-24, Orsova, Pécsi, Poroszlai út 1-83, 2-76, Sestaker, Sétaker, Simonyi ut 3-29, 2-34, Szegfű 3-41, 2-36, Szerémség, Szilágyi, Takács István, Tisza István tér, Viola 5-29, 6-22, Vilmos császár körút 2-20, Wessprémi, Zsigmond-tér.

11. számú szavazatszedő küldöttség.

Elnök: Varga József ig. tanító, H.-elnök: Molnár István téglagyári tisztviselő.

Jegyző: Javoránszky József m. tisztviselő.

H.-jegyző: Seprényi Sándor ny. tiszthelyettes.

Szavazatszedő helyiség: Központi iskola, Fűvészker.

Szavazókör: Apafa-erdő 1-1-b, Bajnok u. 1-7, Baromvásártér 2-a, Baromvásártéri cédulaház, Baromvásártéri régi cédulaház, Bellelő 1-546-b, Bellelő szikigyakor 1, Bendeguztér, Békési Béla 4, Böszörményi 54, Böszörményi uti vámház, Branyiszko, Dalmi Tibor, DKASE pálya, Doberdó 126-282, Fekete barakk III.-a, V., IV., Görgei, Gyimes, Hadik 279, Kartács 319, Károly Ferenc József ut IV. sz. sorompó, Köntösgáti állami elemi iskola, Lóversenyter, báró Nagy Pál u. 11-273, Nádasdi u. 6., Nyulas u, Nyulastelepi iskola, Nyulasi rokkant telep 10-348, Nyulasi őrház 526, Szoboszlói uti utkaparóház 390, Urréje, Uzok, Verseny, Vitéz, uccák, Vizműtelep.

12. számú szavazatszedő küldöttség.

Elnök: Halász Miklós tanár, H.-elnök: Seress Ferenc népm. titkár

Jegyző: Seress László áll. napidíjas, H.-jegyző: Csontos László ny. irnok.

Szavazatszedő helyiség: Eötvös uccai óvoda.

Szavazókör: Ag uca 23, 8-b-22, Árpá, Beke 3-37, 4-38, Boér telep 1-19, Buza 1-5, Cecília telep 1-18, Csalogány u. 7-17, 2-24, Cserei u. 3-15, 2-8, DTE sporttelep, Fenyőfa 17, 12-24, Halasi 1-25, 2-42, Határ 9-29, Hevesi u. 7-9, Ilona 6-12

Kaszás 3, 2-26, Katz telep 1-72, Ke mény 1-11, 6-12, Kender u. 3-25, 6., Leveles csárda, Mező Armin 1-11, 4., Monostor erdő 1, 8-54, Grósz Nagy Ferenc telep, Nagyerdő I., II., III. sz. villa, Nagyerdő 4-22, Nagyerdő csemetekert, egyetemi sporttelep elágazási őrház, Központi temető, Pal lag 24-63, Pallag Gazdasági Akadémia, Pallag őrház, Pallag puszta, Pol gári lövöld, Puskás telep 9-52, Sajó 3-4, Sámsoni ut 4-12, Sámsoni uti rokkanttelep, Sárosi 1-19, 2-8, Szeder 29., 18-40, Szeremlei 3-25, 8-26, Tavasz u. 1-3, 2-4, tiszti teniszpálya, Ungvári telep I-III, Ungvári szőlőtelep, Vulkán telep II-III, 2-54-ig.

13. számú szavazatszedő küldöttség.

Elnök: Várady József isk. igazgató, H.-elnök: Gáll Jenő földbirtokos.

Jegyző: Dr. Iklódy János tb. fogalmazó.

H.-jegyző: Balogh István napidíjas, Szavazatszedő helyiség: Kádár dülői iskola.

Szavazókör: Ebes 5-82, 110 sz. őrház, Fáy dülő, 3-27, Dr. Hadházy Zsigmond telep, Kádár dülő 2-76, Kismacs 1-71/7, Látóképi csárda 2. sz. őrház, Macs 33, 66, 71/73, Macs puszta és az 1. sz. őrház, Nagymacs, Nagyszepes 1-71, Perc dülő 7-62, Ondód 36e, Péterfia dülő 4-56, Piac dülő 2-55, Szoboszlai dülő 1-21, Tóth János telep, Ujmacs, Vedres dülő 1-61, Veréb dülő 1-62-ig.

14. számú szavazatszedő küldöttség.

Elnök: Dr. Rickl László földbirtokos.

H.-elnök: Varga Géza igazgatótanító.

Jegyző: Györffy József tanító, H.-jegyző: Baka Géza adótiszt.

Szavazatszedő helyiség: Kadareci csárda.

Szavazókör: Cuca puszta 1-48, Csapó dülő 2-9, Elep 1-136, Kishegyes 1-43, Kőülszeg 1-36, Nagyhegyes 1-57b-ig.

(Folytatjuk.)

Kultúrest a Levente Otthonban

Ma, vasárnap este 8 órai kezdettel vidám est lesz a Levente Otthonban. (Péterfia uca 28.)

A tágas udvaron felállított szabadtéri színpadon a legjobb levente szereplők vig és humoros számai fognak a megjelent közönségnek egy pár derüs percet szerezní. A vidám est után tánc.

A leventék iránt érdeklődő közönséget és a leventéket ezuton tisztelettel meghívjuk.

Műsor: 1. Hísekegy: játssa a levente zenekar. 2. Jókai vers. Szavolja Czellar István s. okt. 3. Nyugta. Vidám paraszt történet. 1 felvonásban. Szereplők: Hencz Bözsike, Varga Ferenc, s. okt., Vékony István levente, Boldizsár Rózsika. 4. Imádság. Irta Kölesey Ferenc, előadja Boldizsár Rózsika. 5. 72-es őrház. Egy felvonásos vígjáték. Szereplők: Csordás Piroksa, Papp József levente, Fisch István levente. 6. Kuplák. Előadja Kovács Imre.

Műsor után tánc 12 óráig.

Rendezőség.

Fogas-szálloda, Siófok

Tiszta szobák. Elsőrendű magyar, francia és diétikus konyha orvosi felügyelettel. Házi cukrászat. — Egész idény alatt szabadkai ifj. Bodrics Béla és Kardos Géza énekes kombinált zenekara hangversenyez. Minden este tánc. Junius hóban napi penzió 6 pengő. Főidényben is már napi penzió 7 pengőtől. Szobarendelések: Siófok, telefon 24. **Schöbér István szállodás.**

Felvétele úgy főkéletes,

ha másolatai Wellington gázfény papírra készülnek. — Könyvecskét a postai utasítással ingyen ad Berzéki Fotoszaküzlet Ferencz József-ut 38. sz. udvarban.

Hogyan neveljük leánygyermekünket

Irta: Dr Bösze Lajos orvos.

Jól tudom, hogy milyen nehéz és nagyon sok esetben megvalósíthatatlan frott, illetve elmondott malaszt az, amit itten fejtegetni hogy kötelességem a nemzet reménységét, a jövődó anyákat az egészséges nevelés fontosabb irányelveiről tájékoztatni.

A nevelés maga, mióta a világ fennáll mindig probléma volt, a mely nagyon hosszú időn keresztül és talán bátran mondhatjuk, hogy még ma is Scilla és Charibdis között lebeg, vesztegel a gyakorlat és az elmélet utvesztőjében. Mert ne feledjük el igen tisztelt hölgyeim és uraim, hogy ezen a téren sem állunk másképen, mint az élet egyéb megnyilvánulásaival szemben.

Az egészségügyi szabályok folyton változnak és magukon viselik az illető kor bélyegét. Ez pedig attól függ, milyen az akkori felfogás a beteg és az egészséges állapotokról.

A helyes nevelés feltétele messze visszanyulik a házastársak egyéni tulajdonságaihoz. A gyermeknevelés tulajdonképpen már a házasság előtt: a házasság megvalósításánál kezdődik. Mondhatnánk azt, hogy csak a boldog szülőknek van joguk gyermekhez. — Ezért nem egészen elvetendő az az álláspont, hogy jobb, ha a házastársak várnak a gyermekáldással egyideig, hogy valójában beteljesednek-e azok az álmok, amelyek a házastársak lelkében éltek. A második lépés a boldog, megértő házasság viszony. Mert hogyan tételezhető fel jó nevelés olyan szülőtől, akiknek nincsen egy közös gondolatuk sem? Sajnos, ezek a mai időkben mind gyakoribb jelenségek. A boldog házasság ma ritka. Mindenki elégedetlennek szeret mutatkozni. Az emberek möhön kapnak a pénz és sikerek után és embertársaik javait szinte beteges irigységgel kívánják magukénak. Be ne mltjesedhet, fantasztikus dolog után futkosnak, hogy fáradtan essenek össze, a hiábavaló szívárványkergetés után. Komoly embernek ez nem lehet életcél. Meg kell tanulni mindenkinek, hogyan kell összeegyeztetni a boldogságot a kötelességgel. Megtanulni a lemondást bizonyos dolgoktól, mert máskülönben hogyan is illeszkedhetik be kiki a megfelelő keretek közé?

Ugyanígy vagyunk a gyermek szempontjából is. Ne várjunk tulsokat a gyermektől. Ne vessük minden reménységünket bele. Ne álmodozunk zseniről. A gyermekek is a halandók hibáival és érényeivel lesznek emberré. A szülőkön mulik, hogy milyen tulajdonságai fognak későbbben előtérbe kerülni. A jók vagy a rosszak? A nevelésnek pedig csak egy célja lehet: az önállóságra való nevelés, amely a lét vagy harcra készíti elő a gyermeket.

A nő számára előírt egészségügyi követelmények változnak a szerint, hogy a nőben csak az emberi nem fenntartóját látjuk, akinek legfőbb feladata, hogy minél több utóddal ajándékozza meg az

emberiséget. Viszont mások a követelmények az olyan nőnél, aki mint munkatársa és a mai viszonyok között egyben vetélytársa is a férfinak. Ez a nő már természetesen önállósult lény is lett. Így nemcsak az orvostudomány követelményei, hanem szociális és társadalmi dolgok is kifejezésre jutnak a mai nő egészségében.

Ha valaki a nő számára ma egészségügyi szabályokat akar előírni, tisztában kell lennie azzal, hogy milyen feladatot szánt az illető nőnek az életben. Azonban, sajnos, ezekre a dolgokra még nem mondották ki a zárszót. Így ne csodálkozunk azon, ha általánosan elismert egészségügyi szabályokról nem beszélhetünk.

Természettudományi szempontból vizsgálva a kérdést, kétségtelen az, hogy míg a férfinak a lét és fajfenntartás mellett az anyagi és szellemi javak fejlesztése, a biztonság és az életvédelem a feladata, addig a nő főként csak a fajfenntartásra teremtett. A természetnek ez a megosztó szerepe a civilizáció hatása alatt elmosódott és sajnos ma a nőnek sok olyan foglalkozást kell üznie, mely azelőtt kizárólagosan férfimunka volt. Ehez járulnak még napjainkban az egyre rosszabbodó gazdasági viszonyok, aminek következtében a férfiak csak későn házasodhatnak és a nőknek a korai férjhez menetel lehetetlensége miatt, maguknak kell gondoskodniok megélhetésükről. Így mindjohban eltávolodva a természetes iránytól, ma már ott tartunk, — hogy a nők javarésze el is idegenkedik attól a gondolattól, hogy anyává legyen.

Az orvos természetesen ezeket az erejét meghaladó hatalmasságokkal szemben tehetetlenül áll. Ténykedése csak arra korlátozódik, hogy lehetőleg a legártalmasabb dolgok kiküszöbölésére törekedjen, mely az u. n. női foglalkozás egészségügyi szabályokban jut kifejezésre. A valóságban azonban a nő egészségének csak egy feladata lehet: a női szervezetet a gyermekkortól kezdve a nagy és legszörnyebb feladatra, az anyaságra és gyermeknevelésre előkészíteni. Ezen követelmények alapja az egészséges szervezet, tehát szabályai sem lehetnek mások, mint az általános egészségügyi.

Lássuk most már ezek után, hogy mik azok a dolgok, amelyek alapján az egészséges leányszervezet felépülését remélhetjük. Nevelés szempontjából 4 korszakra oszt

hatjuk fel a nő életét.

1. A születéstől a 7 éves korig.
2. Az iskolaköteles korra.
3. A felerdülő korra, végül
4. Az asszonyi korra.

Előadásomban jelenleg csak az első hárommal kívánok foglalkozni. Ezek közül mindegyiknek megvannak a maga sajátos viszonyai és veszedelmei. Ezért ezeket minden anyának részletesen kell ismernie.

A gyermeknevelés már a születés pillanatában kezdődik el. Ezt az alapvető dolgot csak igen kevés szülő tartja szem előtt. A legtöbbszőr azt látjuk, hogy az újszülött gyermeket elkényeztetik és a nevelésre alkalmas időpontot arra az időre halasztják, amikor a gyermek már beszélni tud. Ez már legtöbbször késő és a végzetes hibákat alig lehet jóvá tenni. Részemről sohasem mulasztom el a fiatal anyákat a nevelésnek erről az abejéről felvilágosítani. Az újszülött gondozását minden asszonynak ismerni kell. Felvilágosítással a különböző klinikák, gyermekmenhelyek és Stefánia otthonok szolgálnak. Ugyanígy a táplálkozást illetőleg is. Ha a gyermekben legkisebb betegségi jel mutatkozik, a gondos anyának kötelessége őt orvoshoz vinni. Azt ma már senki sem mondhatja, hogy erre nincsen pénze, mivel minden rendelő intézet szívesen szolgál ingyenes tanácsal.

Fontos, hogy a gyermekek ne aludjanak a szülőkkel egy szobában. Ezt sajnos a szociális viszonyok többnyire nem engedik meg. Pontosan be kell tartani az étkezési időket. Éjszaka ne adjunk semmit a gyermeknek. Ha sir, hagyjuk csak sírni őt. S csak akkor foglalkozzunk vele, ha meggyőződünk róla, hogy tisztasági szempontból van rá szükség. — Egyenesen neveltség az a még ma is divatos szokás, hogy a síró gyermeket azonnal öbbe veszik, vagy kocsijába tologatják és a legújabb sláger melódiákat dudolják neki. Közben persze az egész ház nem alszik és a szülők reggel teljesen kifáradva kezdik a következő nap robotját. Minél inkább szoktatjuk a gyermeket ehhez az esztelenséghez, annál gyakrabban meg fogja zavarni a szülők álmát. Hány és hány családi kellemetlenséget látam már én emiatt. Persze sokszor az após, vagy anyós fellépése miatt keresztülvihetetlen. Viszont ne feledjük el azt, hogy a sírás az egyetlen lehetőség, amivel az újszülött meg tudja magát értetni. A sírás jótékonyan hat a keringésre és a tüdő fejlődésére. Hagyjuk csak nyugodtan sírni a gyereket, ha meggyőződünk róla, hogy az szárazon van. Az újszülött gyermek dugulásáról, az u. n. boszorkánytejről, szoptatásról és fürödtésről különböző babonák forog-

Mindenkinek

otthon
nyaralásra
strandon

PYJAMA

különleges mode leke készít:

Békés Lajos.

nak közzájón, melyeknek semmi alapjuk nincsen. Ha valami rendelkezésséget észlelünk ilyen téren, forduljunk azonnal orvoshoz.

Nagyon veszedelmes, rossz szokás a gyermek esőkolgatása, mely nagyon sok fertőzés forrása lehet. A gyermeket az anya csak addig tartsa magánál, míg az a szopást elvégezte. Az aggódo szülők maguk közé fektetik a gyermeket, mert azt gondolják, hogy így nagyobb biztonságban lesz. Jegyezzük meg már most magunknak, hogy a gyermekek annál egészségesek sebbek és annál életképesebbek lesznek, minél kevésbé félti őket az anyja.

Ezekre a dolgokra a nevelőnőket is figyelmeztetni kell. Ugyanis az ember legtöbbször nem tudja, hogy kire bizza rá gyermekét. — Egészen biztosan vannak kifünő gyermekápolók is, de sok közöttük a lelki beteg. Helytelen, ha olyan egyénekre bizzuk a gyermeket, a kinek a nevelésben nincsen kellő gyakorlatuk, előképzettségük és többnyire csak azért vannak, hogy a szórakozni vágyó anyát a gyermeknevelés időtrabló terhétől szabadítsák meg. Ezeknek a sokszor lelketlen egyéneknek munkájáról nem kell részletesebben beszélnem, csak egy közismert, mindennapi példával világítom meg szereplésüket. Hogy az úrnőjük s a maguk éjszakai nyugalmat biztosítsák: máknedvet, vagy mákfőzetet adnak a kicsinek és így szoktatják rá a gyermeket erre a veszedelmes heroproplunizmus csíráira.

(Folyt. köv.)

AZ IPAROSKÖR ÉVI RENDES KÖZGYÜLÉSE

A Debreceni Iparoskör f. évi július hó 5-én, délelőtt 11 órakor az Ipartestület dísztermében évi rendes közgyűlést tart.

Tárgysorozat: 1. Elnöki jelentés. 2. A Kör választmányának jelentése a Kör 1930. évi működéséről. 3. Az 1930. évi zárszámadások beterjesztése és a számvizsgálók jelentése. 4. Az 1931. évi költségelőirányzat megállapítása. 5. Részleges tisztújítás. 6. 20 választmányi tag választása. 7. Alapszabálymódosítás. 8. Esetleges indítványok.

Ezen közgyűlésre a Kör tagjait tisztelettel meghívja az Elnökség.

Heti 100 pengőt

kereshet lakhelyén háztartási cikkek eladásával.

Dijmentes ismertető.

Steiner, Budapest, Szövetség-u. 26.

A nyári divatujdonságokra

felhívom figyelmüket, kérem meggyőződni, hogy legszívesebben és legolcsóbban Bálint Margit Péterfia 30. sz. női divattermében készülnek. Áriam: kabát 15.—, komple ruhák 8 pengőtől.

Ingyen

javított a
tőlem vá-
sárolt

bőröndöt

Ariamat
mélven leszá-
lítottam.

Fuermann

bőröndös
mester, Piac-u
26—28 Passag

Istentiszteleti rend a református templomokban, vasárnap, jún. 21-én. Nagytemplomban délelőtt 10 órakor Szabó Géza, délután öt órakor Magyar Bertalan. — Kistemplomban dél előtt 9 órakor Kovács József, délelőtt 11 órakor Uray Sándor, délután öt órakor Kovács József. — Kossuth uccai templomban délelőtt 10 órakor Molnár Ferenc, délután öt órakor Madar Zoltán. — Árpád-téri templomban délelőtt 10 órakor dr. Soós Béla, délután három órakor Dékán Elek. — Ispoly templomban délelőtt 10 órakor Magyar Bertalan, délután öt órakor Tóth Sándor. — Homokkerthen délelőtt 10 órakor dr. Danesházy Sándor, — Szegegyházban délelőtt 10 órakor dr. Gaál Ferenc. — Nyilastelepen délután három órakor Kalas Ferenc. — Csapókerthen délelőtt 10 órakor Halász András, délután három órakor Halász András. — Nyulason délelőtt fél tizenegy órakor Tantó Sándor. — Wolaffka-telepen délután három órakor Bíró Béla th. — Tégláskerti iskolában délután három órakor valóságos ünnepély Benyhe Imre th. — Sámsoni úti iskolában délután három órakor Tóth Sándor.

Vásárlás

— **A római katolikus templomban** rendes vasárnapi szentmiserend. Misék, gyónatás, szentáldoztatás reggel 6 órától, 8 órakor piarista diákmise. Misék a főoltárnál 6, 7, 8, 9, fél 10, 11, háromnegyed 12 és félegy órakor. Utolsó mise félegy órakor. — Délután szentolvasó és litánia. Prédikál dr. Bence Mátyás. — Homokkerthen reggel nyolc órakor szentmisét mond és prédikál sziliczei Várady Gyula ny. plébános.

— **Az evangélikus templomban.** — június hó 21-én, vasárnap délelőtt 10 órakor istentisztelet: Rapos Viktor.

— **Istentiszteletek a baptista imaházban.** A Szappanos ucca 23. szám alatt levő baptista imaházban, vasárnap délelőtt 9—10 óráig imaáhitat, 10—11 óráig bibliamagyarázat, délután 6—7 óráig prédikáció, fél 8—9 óráig vallásosestély, vegyeskar és zeneszámokkal.

— **A görög katolikus templomban:** Rendes vasárnapi szentmiserend. Hét órakor reggeli istentisztelet. Nyolc órakor diákmise. Kilenc órakor katonai mise, a görög és latin szertartású római katolikus katonák részére. Tíz órakor nagymise, utána szentbeszédet mond Papp Gyula parochus, szentszéki tanácsos. Utolsó mise fél 12 órakor, délután vecsernye. Prédikál Pap Gyula szentszéki tanácsos.

— **A Kerekestelep és Környéke Polgári Olvasókör,** folyó hó 21-én, ma, vasárnap délután nyolcórás kezdettel táncos egybekötött családi jellegű összejövetelt rendez.

— **A Wolaffka-telepi Olvasókör,** f. hó 28-án, cseresznyeszüretet tart, melyre a nagyérdemű közönséget, — tisztelettel meghívja a Rendezőség.

Megszökött a szülői házból egy debreceni diákleány, mert két tantárgyból megbukott

A rendőrség rádión keresi a szökevényt.

Az utóbbi időben szomorú szenciák jelennek meg napról-napra az újságokban, fiatal diákgyerek dobják el maguktól az életet, mert a vizsgákon megbuktak és a bukás miatt félnek a szülőik elé kerülnek. Se szeri, se száma azoknak, akik a rossz bizonyítvány miatt megszökönek a szülői házból. Egy ilyen ügy foglalkoztatja most a debreceni rendőrséget.

Tegnap délután megjelent a rendőrségen Juhász József vámőr alhadnagy, Gohér ucca 35. szám alatti lakos felesége és kötségszolgálatos jelentette be, hogy Rózsi nevű leánya, aki a debreceni női felsőkereskedelmi iskola második osztályába járt, megszökött a szülői házból. Tettét valószínűleg

azért követte el, mert két tantárgyból megbukott. Az eltűnt leány édesanyja attól tart, hogy a leány esetleg kárt tesz magában. A debreceni rendőrség azonnal megtette a szükséges intézkedéseket az eltűnt leány előkerítésére és egyúttal pedig rádióközlést bocsátott ki az ország összes hatóságaihoz azzal a kéréssel, hogy ha megtalálják az eltűnt leányt, azonnal küldjenek rádió-értesítést a debreceni rendőrséghez. Érdekes, hogy az eltűnt leány hűga néhány nappal ezelőtt szintén eltűnt, de már megkerült és ki derült, hogy a Szoboszlón lakó rokonaihoz távozott, anélkül, hogy a szüleinek bejelentette volna.

X Táncterem, mellékkelhelyiségekkel kiadó, Péterfia ucca 30. szám. Bővebbet ugyanott, Konz, kelmefestő iróna

— **Lopkodják a kerékpárokat.** Karánci Sándor útkaparó, Bajnok ucca 15-a. szám alatti lakos, kölesönkérte Szigeti János Wolaffka-telep 28. sz. alatti lakos kerékpárját és azzal kiment a Vilmoscsászár körútra, ahol a gépet a 22. számú villa előtt hagyta, amíg ő dolgát végezte. Ezalatt ismeretlen tettes a kerékpárt ellopta. S Néhány óra múlva azonban a kerékpárt megtalálták a ház előtt, de a tolvaj leszerelte róla a Bosch dinamót s a számszámolást kiürítette. A rendőrség nyomában van a tettesnek.

Ta' rékossági könyvre

— **Balesetek munkaközben.** Kolozvári József 46 éves kefekötősegéd, a Böszörményi út 67. szám alatt eltört üvegeserepekbe lépett és jobb lábán több vágott sérülést szenvedett. A mentők költötték be a sérüléseit és a lakásán hagyták. Reiner Pál 15 éves napszámos fiú, a Luther ucca 1. sz. alatt levő fatelepen dolgozott és egyfa rázuhant a lábára, amelytől kisebb zúzódásokat szenvedett. A mentők költötték be a sérüléseit és a helyszínen hagyták.

— **Baleset kapálás közben.** Balla Gyula 27 éves tiszapolgári földműves, a testvérével együtt kapálgatott. Munkaközben a testvérenek a kapája oly szerencsétlenül ütődött Balla Gyula szemébe, hogy azt súlyosan megsértette. Beszállították a debreceni szemészeti klinikára, ahol ápolás alá vették.

X Poloskát, svábhogarat, biztosan elpusztít a „Szeklin” rovarirtószer. — Kapható Jóna és Jóna drogériában, Debrecen, Kossuth ucca 6. szám. Ára: 1 pengő 20 fillér.

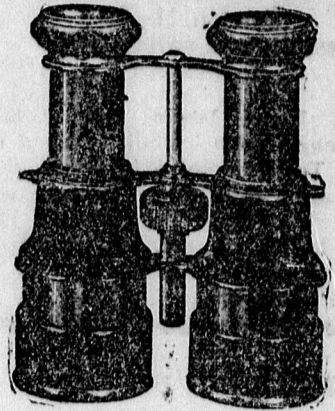
Villanyondolálás
garanciával

Bika-bárház

Komárominé-nál

Debrecen,
József kir. h.-ucca 3. sz.

Látcső, szemüveg

SZEMÜVEG ÉS MINDEN OPTIKAI CIKK BESZERZÉSÉNÉI VAGY JAVÍTÁSÁNÁL keressen fel bizalommal **C SERÉP SÁNDOR** LÁTSZERÉSZ, PIAC UCCA 21.

A Volt Iskolatársak Szövetségének közgyűlése

Ma, folyó hó 21-én délelőtt 11 órakor kezdődik az új Dóczi intézet tornatermében.

A Volt Iskolatársak Szövetsége ezúton értesíti tagjait és az érdeklődő közönséget, hogy évi rendes közgyűlést folyó hó 21-én, azaz ma délelőtt 11 órakor tartja az új Dóczi intézet tornatermében. A gyűlést Tóth Árpádné tanítónő-képző intézeti tanár, a Szövetség helyettes elnöke vezeti. Elnöki megnyitója után a hivatalos programot üdvözlések, majd élvezetes és magas színvonalú műsor előzi meg, amit az alábbiakban közlünk:

1. Szabolcska-költeleményt szaval: Bíró Erzsébet iparművésznő, volt növendék.
2. Szabolcska élete és költészete. Felolvassa Papp Klótild tanítónő.
3. Szabolcska—Fráter: Mért nem született...: Szabolcska—B. Szücs Ferenc: Félek a nyártól. Éneklő Orbán Edith th. V. o. növ.
4. Zongorázik Uray Magdolna, zeneművészeti főiskolai tanárképzőintézetjéi növ., tanárjelölt.

Üvegkereskedésminél.

5. Goethe—Beethoven: Mignon: Szólve: Felismerés. (Szövegét németből fordította Révészné Várd Margit.) Éneklő Bónis Malvin th. III. o. növ.

A műsor után pár perc szünet következik, majd dr. Görgey Mártonné főtitkár beszámol a Szövetség évi munkájáról. Siposs Mária pénztárnok előterjeszti a pénztári évi zárszámadást és a következő évi költségvetést. Debreczeni Erzsébet számvizsgáló bizottsági jelentése után az elnök a közgyűlést bezárja.

X Jantzen fűrdőruhák, Goodrich sapkák és cipők, Kardos Lászlónál.

HOTEL AUGUSZT ABBAZIA

Szoba teljes ellátással 10 pengőért.

Magyar konyha, magyar tulajdonos.

Fehértói Dániel

Dégenfeld tér 4. sz.
Telefon 11-85.
temetkezési vállalatának
temetésével:

vitéz Budai Istvánné sz. Bihari Zsuzsánna, életének 35-ik évében elhunyt. Temetése folyó hó 21-én, délután három órakor lesz Debrecenből, Konyárra szállítva, Temető ucca 142. számú háztól, a ref. egyház szertartása szerint tartandó ima után, a községi temetőbe.

Anyakönyvi hírek

Halálozások. Kiss Imre ref. 13 hónapos, Csóka P. ucca 21. sz. Dr Nagy Péter ref. 43 éves, Nyiregyháza. Budai Istvánné Bihari Zsuzsánna ref. 35 éves, Konyár. Fábrián Zsófia ref. 35 éves, Szoboszlai ucca 10. Kovács Imréné Szabó Margit ref. 48 éves, Csalogány ucca 10. Drahos Sándor róm. kath. 65 éves, Vigkedvü Mihály ucca 63. Lakatos Lina ref. 36 éves, Nyirábrány.

Házasságok. Zsiga Béla—Tatár Julia. Orosz Ferenc—László Julia. Heurich Béla—Kapusai Róza. Bucsei György—Nagy Mária. Csóka János—Daku Julia. Guba Sándor—Csige Mária. Schmidt Béla—Varga Julia. Barta József—Nagy Erzsébet. Nagy Imre—Kiss Rebeka. Bocskai István—Révész Mária. Varga Árpád—Szabó Mária.

Születési bejelentés a mai napon nem volt.

—000000—

— Székelési zavarok, bélgöres, puffadás, gyomorszárdulás, izgalmi állapotok, szívidegesség, félelemzés, s bódultság s általános rosszullét esetén a természetes „**Ferenc József**” keserűviz a gyomor és bélsátonna tartalmát gyorsan és fájdalom nélkül kiüríti, a vérkeringést előmozdítja s tartós megkönnyebbülést szerez.

— **Id. Részner Mihály** m. kir. főállatorvos és neje **Akosi Makoldy Kleonora**, leányát, Anna Kleonórát eljegyezte ifj. **Sóvári Bíró Géza** okl. gazda, id. **Sóvári Bíró Géza** ny. cs. és k. uradalmi főtitkár és neje **Münch Jolán** fia. (Minden külön értesítés helyett).

— **Pályázati felhívás.** A szarvasi m. kir. középiskola gazdasági tanintézet az 1931—32. iskolai évre felvesz négy középiskolát végzett ifjakat. Az intézet célja, hogy kis- és középbirtokosok, bérlők gyermekeit elméletileg és gyakorlatilag megtanítsa saját gazdaságuk okserű, önálló kezelésére, s emellett általános műveltséget nyújtson. A tanintézetnek 465 kat. holdas minta gyakorló gazdasága van. A tanintézet négy évfolyamból áll, s végén a növendékek képesítő vizsgát tesznek, ami a katonaságnál önkéntesi jogot biztosít. A fizetendő díjakat a m. kir. földművelésügyi miniszter, lényegesen leszállította. Beíratási díj 5 pengő, évi tandíj 30 pengő, évi ellátási díj 700 pengő. Jó tanulók tandíjmentességben, ösztöndíjban részesülnek. Beíratás szeptember hó 1—5-ig. Részletes tájékoztatót küld az igazgatóság.

— **Az erdei iskolák felállításának ügye.** Megírtuk, hogy a Nagyerdőn lakó egyetemi tanárok és több más szülő, erdei iskola létesítését kérte a várostól. Az ügy tegnap került a polgármester elé. A kérelmező szülőknek most azt a választ küldi a város, hogy az erdei iskola építése tervbe van véve azonban addig, amíg a pénzügyi viszonyok meg nem javulnak és míg a kultuszminiszter az építési költség felét meg nem adja és amíg a város nagyobb beruházási kölcsönhöz nem jut addig az építést nem tudják eszközölni.

Férfiak!

A szenzációsan törv. védett „Amor Star” garantáltan azonnal és állandóan segít teljes impotenciánál is! (nem medicina!) — Illusztrált ismertetőt, orvosi szaklap méltatásával, 80 fillér postabélyeg ellenében — diszkrétén küld: **UJHÁZI GUMI EXPORT Budapest, Nép-színház ucca 13.**

Az iparosok a házak kötelező tatarozását és csatornázását kérték

Az ipartestület azt kérte a várostól, hogy tataroztassa az elhanyagolt állapotban levő házakat. Különösen a bádigosok kérik, hogy a csatornákat és esőlevezetőket hozassák rendbe. A kérelemre azt válaszolják, hogy amennyiben a javítás indokolt, akkor a köz-

igazgatási hatóság az építési szabályrendelet alapján amugy is elszokta rendelni a javítást. A mai nehéz viszonyok között azonban nem lehet a háztulajdonosokat ilyen generális intézkedéssel anyagilag megterhelni.

— Az idén a nyári egyetem hallgatói számára a városi zeneiskolában három zenei előadást tartanak. A polgármester Szabó Emil tanár kérésére átengedte a termet.

— **X Debreceni Kalauz,** 160 oldal, írásban és képből ismerteti Debrecen városát és a Hortobágyot. A könyv ára részletes térképpel együtt 1 pengő 50 fillér. Kapható a könyvkereskedésekben és a Menetjegyirodában.

— **Ma lesz a Méliusz cserkészcsapat nyilastelepi rajának az avatása.** A megnyitó beszédet Uray Sándor lelkész mondja. A Debreceni Keresztívén Ifjúsági Egyesület, 231. sz. Méliusz cserkészcsapatának nyilastelepi raja, 1931. évi június hó 21-én, délután hat órakor, a nyilastelepi ref. elemi iskolában tartja fogadalomtételi ünnepélyét. — **Műsor:** 1. Induló. Éneki a raj. — 2. Megnyitó beszéd. Mondja: Uray Sándor lelkész, a csapat szervező bizottságának elnöke. — 3. Ujjonok fogadalomtételi. — 4. Régi fogadalom újítása. A fogadalmat kivészi Basizta Albert a csapat parancsnoka. — 5. Itt állok és... Irta Radványi Kálmán, szavalja Szekeres Mihály s-örsvetítő. — 6. Cserkészének. Irta Radványi Kálmán. Szavalja Balogh Elemér, Nagy László, Szekeres Mihály, Báthory Miklós, Szekeres I., Magyar László, Medveczy Márton, Keresztési Sándor, Horváth Gyula, — Medveczy József, Basizta Jenő, Vitéz Sándor, nyolc cserkész. — 11. Zárzó. Mondja Madarász József segédlelkész, cserkészlelkész.

— **A Montikör,** kedden, folyó hó 23. napján, este kilenc órakor összejövetelt tart, az Angol Királynő zöld termében. A tagok pontos megjelenését kérjük, mert ekkor beszéljük meg a szombaton, 27-én rendezendő családias záróest programját.

Elnökség.

— **A Katolikus Népszövetség** ma, vasárnap délelőtt 11 órakor, a vargacukai iskola termében ismeretterjesztő előadást tart, amelyen beszélni fog. Főtisztelendő Szabó Imre segédlelkész a Katolikus Népszövetség elnöke, — második Kovács Károly ny. tanító, a harmadik Kocsisovszky László kiadóhivatali tisztviselő. Minden kat. hittestvérünket meghív az elnökség.

— **Frontarcosok.** Felkérjük mindazokat a bajtársakat, akik a frontarcos daloscsoporthoz beíratkoztak és akik hazafias működésükben részt ohajtanak venni, azok folyó hó 21-én azaz vasárnap tizenegy órakor frontarcosokat otthonukba, Piac ucca 66. szám alatt megjelenni sziveskedjenek. Elnökség.

— **Intézkedések a hadviseltek érdekében.** Ismeretes, hogy rendelet van arról, hogy a hadviseltek és a katonai szolgálatukat kitöltöttek, az állások elnyerésénél előnyben részesítendők. A belügyminiszter bekérte a várostól is azokat a magánvállalatokat, melyek a törvényhatósággal összeköttetésben vagy szerződéses viszonyban állanak. A város jelenti, hogy a Magyar Tőzsgazdaság, a HÉV, az Arany Bika és a Hirdető Iroda állanak hosszabb szerződéses viszonyban a várossal.

— **A tisztiorvosok lakhelye.** A közgyűlés, mint azt annakidején megírtuk, kötelezte a tisztiorvosokat arra, hogy május 1-ig kerületükbe költözzenek. Kettőnek ennek az utasításnak még nem tettek eleget és ezért a polgármester most felszólította őket, hogy a közgyűlés rendelkezésének haladéktalanul tegyenek eleget, egyúttal pedig jelentést tesz a legközelebbi közgyűlésnek.

— **A Falu Urániája filmfelvételt készített Debrecen városáról.** Most arról értesítették a polgármestert, hogy a fővárosból gyermeknyaralattási akció során nagyobb csoport kimegy Regensburgba, Nürnbergbe, Hamburgba és több nagy német városba, ahol a magyar filmeket bemutatják, — így köztük a Debrecenét is. A polgármester engedélyt adott arra, hogy még egy filmet készítsenek a felvételtől, amelyet külföldre vihessenek. — A magyarok világkongresszusa is jelezte már, hogy ezekről a filmekről több külföldi társaság másolatot kért. Ezt a kérelmet egyelőre a polgármester nem teljesíti, míg meg nem jelölik pontosan, hogy kik ezek a társaságok.

— **Krausz Kálmán bádigosmester kintünetése.** Szép és megérdemelt kintünetésben részesítettek Krausz Kálmán bádigosmestert, iparkamarai pótbétagot. A Országos Iparegyesület e hó 14-én tartott diszközgyűlése keretében — Krausz Kálmán bádigosmestert ipari jelességéért díszéremmel és oklevéllel tüntette ki. A kintünetést fia a diszközgyűlésen vették át, ahol szép szavakkal méltatták az egy hónappal ezelőtt elhunyt érdemeit.

— **A Szív Ujság** a szokottnál bővebb tartalommal jelent meg. Minden kat. család vegye meg. Ezenkívül a Kat. Figyelőt, a Ferences Közönyt, Magyar Miseszöveget, Missziós Lapot, — mindenkinek ajánljuk. Kaphatók még kegytárgyak, imakönyvek, rózsafüzérek, minden vasárnap a katolikus templom előtt. Reggel hat órától délután egy óráig. A katolikus közönség szíves pártfogását kéri a Szív Ujság kiadóhivatala.

TÖKÉLETES HATÁSU

ROVARIRTÓSZER

LÉGY, POLOSKA, MOLY
SVABBOGAR, STB. ELLEN

DEJO

KELLEMESSZAGU,
FOLTOT NEM HAGY!

NAGYBANI LERAKAT:

Hatvan-utca 2.

Magyar gyártmány!

KÉRJE MINDENÜTT!

Gebauer

temetkezési vállalat.

Kossuth ucca 2. szám.

Telefon: Nappal 103. éjjel 60.

Kiss János volt MÁV kocsirendező, kőművessegéd, 49 éves korában meghalt. Temetése folyó hó 21-én, délután három órakor lesz, a Kossuth uccai temető halottasházától, a ref. egyház szertartása szerint tartandó ima után, a Kossuth uccai temetőbe. A temetést Gebauer temetkezési váll. rendezi.

Gyászrovat

DANKÓ

temetkezési vállalat temetésével:

Ambrus Mihály nyugalmazott 2. honvéd huszármester, életének 73. évében, folyó hó 18-án meghalt. Temetése folyó hó 21-én, délután három órakor lesz a közrendészeti kórház ravatalozójából, az ág. ev. egyház szertartása után a hatvanuccai ref. temetőbe.

Fövényesi István, életének 70-ik évében, folyó hó 18-án meghalt. Temetése folyó hó 21-én, délután félöt órakor lesz a református egyház szertartása szerint az árpádtéri templomban tartandó gyászima után, a Kossuth uccai temetőbe.

Dr nemes Nagy Péter tanársegéd, életének 35-ik évében, folyó hó 19-én meghalt. Temetése Balkányban lesz, folyó hó 21-én, a református egyház szertartása után, az ottani családi síkertebe.

— Debrecen város törvényhatósági bizottsága július 2-án vagy 3-án közgyűlést tart. A tárgysorozaton több fontos ügy szerepel.

— Hétfőn érkeznek Debrecenbe a svájci autóturisták. A múlt héten egy előkelő svájci turistatársaság indult el Magyarországra, mintegy 70 személy 28 autóval, a kik először Budapestet tekintik meg, onnan pedig a magyar vidék szép és nevezetes helyeit keresik fel, így eljönnek Debrecenbe is. A svájci vendégek hétfőn érkeznek autókön Debrecenbe és a TTAC nevében dr. vitéz Kiss József fogadja őket. A svájci turisták először Debrecen nevezetességeit tekintik meg, azután kirándulnak a Hortobágyra, hogy a délibábian gyönyörködjenek.

Saját gyártmányu

Fehérneműim

a legolcsóbbak

Benyáts Ernőné

Dégenfeldtér, Tiszapalota.

SPORTHIREK

Rekordot futott Budapesten
Aradi János debreceni diák

600 diáktléta indult az országos középiskolai bajnokságokért.

Budapestről jelentik: Szombaton reggel 9 órakor megkezdődtek a KISOK országos bajnokságai és az eddig lefolyt eredményekből következtetni lehet a páratlan arányokban kibontakozó versenyre.

600 diáktléta indult a büszke bajnokai címért és kellemes meglepetést keltett, hogy a vidék oly nagy számban vonult fel erre a versenyre, amely minden várakozást felülmúlt.

A szombati program a 800 méteres síkfutással kezdődött, amely meghozta a verseny és a nap első rekordját is. Az új középiskolai rekord Aradi Jánosnak, a debreceni református gimnázium növendékének a nevéhez fűződik, aki 2 p 02.8 mp-et futott 800-on, és a második helyet is a debreceni Szent-iványi József foglalta el.

Lebonyolították a magas- és a távolugrás ötös csapatbajnokságait is, amelyekben a budapesti Szent István rg. tanulói diadalmasok, míg a gerelydobás csapatbajnokságát új rekordal nyerte a mezőtúri református gimnázium csapata, — a súlydobásban csapatbajnokságában pedig a szegedi realisták győztek.

Részletes eredmények:

800 méteres síkfutás: Bajnok: Aradi János (debreceni ref. gm.) 2. perc 02.3

m. Országos KISOK-rekord! 2. Szent-iványi (debreceni ref. gm.) 2 perc 06.8 mp. — 3. Klein (Kossuth fker.)

Magasugrás ötös csapatverseny. — Bajnok: Szent István rg. csapata, 159.4 cm, átlaggal. (Dvoracek 172, Duschek 160, Csapó 160, Dömjén 155, Dávid 150). 2. Toldy reál 158 cm. átlag.

Távolugrás ötös csapatverseny. — Bajnok: Szent István rg. csapata 159.8 cm. átlaggal. (Dvoracek 647, Buschel 610, Csapó 583, Dömjén 576, Petrik 563.) Miskolci kat. gm. 594.6 cm. — 3. Kunszentmiklósi ref. gm. 594.4 cm.

Gerelydobás ötös csapatverseny. — Bajnok mezőtúri ref. gm. 43.08 cm átlag. Országis KISOK-rekord. (Mezei 49.42, Kovács 41.95, Sipos 43.75, Makra 39.60, Tóth 40.62) 2. Kunszentmiklósi ref. gm. 42.36 m.

Súlydobás, ötös csapatverseny. Bajnok: Szegedi állami rg. 10.48 m. átlag.

Távolugrás döntőjébe kerültek: Koller Henrik (áll. tan. képző) 659 cm Dvoracek (Szent László rg.) 647 cm. Dobos (kunszentmiklósi ref. gm.) 635 Hegedüs gödöllői Premontrei gm.) 669 Weisz (debreceni izr. rg.) 624 cm. — Vajda (Bp. ág. ev. gm.) 685 cm.

Súlydobás döntőjébe kerültek: Csánvi, 12.26 m. Marevsky 11.97 m. Goldfinger 11.50, Deák 11.47. Pálings 10.48 méter.

Baseball bemutató lesz ma Debrecenben

A DEAC atletikai verseny után tartja ma délután félhét órakor, a debreceni KIE baseball bemutatóját. Két csapat játszik a Batona és a Kinizsi. A játék bírja Velsh Tamás egyetemi lektor. A két csapat rénere Laki László, KIE főtitkár.

Ezt a rendkívül érdekes amerikai nemzeti játékot, amely hasonlít a ma-

gyar „météhoz“, megafonon fogják ismertetni a közönséggel, a játék lefolyása alatt. Magyarországon ez a két baseball csapat. A KIE reméli, hogy ennek a játéknak népszerűsítésével, amely nagyszerűen megfelel a magyar mentalitásnak, gazdagítani fogja a magyar sportot.

U.olsó mérkőzését játsza a Bocskai
vasárnap Svédországban

A Bocskai csapata igazán szép eredményekkel abszolválja svédországi túráját. Eddig hét mérkőzést játszott a csapat, amelyek közül ötöt megnyert és kettőt elvesztett olyan ellenfelekkel szemben, akik egyenlő erejű ellenfelei a legerősebb középeurópai csapatoknak is. Ennek a kiválóan sikerült túrának utolsó mérkőzését játsza vasárnap a Bocskai Helsinborgban, a Helsinborg Idrottsförening csapata ellen. A helsinborgi csapat nagyon veszélyes ellenfele lesz a Bocskainak, mert a múlt évben megnyerte a svéd bajnokságot és így a csapat bizonyára kiváló játékerőt képvisel. Reméljük, hogy a Bocskai csapata szép eredménnyel fogja a túráját befejezni.

A helsinborgi mérkőzés után a csapat vonatra ül és 23-án érkezik haza. A csapat azonban nem jön haza Debrecenbe, hanem a Pozsony mellett levő Vaskutácska nevű kies fürdőhelyen pihennek és onnan mennek át Bécsbe, ahol 27-én játszik le Középeurópai Kupa mérkőzésüket a Vienna ellen.

Pozsonyból a kölcsönjátékosok, Király és Dröszler és a tartalék Varga hazautaznak, csupán Budai és Molnár maradnak a csapattal tartalékul. — Terve volt véve, hogy a szombati mérkőzés után a csapat hazafelé utaztatásban a pozsonyi Bratislavával játszik egy mérkőzést. Ezt a mérkőzést azon-

ban a vezetőség nagyon helyesen lemondta, mivel nem akarták a játékosokat kitenni annak, hogy a debreceni mérkőzés előtt valamelyikük meg sérüljön. Ilyenformán a Bocskai csapata csak a jövő hét elején érkezik haza Debrecenbe.

A TURÁZÓ CSAPATOK

közül Ujpest második mérkőzésén is kikapott, ezuttal 2:0-ra Uruguay válogatott csapatától. Vasárnap Montevideóban a Penarol ellen játszik Ujpest. A Ferencváros is akcióba lép és ellenfele a Fluminense lesz Rio de Janeiroban. A Hungária Kolozsvárott az Universitate csapatával játszik, míg a III. ker. FC Nagyváradon a NAC

csapatával mérkőzik. A Nemzeti Pozsonyban a Bratislava ellen áll ki, a Budai 11 Vulkánban vendégszerepel.

KIKAPTAK A DEBRECENI FOOTBALLBÍRÁK A DTE OLDBOY CSAPATÁBAN

DTE oldboy—Futballbírák 3:1 (2:0)
A DTE oldboy és a futballbírák csapatának a mérkőzése szombaton délután fél 7 órai kezdettel folyt le a DTE nagyerdei sportpályáján. Mi tagadás, ez a mérkőzés általában érdekesebb volt, mint az ezévi amatőr-bajnoki mérkőzések s kiderült, hogy a futballbírák nem olyan szigorúak a pályán, mikor játszanak, mint amikor bírászkodnak.

A milió, a keret igen érdekes volt, amennyiben a pálya mellett már jól előre felállították a söröshordót. Félidőben és a meccs végén a játékosok nagy gyönyörűséggel ültették a poharakat, hogy szomjukat enyhítsék. A sörívásban a futballbírák vezettek, viszont a futballban — különösen a nyiregyházi győzelem után nem kis csalódást keltettek. A DTE oldboy csapata ugyanis 2:0 arányu féldő után 3:1 arányban megérdemelten győzött a debreceni futballbírák csapata ellen, amely csak néha produkált kielégítő játékot. Az oldboyok azonban igen szépen játszottak s a kapu előtt is eredményesek voltak.

Fekete Béla bíró szipjelére a következőképpen álltak fel a csapatok:

DTE oldboyok: Szabó Dotya, — Takács Vince, Rott Katyi — Urbanovits, Poroszlay L., Révi — Bartha, Gerő, Horváth, Kaiser, Vogel.

Futballbírák: dr. Lengyel — Weisz Béla — Szabó Kálmán, Pünkösty, Scheitzner Károly — Sass, Nagy, Görgey, Szánthó, Róse.

A féldő után természetesen felrészítették a csapatok, így például a futballbírák csapatába beállították Szabó Lászlót, Föhéczet, Dittlert és Groszmannot. Volt idő, amikor a futballbírák 13 emberrel játszottak, de ekkor sem tudtak gólt rugni, mert a DTE oldboyok védelme szilárdan állott a lábán és Szabó Dotya néhány igen szép védést produkált.

A mérkőzést egyébként a bírák kezdték, de az irányítást csakhamar az oldboyok ragadják magukhoz. A 9 percben Horváth 20 méterről szép gólt lő. A bírák igen hangosak, de néhány perc múlva Kaiser rugása a balsarokba köt ki s ezzel már 2:0-ra vezetnek az öreg legények, akik közül különösen Poroszlay, az egykori válogatott játékos, továbbá Kaiser, Horváth és Szabó Dotya tűnnek ki.

A futballbírák csak lefutással kísérleteznek, de ezek nem veszélyesek. A kornereket nem tudják eredményre váltani s a csatársor nem érti meg egymást.

A második féldőben változatosabb a játék, noha az oldboyok fölénye most is nyilvánvaló. Az első gólt ismét Kaiser lövi (3:0). A bírák szégyellik a dolgot, megerősítik a csapatot s többször intéznek rohamot az ellenfél kapuja ellen, míg végre Görgey—Scheitzner—Szánthó a labda útja s ez utóbbi szép gólt lő Szabó Dotya mellett a kapuba.

Közben erősen sötéttelt, alig lehe-

Egy ingyene kísérlet
a lap olvasóinak életjelen-
tőségéről.

A közismert Prof. Roxroy csillagász újabb ismét elhatározta, hogy országunk lakói részére teljesen díjmentes próbajelölőket dolgoz ki életükről, német, angol és francia nyelven.

Prof. Roxroy hire oly messze terjed, hogy bevezetésére valóban nincsen szükség. A mások életének jeléből, annak jelentősége megállapításához oly képességekkel rendelkezik, — bármily távol legyenek is tőle — hogy az a csodálatossággal határos,

Maguk a különböző nemzetiségű csillagászok és egyéb jelentékeny személyiségek az egész világról mesterrüket tekintik személyében és nyomdokaiban járnak. Ő felsorolja az Ön tulajdonságait, tehetségét, megmondja Önnek hol és hogyan érhet el eredményeket és emlékezteti Önt életének kedvező és kedvezőtlen pontjaira.

Az Ő leírása a múlt, a jelen és a jövő történéseiről csodálkozásra készítetik Önt és segítnek Önnek.

Stahmann Pál ur egy tapasztalt csillagász, Ober-Niewiadon (Németország) mondja:

„A Roxroy tanár ur által részemre felállított jósolat teljes egészében megfelel az igazságnak. Ez egy nagyon alapos és jóíserkelt munka. Mivel magam is csillagász vagyok, pontosan megvizsgáltam csillagászati számításait és adatait és azt találtam, hogy munkája minden részében tökéletes és ő maga ebben a tudományban teljesen jártas.“

Ha Ön ezen külön ajánlatot igénybe óhajtja venni és olvasópróbát kíván kapni, úgy hivatkozzon ezen újságra, küldje el pontos adatait (feltétlenül sajátkezü írással) nevét, címét, születés napját, havát, évét és helyét, mellékeljen leveléhez bélyegeket (nem vert pénzben) 50 fillért ezen közlemény költségeire, portóra, stb. Ezek után azonnal megkapja Ön a kívánt próbaolvasást. Cimezze levelét a következőképpen: Professor Roxroy, Dept. 4091. A Emmastraat 42. Den Haag (Holland) Prof. Roxroy nem érti a magyar nyelvet, ezért sajnálatára csak német, francia, vagy angol nyelvű válaszokat küldhet. Levelére 40 fillér bélyeg ragasztandó.

tett látni a labdát, no meg a kétszer 30 perc már régóta letelt. Végül is a második féldőben hírnak beállott Szabó Kálmán lefújta a mérkőzést, mely végeredményben 3:1 arányban végződött a DTE oldboyok javára.

Mint érdekességet említjük meg, hogy a mérkőzésnek felváltva három bírja is volt, Fekete Béla, Ráthonyi és Szabó Kálmán. Hogy melyikük bírászkodott a legjobban, azt talán az oldboy játékosok ítéletére kellene bízni.

A mérkőzés részletes leírására s az utána következő mulatságra egyébként később esetleg még visszaérünk.

—oooOooo—

TORDÁN ÉS BRASSÓBAN JÁTSZIK
A JÖVŐ HÉTEN A DKASE

A megszállott területeken mindig szépen szereplő DKASE pénteken újabb román túrára indul és 28-án, vasárnap Tordán, míg 29-én Brassóban van lekötött mérkőzése, míg 27-re szombatra Kolozsvárra hívják. — Ez utóbbi azonban most nem valószínű, meg, mivel a vezetőség nem akarja a

Figyelem!

Figyelem!

A napokban kerül kiállításra Liener Béla legújabb szenzációs fényképsorozata a Csapó ucca 1. szám alatti kirakataiban!

csapatot kitenni 3 egymásután következő nehéz mérkőzésnek, így a korszakos mérkőzés augusztusra marad. A mérkőzések jelentőségére való te-

kintettel a DKASEC csatársorát 2 debreceni amatőrjátékoskal erősíti meg és így remélhetőleg az eddigiekhez hasonlóan, szépen fog szerepelni.

A mai amatőrprogram főattrakciója, DKASE-DVSC bajnoki mérkőzés

Az amatőr bajnokság 26-ik fordulója, amely egyben az utolsó is, dől el Keletmagyarország amatőr bajnoksága a DKASE és a NyKISE között, érthető tehát az a nagyfokú érdeklődés, amellyel az utolsó forduló döntőjellel mérkőzése, a DVSC-DKASE mérkőzés iránt városszerte megnyilvánul. Egész az utolsó hetekig biztos volt a DKASE bajnoksága. Sorra nyerte nagy gólaránnyal a tavaszi mérkőzéseket, azonban a finisben váratlan veszteségek érték bajnokcsapatunkat. Magyar a Hakoahhoz, Varga a Boeskaikhoz szerződött le, ehhez járult a NyTVE elleni vereség, majd Bíró sérülése, aki miatt az egész csapatot felforgatni kellett a multheti NyKISE elleni mérkőzésre, amelynek elvesztése után a NyKISE és a NyTVE pontszámmal befogta a DKASE-t, amely azonban sokkal jobb gólarányával még az élen áll. Ma azonban, utolsó mérkőzésén a tavasszal kitűnően szereplő DVSC lesz az ellenfele, amelyet csakis legjobb játékaival győzhet le, amelyre annál is inkább szüksége van, mivel

már döntetlen esetén is Nyiregyháza előreláthatólag a NyKISE-hez vándorolna át a bajnokság. A nagyjelentőségű mérkőzés délután 6 órakor kerül a DVSC diószegi-uti pályáján lejátszásra, előzőleg a Villanygyár játékosai barátságos mérkőzést a Textilgyár csapatával.

Ugyanekkor Nyiregyháza a Nyiregyházi KISE-Nagykálói SE mérkőzés kerül lejátszásra. A legyengült NSE-vel szemben biztosra megy a NyKISE, hogy azonban gólaránya jobb legyen a DKASE gólarányánál, ahoz 17 góllal kell többet rugni, mint a DKASE-nak. Ez azonban nehezen fog bekövetkezni ezen a mérkőzésen, amelyre egyébként a KLASZ szövetségi ellenőrt is küldött ki.

Kisvárdán a harmadik bajnokaspiráns, a NyTVE játszik, bajnokságot azonban csak akkor nyerhet, ha úgy a DKASE, mint pedig a NyKISE pontot veszít. — A DMTE-NyTSE mérkőzés a bajnokságra nincs befolyással a bajnokságra.

A DMTE vasárnapi programja.

Szép programot bonyolít le a debreceni munkások mindjobban feltörő csapata. Nagybanán (Románia) játszik a DMTE-DKASE kombinált az ottani Sport Clubbal. Nyiregyháza a NyTSE ellen bajnokit játszik az I. csapat, Balmauzváros az II. garnitúra szerepel, míg Derecskén az IIsz. csapata jut szóhoz. A NyTSE ellen szereplő csapat a Csapókertnél 2 órakor találkozik.

A DEAC ORSZÁGOS ATLETIKAI VERSENYE

Hölgy-, ifjúsági- és senior számokkal Vasárnap délután 4 órai kezdettel rendezi a DEAC országos atletikai versenyt az egyetemi sporttelepen, amelyre, mint tegnapi számunkban jeleztük, sok budapesti és vidéki egyesület adta le nevezését, úgy, hogy a legtöbb számban szép küzdelmekre néhány számban pedig kerületi rekord megjavítására van kilátás. A DEAC a jó eredmények elérését azáltal is igyekszik előmozdítani, hogy a kerületi rekordnál jobb eredményekkel győzőket magasabb díjazásban részesíti.

Rátérve az egyes versenyszámokra, a 100 méteres síkfutásban Csizsár László DGASE győzelmét várjuk Szász Sándor DTE és Kiss Ernő RAC ellen. Az 500 méteres síkfutásban igen szép küzdelem lesz Cakó János BEAC, Köstner József DEAC és Mona István NyVSC között s a győztes ideje kerületi rekordon belül várható. A 2000 méteres síkfutás előnyversenyben Mona NyVSC adja az előnyöket; legjobb ellenfelei Sulvok PMÁV, Papp DTE és Némethy DVSC. A 4x200 méteres stafétafutásban a DEAC, DGASE és DVSC között dől el az elsőség kérdése. Igen szép versenynak ígérkezik a 400 méteres gátfutás Czakó BEAC, Köstner DEAC és Szentgyörgyi BTC között. A távolugrásban Kovács Béla BEAC győzelmét várjuk 6.70 m. körüli ugrással. Botlik BBTE és Kuruc NyVSC előtt. A rudugrásban Hadházy DEAC 3.50 méter körüli ugrással győzik Küthly és Zöld DGASE ellen. A háromugrásban Kovács Béla BEAC 13.70 méter körüli ugrással fog győzni Botlik BBTE, Czakó BEAC, Létray NyVSC és Király DEAC ellen. A díszkosztásban Remecz József RAC verhetet-

len, hiszen az idén 6 dobta Európában a legnagyobbat. Legjobb ellenfelei Regős MAC és Stolp DGASE. A gerelyvetésben Gally DVSC-től 54 méter körüli dobás várható. Kivüle V. Tóth és Gáspár DEAC a legjobbak. Az ifjúsági 200 méteres síkfutásban Köstner Vilmos DEAC verhetetlen. Legjobb ellenfelei Szondi NyVSC és Pipcsák SzMÁV. Az 1000 méteres ifjúsági síkfutásban Szklényár NyVSC, Borbély PMÁV veszi fel a küzdelmet Köstner Vilmos DEAC ellen, aki a kerületi rekordot akarja megjavítani. A 60 méteres női sífutásban Kulcsár Izabella TFSC és Molnár Julia BEAC egyenrangú ellenfelek. A női magasugrásban mi Nagy Aranka DEAC győzelmét várjuk 140 cm körüli ugrással, Kulcsár Izabella TFSC és Molnár Julia BEAC ellen. A női labdahajításban Bordy Erzsébet DEAC, Kulcsár Izabella TFSC és Molnár Julia BEAC közül a győztest megjósolni teljesen lehetetlen. Az ifjúsági 200 méteres gátfutásban Tóth Ferenc NyVSC új kerületi rekorddal győzhet Orosz és Dietrich DEAC előtt. Nagyon szép küzdelem lesz az ifjúsági magasugrásban Leviczky NyVSC és Czírják DEAC között. Az ifjúsági súlydobásban Papp Sándor NyVSC győzelmét várjuk v. Zétényi DTE és Schlögl DEAC előtt.

ÉREMMEKÖZÉSEK

A debreceni ifjúsági és céges csapatok éremmérkőzéseinek vasárnapi programja a következő:

Testvériség—Vargakert egynegyed 11 órakor.

Vasas—Pincér 12 órakor.

Törekvés—Kinizsi háromnegyed 2 órakor.

Jókai—Hunyadi fél 4 órakor.

Turul—Cipőgyár egynegyed 6.

A Kalmár FC visszalépett és helyettesítte a Pincér FC játszsa az érem mérkőzést.

FELHÍVÁSOK

Felkérem a Testvériség összes játékosait, hogy ma délután fél 10 órára a DKASE pályán a Vargakert elleni éremmérkőzésre jelenjenek meg. Intéző.

Felkérem a DVSC alatt felsorolt játékosait, hogy vasárnap délután 5 órára a DKASE elleni bajnoki mérkőzésre pontosan jelenjenek meg a dió-

szegi uti pályán. Barna, Pálkás, Juhász, Márkus, Nyizsnyik, Weisenburger, Béres, Kántor, Penc, Boros, Tóth, Erdei.

Felkérem a D. Vasas alatt felsorolt játékosait, hogy folyó hó 21-én, vasárnap délután legkésőbb fél 11 órára a FIFC elleni éremmérkőzésre a DKASE pályán megjelenni szíveskedjenek. Schwartz, Takács, Gurica, Tolnai, Szabó, Pap, Juhász II., Timár, Kelemen, Juhász I., Radics, Kerék. Pontos megjelenést kér az Intéző.

Felkérem a DMTE II. csapatheli játékosait, hogy délután 2 órára a Munkás Otthonban pontosan megjelenjenek. Ut B.-Ujváros. Kállai II., Szabó I., Kiss I., Pető, Kiss II., Varga, Kálmán II., Kálmán I., Megyeri, Lackó, Kiss III. Intéző.

A Derecskei MOVE ellen szereplő ILSZ DMTE a megbeszélthelyen gyülekeznek.

Felhívom a D. Törekvés FC. alatt megnevezett játékosainak figyelmét, hogy vasárnap délután 1 órára a Kinizsi FC elleni éremmérkőzésre megjelenni szíveskedjenek a következők: Váradi, Zászlós, Nagy I., Bihari, Tolnai, Kovács, Magyar, Kecskés, Toldi I., Barna, Turi II., Szabó, Papp, Horváth, Nagy. Pontos megjelenést kér az Intéző.

Felkérem a IV. ker. FC játékosait, hogy ma délután fél 3 órára a DKASE pályán a Csige kert elleni mérkőzésre pontosan jelenjenek meg. Intéző.

Felkérem a Turul FC alatt felsorolt játékosait, hogy vasárnap délután 4 órára a DKASE pályán a Cipőgyár elleni éremmérkőzésre jelenjenek meg. Orosz, Hoffmann, Ádám I., Szabó, Erdős, Grósz, Ogrinc, Marozsón, Elek, Halász, Sipos, Szabó II. Bujdosó. Pontos megjelenést kér az Intéző.

Felkérem a Kalmár FC összes játékosait, hogy f. hó 23-án, kedden este 8 órára okvetlenül jelenjenek meg Piac ucca 8. sz. alatt. Tárgy: Vidéki mérkőzések megbeszélése. Intéző.

Felhívom az Atilla FC alatt felsorolt játékosait, hogy ma délután 4 órára a DKASE pályán megjelenni szíveskedjenek. Dobák, Sajó, Csillag, Nagy, Herceg, Garami, Agárdi, Kontra Veszprémy, Amit, Weisz, Csák. Intéző

Felkérem a II. ker. FC összes játékosait, hogy vasárnap délután 3 órára az új szibvásterén megjelenni szíveskedjenek. Pontos megjelenést kér az Intéző.

Felkérem a Klein-cipőgyár FC játékosait, hogy ma délután fél 5 órára a DKASE pályán jelenjenek meg a Turul elleni éremmérkőzésre. Intéző.

A DTE felkéri összes játékosait, hogy ma délután fél 4-re a DVSC pályán megjelenni szíveskedjenek.

Felkérem a Kossuth FC következő játékosait, hogy vasárnap délután fél 4 órára a DKASE pálya mellett megjelenni szíveskedjenek. Bernát, Szőke, Dénes, Penyige, Pap I., Pap II., Sipos, Kun, Csonka, Fried, Kócsak, Klein, Takács. Intéző.

Felkérem a D. Hunyadi FC felsorolt játékosait, hogy folyó hó 21-én, vasárnap délután, legkésőbb félhárom órára, a DKASE pályán, szíveskedjenek megjelenni: Varjas, Vince IV. Bíró, Laponka, Némeli, Barna I., Gyarmati, Papp, Vince II., Mátis, Vince III., Tupores, Barna, Timóthy. Pontos megjelenést kér az intéző.

Felkérem a Jókai FC alatt felsorolt játékosait, hogy ma délután három órára, a DKASE pályán, pontosan jelenjenek meg: Peterman, Villike, Soltészki II., Szilágyi II., Fekete, Nagv. Schiban, Haja, Karalvos, Jenei, Baráti II. és Farkas. Pontos megjelenést kér az intéző.

Felkérem a következő csapatok intézőit, hogy hétfőn este fél 8 órára a Fémipari szakiskola előtt pontosan jelenjenek meg. Kossuth FC, Csige kert, IV. ker. FC, Honti FC, Atilla, Józsa Levente FC. Tárgy: éremmérkőzés.

AKIKNEK SZIVMŰKÖDÉSE RENDETLEN,

erőlködés nélkül úgy érhetnek el könnyű székelyt, ha naponta reggel éhgyomorral megisznak egy kis pohár természetes „Ferenc József” keserűvizet. Szívszakorvosok megállapították, hogy a Ferenc József víz szív-elzsírosodásnál és billentyűhibáknál is enyhén, biztosan és mindig kellenesen hat. A Ferenc József keserűvíz gyógyszerárakban, drogériákban és fűszerüzletekben kapható.

KÖZGAZDASÁG

Terménytőzsde

A terménytőzsdén nem volt egyetemes az irányzat, a határidőüzletben javult a tendencia és a júniusi forgalom minimális forgalma mellett két fillérrel emelkedett.

A készáruiacon búzából 32 vagón kelt el, jobbára különleges minőségű, nagyobb tételek, az árak azonban nem változtak.

A határidőüzlet hivatalos árjegyzése: Magyar búza júniusra 14.47.

Magyar rozs júniusra 13.25—13.28, októberre 13.42—13.45 (13.43.)

Tengeri 1932. május 11.60—11.70.

A készáruüzlet árfolyamai

Búza tiszai 77 kg 14.55—14.70, 78 kg 14.70—14.85, 79 kg 14.90—15.20, 80 kg 15.00—15.30. Felsőtisza 77 kg 14.25—14.40, 78 kg 14.40—14.55, 79 kg 14.60—14.80, 80 kg 14.50—14.70.

Pestvidéki rozs 13.55—13.75, egyéb rozs 13.55—13.75, takarmányárpa I. 17.00—17.50, takarmányárpa II. 16.50—16.75 felsőmagyarországi sörárpa 19.—22.00 egyéb sörárpa 19.—22.00, köles 14.50—16.50, tengeri 13.75—13.90, zab I. 24.00—24.25, zab II. 23.50—23.75, —korpa 12.85—13.00.

Debreceni

termény- és takarmány piaci árak:

Búza 13—12.50 és boletta, rozs 12.—11.50 és boletta, árpa 16.—15.00, zab 23.—20.00 tengeri 15.—14.00, lucerna 6.50—5.00, széna 5.50—4.00, s lóhere 5.50, szalma 1.30—1.10.

—000000—

A dinnye

és minden gyümölcs értékesítésének megkönnyítése végett a Tiszántúli Mezőgazdasági Kamara felhívja a dinnyetermesztő gazdákat és mindazokat, akik bármilyen gyümölcstermélssel rendelkeznek, hogy termésüket részben belföldi, részben a minőség kiválósága szerint külföldi értékesítésének megkönnyítése céljából, —azonnal jelentsek be, a pontos hely és cím megjelölésével, a termésük fajtáját, mennyiségét, a Tiszántúli Mezőgazdasági Kamara Kertészeti Osztályához, Debrecen, Hunyadi ucca 5. szám alá.

Akinél, vagy ahol egy környéken többeknél nagyobb mennyiségű gyümölcstermelés kerülhet eladásra, oda szakképzett csomagoló, ládákkal és csomagoló anyaggal együtt fognak kiszállani és a gyümölcsöt helyben veszik át, a kisebb mennyiségeket maguk a termelők adják vasútra. Minden gyümölcs a legjobb árt elérhető időben lesz értékesítve. A termelőt a bejelentés után azonnal tájékoztatja a kamara.

HIRDETMÉNY.

A ref. Kollégium és intézményeinek végzendő tanterem berendezési,asztalos, lakatos, mázó, bádogos, villany- és vízvezetési szerelő, üveges, kályhás munkálatokra az ajánlatok a gazdasági tanácshoz címezve, folyó évi június hó 25-én, déli 12 óráig beadhatók. Feltételek a jegyző hivatalban megtehetőek.

Nézzünk át a határokon

ADATOK 28 ORSZÁGBÓL, HOGY A GAZDASÁGI VÁLSÁG VILÁGJE LENSÉG.

A demagógia kedvenc vesszőparipája és alaptalan állítása, hogy csak Magyarországon van gazdasági válság, melyért persze a kormány felelős. Bethlen miniszterelnök mondotta, hogy nézzünk át egy kicsit a határokon és majd meglátjuk, hogy milyen állapotok vannak más országokban. Dr. Radó Rezső kamarai főtitkár beszédében frappáns adatokat hozott fel annak igazolására, hogy mennyire világjelenség a gazdasági válság.

Dr. Radó Rezső beszédének emelvényében érdekes részét alább közöljük:

28 állam szakértő bizottságainak jelentéseit tanulmányozom. E jelentésekből teljes komolysággal tárulnak elő a világválság jelenségei. Engedjék meg nekem, hogyha az idő előrehaladottsága miatt részletesen nem is tehetem, de rakétaszerűen megvilágíthatassak Önök előtt néhány adatot.

A szomszéd Ausztria helyzetét, mélyen tisztelt választóközönség, eléggé ismertették lapjaink évek óta s a két megingathatatlan hitt nagy osztrák pénzintézetnek, a Boden Credit Anstaltnak és a Creditanstaltnak összeomlása és válsága legjobban mutatja.

Németországban a legutóbbi évben az összes ipari termelés 17 és fél százalékkal csökkent.

A német behozatál értéke csaknem 23 százalékkal csökkent és csaknem 1 és fél milliárd márkával zuhant le a német export értéke. A munkanélküliek száma egy év alatt nem egészen 3 millióról 5 millióra emelkedett. Németország nem bírja a Young-egyezmény évi 2 milliárd aranyárnyék terhére.

S a német gazdasági élet válsága súlyos sebe a világgazdaságnak s ez a seb már gennyesedéssel fenyeget.

Jugoszlávia malomiparának — helyzete kritikus. Kivitele megbővült. Konzervipara erős krízissel küzd. Erősen csökkent külkereskedelmi forgalma, a kivitel kétszer annyival, mint a bevétele. Belkereskedelme súlyos válsággal küzd.

Románia petróleumipara az áresések miatt válságba került. Fatermelése, faipara az orosz dumping miatt szenved. Elvesztette piacait Franciaországban, Hollandiában, Németországban, Görögországban és Egyiptomban. Kereskedelmi életét megbénítja a hitelnek csaknem teljes hiánya. Az agrárkrízis állandóan erősödik s a gabonaárak esése 25 milliárd leuel csökkentette nemzeti jövedelmét.

Olaszország vasiparának nyersvas termelése 21 százalékkal, nyersacél termelése 17 százalékkal csökkent. Textilipara 20—25 százalékkal kevesebbet termel. Az autópár korlátozza tevékenységét, külkereskedelme 20 százalékkal hanyatlott s a csődök száma 30 százalékkal emelkedett.

Nézzük a világnak háború előtti arát. Nagybritanniát. Iparának üzleti tevékenysége átlag 12 százalékkal csökkent. Kivitelének értéke 19,7 százalékkal esett. S a híres angol fizetési mérleg feleslege az 1930-as eredmények szerint 138 millió fontról 39 millió fontra zuhant alá. Az angol helyzetre egyik legjobban reávilágító adat, hogy az angol kereskedelmi flottából 1,750.000 tonna hajóteret vontak ki a forgalomból. A munkanélküliek

száma 1930-ban 1 millióval emelkedett.

A tengerentuli országok közül Chile a salétromválsággal küzd. Argentína a mezőgazdasági válság teljes súlyát érzi és kereskedelme pang. Kanada a búzaválsággal küzd. S nézzük a világgazdaság mai leghatalmasabbját, az Egyesült Államokat. Az Unió ipari nyersanyag termelése 16 százalékkal esett. Ipari termelése 5 százalékkal, vasúti forgalma 15 százalékkal csökkent. A behozatal csökkenése 15 százalék. S 1931 január havában az export 30 százalékkal kisebb volt, mint az előző év ugyanezen hónapjában. A kikötők forgalma 13 százalékkal esett s mezőgazdasági termésének értéke 30 százalékkal.

De nézzük most, mi a helyzet a győzelemnek és a Páris körüli békének legerősebb vámszedőjénél, Franciaországban. A francia szénfogyasztás 2 és fél millió tonnával csökkent. Fémipara 1931 januárban 156 kohó helyett csak 135-öt tartott üzemben. Textilipara erősen hanyatlott. Különböző ágazati nak a termelése 35—50 százalékgig csökkent. Erősen hanyatlott cipő, kesztyű, bőr, autó és gépgyártásának s a kerámiai és üvegiparnak termelése. Kereskedelmének helyzetét legjobban mutatja, hogy a forgalmiadó bevételek 1930 június óta folyton csökkennek, jöllehet a kiskereskedelmi árak bizonyos emelkedése következtében feleslegnek kellett volna befolyjni. A francia külkereskedelmének a deficitje 9 és fél milliárd frank. Az államháztartás évi feleslegeinek vége. A francia részvények indexe 496-ról 360-ra esett le. A vasutak bevétele 10 százalékkal csökkent. A francia tengeri hajózás súlyos krízissel küzd a világ hajóflottájának tulságos megnövekedése folytán s ezt a krízist fokozza a forgalom csökkenése.

Azt hiszem, hogy ezzel a néhány adattal is kellően megvilágítottam hogy a gazdasági válság világjelenség.

Postimees

Nr. 156

Laupäeval, 13. juunil 1931.

Tartu üdvözli a távoli rokonokat!

Máma van szerencsénk és örömlünk üdvözlni akadémikus Tartuban távoli rokonokat, a magyar testvérünket!

Távolság a magyarok és észtek között nem volt képes az a két nép közlekedésének ellenállni. Itt és ott dobognak a szívek a finn-ugor népeknek a nagy jövőnek! Főszlop annak a nagy jövőhöz a nagy magyar nép.

Éljen Magyarország! Éljen a magyarok!

Dr. Ecsedi István elküldte nekünk a Postimes című eszt lapot, mely magyar nyelven üdvözölte a finn-ugor kongresszusra érkező magyar vendégeket.

Ki akar üzenetet küldeni amerikai hozzátartozóinak?

Július hónap elején a világ minden részéből megindul a vándorlás Amerika felé. KIE ifjúsági egyesületei világkongresszusi konferenciát tartanak, amelyen Debrecenből is sokan résztvesznek.

A társaság hat hetet — egyesek többet is — töltenek Amerikában, beutazva sok államot és rengeteg várost. Többek között kimegy az Egyesült Államokba, Kanadába és még több államba Debrecen város reprezentáns fényképészmeister, Liener Béla, aki egyúttal tanulmányutat is tesz a fotoszakmában úgy Amerikában, mint visszajövet, a rendkívül fejlett technikai új Németországban is.

Liener Béla fényképészmeister úgy az útról, mint amerikai érdekességekről és nem mindennapi élményeiről szenzációsan ígérkező cikkeket és fényképeket küld majd a »Debrecen« olvasóinak, amelyek érthetően felkeltik a »Debre-

ezen« nagy táborának érdeklődését.

Liener Béla szeretne örömet szerezni az amerikai magyaroknak ezért nagy fáradsággal vállalta magára és felhívja a debreceni vagy környékbeli lakosokat, akiknek hozzátartozójuk, vagy kedves ismerősük él Amerikában, keressék fel őt Csapó u. 1. szám alatti műtermében, adjanak át kisebb küldeményeket, leveleket, képeket, amelyek szívesen átad a címzeteknek. Ezért a szolgáltatásért természetesen nem kér és nem fogad el semmiféle díjat, vagy költségmegtérítést, mert Amerika beutazásakor látogatná meg a címzetteket.

Tekintettel arra, hogy a műtermében meglehetősen nagy a forgalom, arra kéri Liener azokat, akik üzeneteket küldenek, szíveskedjenek vagy a reggeli, vagy a késő délutáni órákban őt felkeresni.

Tükrök gyártása, üvegek csiszolása

portálok és autók üvegezése.

SIPKOVITS BÉLA Nagyvárad-utca 15. szám. — Telefon 3—56.

VASBUTOROK

sodrony ágybetétek, matrac párnák stb. a

Debreceni Vasbutorgyár R.-t.

elismert legjobb minőségű gyártmányai gyári árban beszerezhetők

Seszlina Lajos és Tóth Gyula cégeknél

Takarékossági könyvre is.

MEGNYILT A **STRAND** FURDO

Kirándulásra Nyaralásra **legszebb hely a** **Konyári Sóstótürdő.** Hétfélig jegy.

STRANDFÜRDŐ GYÓGYFÜRDŐ ISZÁPPAKOLÁS CSÓNÁKÁZÓ TÓ

ELSŐ RANGU ELIÁTÁS OLC SÓ SZÉP SZOBÁK KIVÁLO ITALOK. — PANZIÓ.

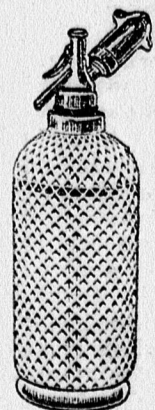
Sodrony ágybetétet

legjobb minőségben készít

NEUMANN, Péterfa-utca 17. sz.

Autosyphon

ismét ingyen kapható.

Üvegkereskedelmi R. T. Rózs ucca 4.

A temető, mint térművészeti alkotás

A temetőkultusz — a kőből való építés ősapja — egyidős az emberiséggel. Mikor még az ősember barlangokban, sárkunyókban, cölöpházakban lakott, az enyészet elhárítására és az örökkévalóság szimbolusaként a halottaknak már kőből emeltek építményeket.

Az ember, kezdetleges eszközeivel csak gigászi munka árán volt képes ezeket az emlékeket létesíteni. A sírkövek megmunkálása, faragása, szállítása, összerakása nagyon hosszú és küzdelmes munkát igényelt, amelyet csak egy nemes eszme érdemlhetett meg: ami nem volt más, mint az enyésztől megóvni és a feltámadás számára konzerválni a mulandó emberi por hüvelyt.

Ennek az óriási küzdelemnek hősi jelei azok a kövek, melyek a masztabákba és piramisokba be vannak építve.

A temető emlékeztet a halálra, az elmúlásra: emlékeztet és épen ezért kell, hogy emlékszerű legyen. Emlékjele legyen az elköltözöttnek és emlékeztetője a mindnyájunkra váró halálnak.

A temető évezredek kultusza, a mely a mindenkori kulturának tükrösképe volt, a múlt század közepe óta hanyatlásnak indult és a törtéte merkantil irányu élet mind jobban és jobban elterelte a figyelmet a halottkultusz magasztos eszméjének kellő értékeléséről. A temető így alakult át külsőségeiben a halottakat pusztán csak befogadó szentelt helyé, anélkül, hogy — tisztelettel a kivételeknek — a hely szentségével összeegyeztethető finomabb térművészeti izlésnek teret engedne.

A temetőrendezés, mint térművészet három művészetnek, nevezetesen az építészetnek, szobrászatnak és kertművészetnek összeműködéséből és azok harmonikus együttműködéséből alakult ki.

Ma a temető a városépítészetnek egyik igen fontos problémájává lett. Ebben a kérdésben a legnagyobb gondot a városoknak a temetőhely minden felmerülhető igényi kielégítő módon történő kielégése okozza.

Régi temetőink, különösen falvainkban és kisebb városainkban, vagy a templomok közvetlen közelében, vagy a centrumhoz közelebb eső perifériákon helyeztetek el.

Művészi szempontból a templom mellettii temető megfelelő, stilszerű elhelyezés volt régen, de ma a városaink szívében épült templomok értékes környezetét ily módon elfoglaló temető gazdasági, sőt szigoruan vett higiénikus szempontból sem tekinthető célszerű elhelyezésnek.

A temetőnek a városon kívül való elhelyezésénél az alábbi szempontok mérlegelendők: A temető a városnak olyan részén vagy részén találjon helyet, amely irányban a város természetesen fejlődésnek, terjeszkedésnek lehetősége minjmális és e mellett a városi forgalom és az ezzel együttjáró elkerülhetetlen világi zaj és lárma a legkisebb.

A megközelíthetőség tekintetében lényeges a temető felé vezető utaknak minősége és mennyisége, a közúti vasut, vagy autóbusszjáratok forgalmába való bekapcsolása.

A felsorolt követelményeknek megfelelő helyre tervezett temetőnél azonban még mindig figyelembe kell venni a geologiai, hidrologiai szempontokat is, továbbá a rendelkezésre álló terület nagyságát, főleg a későbbi bővítési szempontokra tekintettel.

A talaj tekintetében elengedhetetlen követelmény az, hogy annak összetétele, különösen természetes szűrő hatása a temetkezéssel járó vegyi bomlások semlegesítésére alkalmas legyen, fontos továbbá az altalaj alakulata, a víz-átmeresztező réteg fekvése, lejtési iránya, a talajvíz mennyisége maximális nivomagassága stb., — mert mindezeknek nagy befolyása van a temető környék talajvizének és levegőjének tisztaságára, illetve fertőzeten voltára.

A temető elhelyezésével kapcsolatosan felmerül az a kérdés is, hogy tisztáson vagy erdőben kedvezőbb-e a temető elhelyezése?

Elsősorban is

a temető csak olyan létesíthető, ahol vegetáció van. Ezt kívánja a közegészségi szempontok mellett a talaj leköltésének szükségességére s a szépséget követelménye.

Tisztáson elhelyezett temetőnél a kertművészet feladata az előbbi követelményeknek eleget tenni. — Az így létesített temetőparknak a temető épületeivel, az emlékek, sírok és utakkal való harmonikus együttműködésére ebben a esetben nagyon sok gondot kell fordítani, mert az építészeti és szobrászati alkotások staffázsát egyedül a park szolgáltatja.

A parkos temető azonban hátrányos azért, mert a kertésztés támogatása folytán a temető hangulata a monumentális jelleg rovására esik és inkább alkalmas a park hivatását betölteni, mint a temető kegyeletes eszméjét szolgálni.

Ezért sokkal jobban megfelel a cél eszméjének az erdőben elhelyezett temető.

Az erdőben elhelyezett temető ugyanis az erdő környezetében már monumentális jellegét készen kapja, ahol már csak részletszerű és helyenként kertészeti tevékenység re van szükség a temető térművészeti kiképzésére. *Nagy gond helyezendő ugyanis arra, hogy az erdőt, mint az építészeti és szobrászati alkotások ereitől szolgáló főmotívumot, a kertművészeti elem csak kiegészítse, de annak túltengése ne igyekezzék lerontani, vagy csak csökkenteni is az erdei temető méltóságát teljes monumentálisát.*

A fentiekben ismertetett szempontok volnának nagy általánosságban azok, amelyek a temetőnek mint városépítészeti problémának megoldásánál figyelembe veendőek. *Örömmel lehet ezen a helyen is rá mutatni arra, hogy városunk vezetőisége ritka hozzáértéssel és igen szerencsés érzékkel oldotta meg ezt a nagyon nehéz feladatot akkor, amikor az új köztemető helyét a város egyetemesei rendezési tervében a lehető legjobban és legszelbben beilleszkedő módon, minden kívánalmat teljes mértékben kielégítőleg választotta ki.*

A temető helyének kiválasztása után kerülhet sor a sírok és síremlékek külső megjelenésének, azok elhelyezésének, illetve a csoportosításának, általában a temető

részletes belső berendezésének problémáira.

Első helyen kell figyelembe venni a temető alkotó elemét képező sírokat és síremlékeket.

A temető nagy egészének harmóniájába az egyes sír és síremlék épen úgy illeszkedik be és az összhatást épen úgy javítja, vagy rontja, mint ahogy a város összképét előnyösen, vagy ykárosan befolyásolhatja az egyes házaknak, mint építészeti alkotásoknak síkerültebb, vagy gyengébb művészi kialakítása.

Sajnos az elők részére készült sok-sok ezer ház művészi szempontból nagyon alacsony fokon áll és épen ez a magyarázata annak, hogy városképeink nem valami lélekemelő hatásúak.

De még ennél a szomorú ténynél is elsomorítóbb jelenlegi temetőinknek, mint a halottak városának művészi szempontból nem kielégítő képe.

A főok pedig elsősorban itt is, mint a házaknál, az egyes síremlékeknek a harmonikus és egységes művészi tervezettség keretében nem illeszkedő formájában keresendő.

Vizont a legegyszerűbb háznak és a legprimitívebb síremléknek is művésziességet kölcsönözhet tervezőjének, szellemi alkotójának kifinomult az az izlése, amely minden egyes vonallal a művészi harmóniába való megnyugtató beilleszkedést keres és talál is.

Vannak népfajok, amelyek ősidők óta égették és égetik halottaikat. A legáltalánosabb, legelterjedtebb volt azonban mindig a halottak elföldelése.

A halott földben való elhelyezése céljából ásott és a holtest befogadás után betemetett gödör a sír. A sír emlékszerűvé tételére szolgál a sír felett kiképzett domb, a mely tulajdonképpen a koorsó föld feletti szimboluma.

Ez a legegyszerűbb síremlék.

Ezt a szép és finom jelképet temetőink egy részében a művészi érzék hiánya szimbolikus jellegéből kivetkőztette azáltal, hogy olykor bekerített stiltalan virágágyakká alakította át.

A maga egyszerűségében meghagyott esetleg növényzettel, kellő izlés mellett dekorált sírdombon, a halotti feliratot — hogy az a sírdomb szimbolikus jellegét ne rontsa — vagy a sírdomb végéhez döntött, vagy dugott kölap, vagy a sírdomb végénél beszurtt felirati táblácska hordhatja.

A sírfelirathordó lehet álló vagy fekvő kő s ahol önálló egvedet e szimbolum nem alkot, ott kertművészeti szempontból is kihasználható.

A kertészeti kezelést azonban úgy kell alkalmazni, hogy a buja növényzet ezen felirati táblák stb. ritmikus vonalát ne zavarja.

Kerek vagy laposformájú sírköveknél bizonyos mértékig keresztülvihető az egyenlő magasság előírása is, de csakis úgy, hogy az a sírok összhatását unalmassá ne tegye. Tehát ez inkább csak sírcsoportokra szorítkozzék, mely csoportokat is ritmikusan ismétlődő másformájú sírkövek élénkítsenek.

Általában csak tiszta és nemesen egyszerű formákra kell törekedni. Általános elvként ki lehet mondani azt is, hogy a síremlék gazdagságának a síremlék nagyságával egyes arányban kell állani.

Kombinált nagyobb síremlékek nagyobb, gazdagabb architektonikus kiképzést igényelhetnek.

Ilyen nagobbszabású, architektonikusan megkomponált síremlék

például egy családi sírhely monumentalitását megadhatja.

Kripták, sírboltok tervezése szintén esetről-esetre probléma elé állítják a tervezőt, mikor is a műemlék megalkotásánál a térművészeti elemek kifejező erejével a művész sokféle gondolatot örökíthet meg.

Nem lényegtelen a síremlék színe sem. Ugyanis a vakító fehér, vagy mélyfekete, általában a tulkontrasztos, kemény színek diszsharmoniat keltenek. Ugyanez áll a temetőben létesített kertészeti alkotások, ültetett virágok színére is.

A síremlékekből alakult síremlékesoportok kiképzése is nehéz feladat elé állítják a tervezőt.

Lehet egyes sírokból csoportokat alkotni megfelelő kertészeti keret segítségével.

Lehet egyes sírokat családi sírokkal variálva csoportosítani.

Külön lehet összefogni egyszerűbb és díszesebb sírokat s mind egyiket kifejező összeállításokká komponálni.

Terraszos rendezéssel áttekinthető és lépcsőzetesen emelkedő, első sorokban fekvő, a felsőbbekben álló emlékekkel lehet művészi hatást elérni.

Amint a vázlatosan ismertetett elvekből kitünik

a temetőművészet három művészet együttműködéséből áll: az építészetből, szobrászattól és a kertművészetből; az ideális temetőrendezéshez tehát a három művészet egységes terv szerint történő egyidejű alkalmazása vezet.

Legyen bár a maga nemében kiváló az itt egymásra utalt művészeti ágak bármelyike a temető művészi kialakításánál, az egységes elgondolás és előre kidolgozott egységes terv hiánya a cél elérésében tévutra vezethet és tökéletes művészet nem produkálhat.

Dávidházy Kálmán
okl. építészmérnök.

Jóminőségű téglák és cserép

Kapható Tóth és Sebestyén téglagyárából, Fladás Pfürdő uca 2.
Telefon: 610.

Nyáron, a világ közvéleménye szerint, Budapest a legszebb város.

Az itt lévő

BRISOL

szálloda

új rendszere

a közönség tetszését megnyerte

NAPI 12.— P-ÉRT KAPHAT
— a szoba fekvésétől függően —

LAKAST ÉS ELSŐRENDŰ
TELJES ELLÁTÁST

Jöjjön, próbálja meg és mindig csak hozzánk fog szállni.

Bristol-szálloda

BUDAPEST—DUNAKORZÓ

Pompás élet folyik a debreceni városi strandon a Nagyerdőben

Kicsinyek és nagyok örömei találkoznak a napfényben, vízben, tiszta erdei levegőben.

A nagyerdei strandfürdő. Különös furcsa, egészen külön világ. — Emberek találkozóhelye. Embereké, akik körül nincsenek ugynevezett „társadalmi dekorációk“. Az egyik autón, a másik gyalogszerrel megy a Simonyi úton, látszik köztük a nagy különbség, amelyet léőrökben vagy hengerekben is ki lehetne fejezni. De a gyalogos is kijut a nagyerdei strandra és amikor az autósokkal együtt kijönnek a vízből, egyforma, azott embereké váltak.

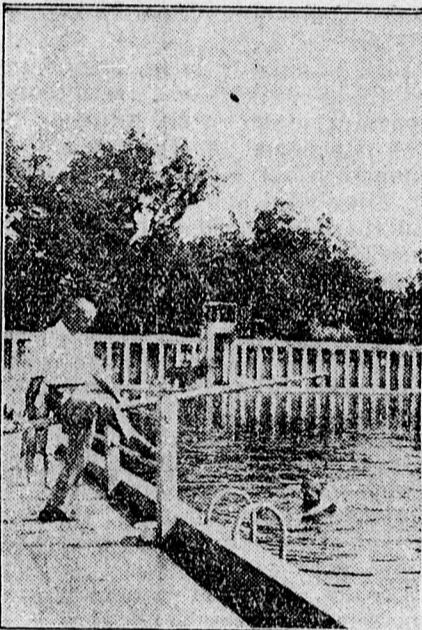
Közelebb kerültek egymáshoz a strandon s mivel ma már igen olcsók a fürdőtrikók, az sem nagyon mutatja meg a különbséget. Ha a gróf strandol, vagy csak egyszerű

gyorsan és egészségesen fejlesztik őket.

A nagyobbacska, három év körüli kis gyermekeket pedig már uszni is tanítják. Ez a strandörömmök egyik legelevenebbje. Örömmel annak is, aki tanul és annak is, aki nézi. Vannak is számosan, kik óraszámra ott »gibicelnek« Kepecs uszómesternek, akit a természet valami csodálatraméltó türelemmel áldott meg. Talán ennek köszönheti, hogy a legmakacsabb „ellenállást“ is meg tudja törni és bosszorkányos gyorsasággal tanulnak meg kicsik és nagyok a keze alatt, helyesebben az „uszatórudja“ alatt.

A sok vidám társasjátékon kívül vannak egészen komoly értékű és szinte magasabbrendű élvezetek is a nagyerdei strandon. Igen sokszor ott láthatjuk például Schmidt Gyula testnevelési tanárt, aki lélegzetvisszafojtóan szépen tud ugrani. Olyan dolgokat produkál, — hogy mikor őt látják a magas trambulínon, mindenki felfigyel. Pompás, szépen kidolgozott teste szobrász vésőjére méltó, ügyessége és stílusa pedig a szakemberek előtt is elismert.

A strandfürdő a nagyerdőn már most is igazán pompás hely, ami nem is csoda; nem azért, mert maga dr. Vásáry István polgármester is gyakran kijár és ennélfogva, de

A legkisebb uszóbajnoknál startja.

kis tisztviselő, bizony nem látszik meg köztük a különbség, legalább külsőleg nem.

Szóval a strand mutatja meg igazán a becses különbséget az ember és ember között. Ki mit ér belülről. Ez a különbség látszik meg akkor is, mikor a strand a maga sok-sok örömeivel jelentkezik. Ki hogyan tudja élvezni a napot, a vizet, az üdítő, tiszta erdei levegőt.

Mennyi öröme van a strandnak. A kicsinyek kacagása, ártatlan lelkük csenngése összevegyül a nagyobbak örömeinek hangos megnyilvánulásaival.

Sokszor az öröm, káröröm s mint flyen a legedesebb öröm. Ez akkor jelentkezik, mikor más áll a nagyon erős sugáru tuss alá s a hideg, friss víz visszazavarja a kitörő lélegzetet. Aztán jön a medencébe bukás. Ez sem tartozik sok ember számára a legmennyesebb élvezetek közé. Hiába, a vízzel nehéz barátkozni. De ha már benne van az ember, milyen nehéz ki-jutni belőle. Akárcsak a bajból. És mikor már a fogak vacogása jelzi, hogy a hőmérséklet alábbszállt s kifekszik az ember a napra, hogy tud akkor körülülni az életnek. Elfelejtíti, hogy adósága van, hogy a fizetésből nem mindenre telik, amire vágyik, elfelejtíti a választásokat és minnend, minden földi bajt, csak az életnek örül, még pedig egész testével és lelkével, örül maradéktalanul.

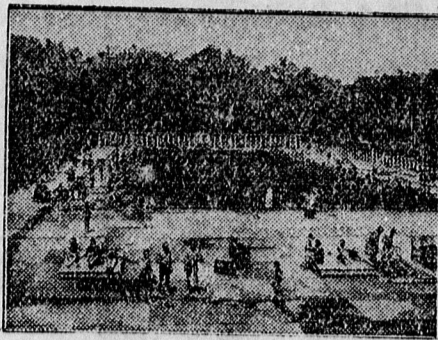
A nagyerdei strandra kivisznek oly kis csöppöskéket, hogy szinte járnai alig tudnak, de a napsütötte homok hosszas „rádiómozgása“

Schmidt Gyula testnevelési tanár szép műugrása.

külföldi fürdők ismerete miatt is a legnagyobb megértést tanúsítja az ujitásokkal szemben, hanem azért is nagyon kellemes hely a nagyerdei strandfürdő, mert annak vezetősége, élén Kiss Ferenc igazgatóval és Váry felügyelővel, valóban ma mindent elkövetnek, hogy aki egyszer betette a lábát a nagyerdei városi uszodába, máskor is vágyódjék oda, jól érezze magát mindenki.

Nagyon szerencsés ujitás volt, hogy az égető homok helyett a ritka szövetű betonnal borították a fürdő hatalmas udvarát, amely így hűsít is és nem csuszik a vizes láb rajta. Most is maradt egy kis homokudvar, ahol nagyszerű alkalom van a gyermekeknek a libikókázásra; a felnőttek is nagyon kedvelik ezt a sportot, de van ott más tornaszor is.

A nagyerdei strandfürdő látképe. Elöl balra áll Vásáry polgármester, Csürös tanácsnok és Váry felügyelő.

Majd, ha kiépítik a nagy homok udvart, melynek a kerítését már is húzzák felfelé a kőművesek, akkor lesz igazán nívós az erdei strandfürdő, mely egyúttal magas napozót is kap, a kabinok tetején.

A fürdő tisztasága igazán mintaszerű, a közönség intelligensen viselkedik s most már alig akad, aki ne tudná az új rendet, hogy enni a fürdő területén máshol nem szabad, mint a büffé helyiségeiben. Ez kellemesebb, izlésebb is, mert hiszen terített asztal mellé telepedhetnek és bárki elköltheti a magával hozott uzsonnát, vagy ételt, senki sem kérdezi meg tőle, hogy „mit parancsol“. Ha akar

rendelni valamit, oda kell mennie a büfféshez, egyébként senkit sem molesztálnak a „rendelessel“. — A fürdő személyzete egyébként is rendkívül udvarias és szolgálatkész, ami természetes is, mert a sok vendég nekik is előnyt jelent.

Aki pedig étkezés után kellemesebb félórát akar eltölteni, most már erre is módja van s nem kell a forró napon tartózkodnia, mert felszerelték a nagy ernyőket, melyek a forgatható nyugágyon lévén, mindig tudnak árnyat adni. Nemsokára még egy csomó nagy ernyőt szerelnek fel a strandon.

Aligha van a városban olyan ember, aki ha egyszer kint járt a nagyerdei strandon, onnan úgy távozott volna el, hogy ne húzta volna vissza az a sok-sok öröm és élvezet, amelyet a fürdőt övező nagy fák zöld színe, a kék égen a fehér felhők folyton változó képe, a napsugár és a víz frissítő ereje jelent a városi ember számára. Sok százan nyerne naponta üdülést a nagyerdei városi strandon és ha naponként hat-nyolcszáz ember megfordul is, alig veszik észre a nagy kiterjedésű udvaron, ahol talán nem egyszer megfordult másfélezer ember is.

Kicsinyek, nagyok, ki a strandra, ki a nagyerdőre, új életért, a napsugárba!

Egy vakmerő tolvajszövetkezet a debreceni törvényszék előtt

Berettyóújfaluban és környékén többrendbeli lopást követtek el, — A főbűnöst a törvényszék egy évi börtönre ítélte.

A múlt évben Berettyóújfaluban és környékén állandóan izgatta a lakosságot, hogy hol az egyik, hol a másik tanyáról, vagy házból ellopták a baromfit, a szerszámokat és általában a megélhetéshez szükséges dolgokat. A károsultak feljelentést tettek az ismeretlen tolvajok ellen, akiknek kézrekerítésére a csendőrség széleskörű nyomozást indított.

A nyomozás eredményeképpen a csendőrök egy valószínű tolvajszövetkezetet lepleztek le. Ennek a szövetkezetnek a vezére Papp Endre földműves volt, aki a tagokkal rokoni összeköttetésben állott. A banda tagjai: Balogh Imre, özvegy Balogh Imréné, Nicskai Piroska, Papp Endréné voltak, akik kezére jártak Papp Endrénének a lopás és a lopott holmik értékesítésénél. A tolvajbanda ugyanis mindent elloptott, ami a keze ügyébe került: baromfit, mézet, szerszámot, ruhameit, stb. Megtörtént, hogy amikor a lopott nem tudták hamarosan értékesíteni, lakomát csaptak és megették. Egy ízben Birizda István is segített nekik a szállítás-

nál és ezért ő ellene is megindult az eljárás.

Papp Endre és társai bűnyűgében a debreceni törvényszéknek most tartotta a főtárgyalást dr. Rézler Ervin tanácselnök büntetőtanácsa. A vádat dr. Eötvös Kálmán ügyész képviselte.

A vádirat szerint többrendbeli lopással vádolta a királyi ügyészség Papp Endrénéket, akik védekezésül azt hozták fel, hogy szegények voltak és azért loptak, mert nem volt mit enni.

A bizonyítási eljárás, valamint a perbeszéd után Rézler Ervin tanácselnök kihirdette a törvényszék ítéletét. A bíróság folytatólagosan elkövetett lopás büntetésében mondotta ki bűnösnek Papp Endrét, akit egy évi börtönre ítélték; Balogh Imre hat hónapi, özvegy Balogh Imréné pedig három hónapi börtönt kapott. A többi vádlottat pedig részint orgazdaságért, részint lopásért 1-től 2 hónapra, illetve két hétre ítélték.

A vádlottak az ítéletben megnyugodtak és így az ítélet jogerőre emelkedett.

F. N. motorkerékpárosok a legmegelégedettebbek. 350 kcm . . P 1375.—
500 kcm . . P 1780.—

Magyarországi vezérképviselőt:

Urbach László Budapest, VI., Hunyadi-tér 12. sz.
Telefon: 116—28.

Autó-motorkerékpár és traktorú ajdonosok figyelemébe!

Modernül berendezett műhelyben bármilyen javítási munkálatokat, u. m. generáljavítást, új alkatrészek készítését, vasesztérgályos munkát, törött géprezseket, fémek hegesztését előnyös áron készítik. — Használt autók, motorkerékpárok, traktorok vétele és eladása. Autó garage. Rákosi Jenő (Király) u. 3. szám.

Tanulmányutam

Irta: DR. CSÜRÖS FERENC kultúrtaológus.

Berlini múzeumok és képtárak — egy délután a tempelhofi repülőtéren — az Ullstein Werke — színházak és mozgóképházak — a Tonfilm. — Csikósbaronesz — Magyar tárgyú filmek — a Collegium Hungaricum — befejezés.

XII.

A közművelődési intézmények közül elsősorban a múzeumok és képtárak érdekelték. Vasárnapjaimat és az esős napokat ezeknek megtekintésére fordítottam.

Berlinben megnéztem a Lustgartenben levő Alte und Neue Museum csodálatos gazdagságú görög és egyiptomi gyűjteményeit, a Schlossmuseum-ot, mely a volt császári palota termeit foglalja magában, azokat a különböző korbeli és stílusú, pazar fényűzésű termeket, melyekben a porosz királyok és német császárok a nagyértékű műemlékek tömegét halmozták fel. Látványosságnak nagyon szép, de mint múzeum ismeretterjesztő, tanítói célt nem szolgál. Megnéztem a Museum für Völkerkunde bámulatosan gazdag néprajzi gyűjteményeit (India, Kína, Japán) különös figyelemmel a legújabbban beszerzett délszibériai gyűjteményt, melyben a velünk rokon osztyák, csuvas, jakut nomád népek vadász, halász szerzeményeit, öltözeteit, házi eszközeit stb. gazdag tanulmányi anyagot tartalmaznak összehasonlító etnografusaink számára.

Megnéztem a Museum f. Meereskunde nagyszámú hajómodelljait, ügyesen csoportosított, tanulságos szemléltető anyagát a német tengerészetéről, továbbá a Märkisches Museum németművelődéstörténeti gyűjteményét, mely módszeres, ügyes elrendezésével már a modern tanítómúzeum típusához tartozik.

A Zeughaus s benne a Ruhmeshalle óriási fegyvergyűjteménye ezzel ellentétben a régi fajtájú múzeumok tipikus példája, nem tanító céllal készült, hanem a porosz királyok és német császárok dicsőségének megőrkítésére. Megnéztem Charlottenburgban és Potsdamban a porosz királyok ottani emlékeit, a nagyszerű parkokat és múzeumokat, melyek ugyanakkor ezt a célt szolgálták.

Bécsben a Historisches Museum der Stadt Wien igen értékes és tanulságos összeállítású művelődési történeti gyűjteményének különösen magyar vonatkozású részeit tekintettem meg figyelemmel.

Ugyanítt kerestem a Schulmuseumot, azonban nagy sajnálatomra kellett értesülnöm arról, hogy ez a múzeum már feloszlott, megszűnt.

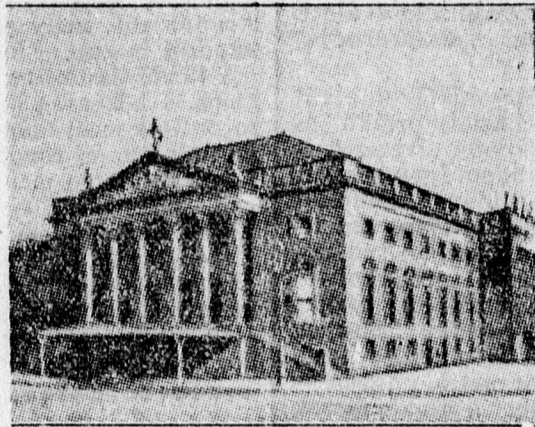
A képtárak közül Berlinben megtekintettem a Nationalgalerie nagy német festőinek és más nemzetbeli hírességeinek (Böcklin, Menzel, Piloty, Makart) festményeit. Begas és Canova szobrait, a Kaiser Friedrich Museum nagyszerű képgyűjteményét, továbbá Kronprinzenpalais modern képgyűjteményét, ahol Cézanne és Manet iskolájából a legújabb futuristákig minden modern irányzat legalább egy-két képpel szerepel.

Megnéztem a Zoologischer Gartent a maga rendszeres s a miénkénél gazdagabb anyagú, de ötleteségben és stílusosságban a budapesti mögött álló állatpavillonjával és páratlan szék akváriumával.

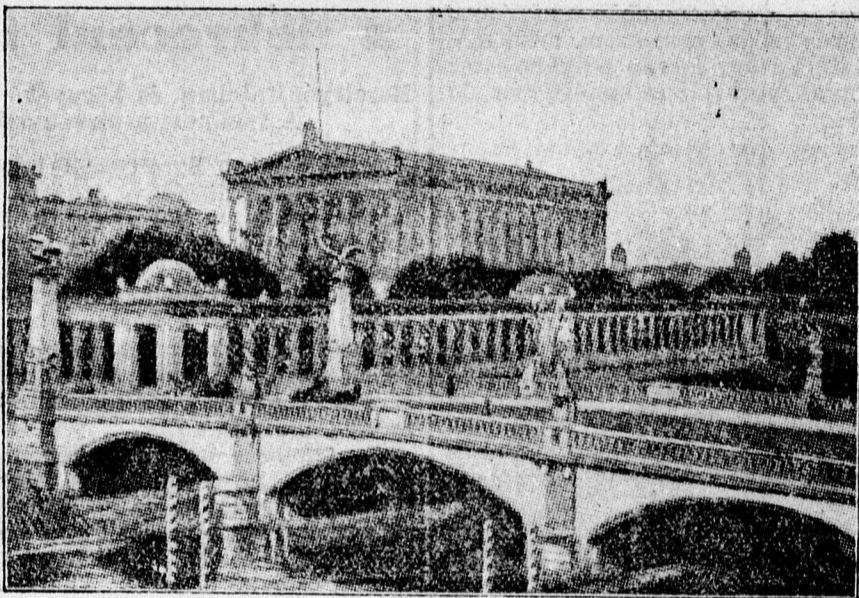
Ugyszintén Dahlemben a szintén

páratlan Botanischer Gartent nagyszerű pálmaházaival.

Egy szép őszi délután a tempelhofi repülőtér megtekintésére — szántam. Meglepő arányokban bontakozott ki előttem a legmodernebb közlekedési eszköz, a repülőgép egyik legfontosabb európai álmomásának minden eddig látottaktól elütő, egészen új célokat szolgáló s ennek megfelelően a leg-

A berlini Operaház (Unter den Linden).

A berlini National-Galerie (Nemzeti-képtár)

újabb építési stílust felmutató épületeinek, hangárjainak szinte fantasztikus képe. A látogatást egy húszperces Berlin fölötti sétarepüléssel fejeztem be. Az őszi alkonyat párás levegőjében, itt-ott felesillanó lámpáival, sakképszerű városrészeivel az óriási kiterjedésű város kétezer méter magasról csodás, feledhetetlen látvány volt.

A német racionalizált nagyipari termelés egyik legújabb és legnagyobb üzemét sikerült megismernem az Ullstein Werke tempelhofi teljesen modern klinkerépítésű palotájának megtekintésével. Ennek a nyomdai nagyüzemnek termelési módszerét szakszerű magyarázat kíséretében az üzem egyik tisztviselője mutatta be az ötödik emeletről lefelé haladva a színes illusztrációjú folyóiratok elkészítésének legkezdetétől le egészen az expediciójáig. A néző nem tudja, mit csodáljon inkább, a nagy arányokat, az elmes szerkezetű gépek szinte végtelen sorát, vagy azt a bámulatosan kiépített rendszert, mellyel a gépek és emberek munkateljesítménye a legcélszerűbb beosztással a legmagasabb fokra van emelve.

És ez csak egy a sokezer vállalat között, igaz, hogy a legkiválóbbak közül való. Bepillantást enged abba a titokba, hogyan maradhatott Németország a veszített háború minden hallatlan, áldozata és vesztesége után is a világ egyik vezető nemzete, melyet háttérbe szorítani semmiféle mesterkedéssel és erőszakossággal sem lehet soha.

Az estéimet Berlin színházainak és mozgóképházainak megismerésére fordítottam. Számos operai előadást néztem végig, melyekből meggyőződhettem arról is, hogy a mi operánk semmivel sem áll a berliniek mögött, sőt művészeink tehetségében, díszletezőink ötletességben különbet is tudnak produkálni. A kisebb prózai és operett-

szemmel láthatólag a Tonfilmé. A legnagyobb tömegeket ez tudja magához vonzani.

Annál inkább figyelmet érdemel az a kérdés, vajon a magyar vonatkozású filmek milyen szolgálattal tesznek a németországi magyar propagandának.

E tekintetben szomorú tapasztalataim voltak Berlinben. A berliniek, általában a németek szeretik a magyartárgyú filmeket. Berlinben időzésem alatt például nagy sikerrel, egyszerre több filmszínházban adták a Csikósbaronesz e hangos filmet. Sajnos, a német publikum úgy ebből, mint a többi magyartárgyú filmekből is teljesen hamis képét kapja Magyarországnak és a magyar társadalomnak.

A hortobágyi csikósokkal pajtás kodó magyar bárónő, a csikósversenyen győztes mánásfiu éppen olyan hamis beállítású alakok, mint az egész mulató, léha, cigányozó magyar társadalom, melynek teljesen hamis képe égetődik bele a német nagyközönség képzeletébe.

Igen sajnálatos dolog, hogy úgy a külföldön sikereket arató magyartárgyú operettek, mint a filmek is a német társadalom széles rétegeiben azt a hiedelmet viszik be, hogy mi semmi mással, csak a mulatozással törődő léha, komoly munkára képtelen nemzet vagyunk.

Igy aztán hiábavaló a szerte küldözött propagandaművek minden megrázó adata és fölvilágosítása, ezt a hibás képet megváltoztatni nem vagyunk képesek, hiába tudjuk mi magunk legjobban, hogy egy vérszorgalmakkal küzdő, hallatlan erőfeszítésekkel a művelt európai államok sorában helyet biztosítani igyekvő, komoly építő munkával elfoglalt ország vagyunk, melynek társadalmától mi sem áll távolabb, mint a léha mulatozás.

Ugy tudom, a hangos filmgyártásra való berendezkedésünk anyagi alapjai adva vannak. Nagyon szükséges volna már, ha a hangos filmgyártás nálunk is megkezdődne s egy pár, a külföldnek, de elsősorban Németországnak készült jó film mutatná be a magyar életet a maga valóságában és igazíthatná helyre azt a hamis képet, melyet a német nagyközönség az eddigi magyar tárgyú filmekből szerzett.

Meg kell említenem végül azt, hogy berlini magyar intézetünk, a Collegium Hungaricum, melyben szállva voltam s melynek berende-

3 pontban...

megmagyarázzuk, hogy miért kell önnek

Fülöp Miklós

bádogos- és vízvezeték-szerelő mestert, Debrecen, Csapó-u. 3. (telefon: 9-17 sz.) felkeresni:

1. mert fürdőszoba, központi fűtés, vízvezeték munkáknál kifogástalan és szakszerű munkát kap.
2. épület bádogos munkáknál jutányos árat élvez.
3. költségvetés díjtalan.

zését természetesen szintén megtekintetem, a legjobb hatással volt reám. Szerény eszközökkel, de céltudatos, komoly munkával, a magyar-német kulturális kapcsolat mélyítésével igen hasznos, eléggé nem értékelhető szolgáltatásokat tesz nemzetünknek ez a szép intézmény, melynek elért eredményeiről a legjobb képet alkotja magának a komoly érdeklődő. Hogy luxus-intézmény volna, azt még a legszigorúbb kritika alkalmazásával sem mondhatjuk olyan ember, akinek alkalma volt az intézményt megtekinteni. Ilyet csak a rosszakarat és tudatlanság állíthat.

Ezekben voltam bátor beszámolni berlini kiküldtetésem eredményeiről.

A tanulmányút minden percét igyekeztem kihasználni. Sokat láttam, tapasztaltam. Megismertem — amennyire ilyen rövid idő alatt egyáltalában lehet — a németek óriási arányú fővárosát. Bámulattal töltött el az a nagyszerű szervezőképesség, lendület és kulturális erőlködés, mely ezt a nagy nemzetet az élen tartja. Tanulságul azonban nem a tehetetlen irigység és itthoni viszonyok elmaradottságának fájó érzését hoztam haza, hanem azt a felemelő tudatot, hogy nemzetünkben minden képesség megvan a fejlődésre és előhaladásra, amellyel utat tud törni magának a legelő haladó európai nemzetek sorába. Mi rajtunk magunkon mulik az, hogy meglássuk a hibákat, a pótolni valókat s mindenki a maga helyén minden erejét maradék nélkül adja a magyar jövő szolgálatába.

Olcsó cipővásár.

nagytömeg partivétel folytán

női divalcipők

trottőr és francia sarokkal
míg a készlet tart
Pengő 5.—, 7.80, 8.—, 9.50 és
12.50.

Neumann Testvérek

cégnél

PIAC-UTCA 9. SZÁM

BIKA SZALLODA MELLETT
UNIO könyvecskére olcsó és
előzékeny kiszolgálás!

A választás nyílt és titkos!

De nyílt titok, hogy
a legjobb friss pneumatik,
CIFROEN
és amerikai alkatrészek,
autó felszerelések
legolcsóbban

Nagy Józsefnél

Budapest, VI. Andrásy-ut 34.
Telefon: 285-63. és 221-97.

PÜSPÖK-GYÓGYFÜRDŐ

(ORADEA MELLETT.)

42 C természetes meleg, kénes, rádiumos hőforrás, rheuma, köszvény, ischias, csonttörések és női betegségeknél

ROMÁNIÁBAN ELSŐ UJONNAN ÉPÍTETT

hullám és strandfürdő
Verseny-uszoda

NAPI PENZIÓ FÜRDŐVEL 6 P.

UJONNAN BERENDEZETT RITUALIS ÉTTERMEKKEL.
VIZUM ES TARTÓZKODÁS DIJTALAN.

Mezőgazdaság

Lapunk f. hó 14-én megjelent vasárnapi számában megindított „Mezőgazdaság” rovatát újra több előfizetőnk és olvasónk kereste föl kérdéseivel. A beérkezés sorrendjében válaszlukunk egynéhány közérdekű kérdésre. A jún. 14-iki szám leutolsó kérdésére adott feleletben sajtóhiba folytán „Eszti rozmarin” helyett „Entz-fele rozmarin alma fajta” értendő.

IV. kérdés: A jobb fajta meggyfajtáknak a homokon igen szépen virágoznak, de semmi vagy igen kevés gyümölcsöt hoznak, mi lehet ennek az oka s hogyan lehetne ellene védekezni?
K. L., Debrecen.

Felelet K. L., Debrecen IV. kérdésére: Általános tapasztalat, hogy a homoki meggyfák nem teremnek, ennek okát nemcsak a gombabetegségek kártétele, hanem inkább a nagytömegű viráztatnak be nem termékenyítésében kell keresni. Egyesek már nagy eredményeket érnek el azzal is, hogy a meggyfák közelébe cseresenyefákat ültettek (véletlenül), ennek jobb beporzásával nagyobb évi terméseket kapnak. Helyesebb lenne, ha a jobb, szebb fajta meggyfasorok mellé, minden második korbá (megfelelő távolságra természetesen) a Szilágyi, Csörgő és Hólyagmeggy néven közismert közönségesebb meggyfákat ültetnénk. Ezek biztosan és jól be fogják porozni illetve termékenyíteni a nemesebb fajta meggyfáinkat. Kisebb gyümölcsösökben úgy is megcsináljuk ezt, hogy a nemes (Pándi, Körösi, Spanyol) meggyfák koronájába alvó szemzettel (2—3 átelenes oldalon) a fenti közönséges meggyfáról vett szemekkel átszemezzük egy-egy ágat, illetve hajtást. Ezen átszemezett hajtások, fogják évenként a beporzást, illetve a be-termékenyítéssel a többtermést meghozni.

Minden község szőlőkertjében avagy gyümölcsösében találunk állandóan bőven termő, gombabetegségtől mentes közönségesebb meggyfákat, kellene ugyanarra a vidékre köztes ültetésre szaporítani, illetve átszemezéseknél ezekről venni a szemzöveszket. Ezen bőventermő közönségesebb meggyfák évi termését is cirka 20 fill. olcsóbban értékesíthetjük, mert keresett cikk s bővebb termése által behozza a különbözetet, így kihasználatlanul nem hagyja földünket s be-termékenyítésével termővé teszi az eddig nem termett jobb fajta meggyfáinkat.

Kár lenne e kis fáradságért ki nem használni a mindig keresett meggyfáink termését.

Megjegyezni kívánom, hogy koronátszemzéseknél tavaszon vágjuk vissza a leszemzendő ágat, hogy ugyanaz év júliusáig szép beérett új hajtásokba telhessük a közönséges meggyfáról vett szemeket (alvóra).

V. Kérdés. Középkisiskolát végzett leányomat a következő tanévben nem akarom felsőbb iskolába járattani, hanem részére egy oly iskolát szeretnék választani, ahol őt a nők igazi jövő foglalkozásaira föld, háztartás, főzés, mosás, szabás, varrás, konyhakert-

szet, háromfityenyésztés, tejtermelés stb. megtanítják. Kérem szíveskedjenek egy ily iskolát ajánlani, ahol ezen tervemet megvalósíthatom.

M. T., Debrecen.

Felelet: M. T., Debrecen. Négy középkisiskolát sikerrel végzett leányának igen alkalmas iskola lenne a „Putnoki m. kir. gazdasági felső leánynevelő intézet” Putnok, Borsod m. Ide, ha 20 évesnél nem idősebb, nyugodtan beadhatja. Részletes felvilágosító információt kap az intézet igazgatóságától, szíveskedjék levélben megkeresni. A pályázati hirdetés a Budapesti Közlöny f. é. május hó 23-ik számában megjelent. Bármelyik ügyvédi, körjegyzői stb. irodában megkaphatja e lappéldányt. A tanév szeptember hó közepétől június közepéig tart. Vagyon talánság esetén kedvezményben is részesülnek a tanulók. Teljes ellátással egybekötött internátus van a tanulók részére, 3 éves évfolyam elvégzése után Végbizonyítványt kapnak. Pályázatokat július 20-ig kell beadni. 160 P-s bélélyeggel ellátott, Földműv. miniszterhez címzett kérvényt az intézet igazgatóságához kell küldeni.

VI. kérdés. Fiatal gyümölcsfáim egy részén igen sok a levéltetvek által összezsugorított levél, hajtás, pedig nikotinnal permeteztem a lombot, mégsem pusztulnak el a levéltetvek tőle. Kérem szíves tanácsukat, mi ennek a legjobb védekező szere, vagy eljárása? Hogyan és mi módon lehetne azokat teljesen elpusztítani a gyümölcsfákról.
Fr. L., Sáránd.

Felelet: Fr. L., Sáránd. A levéltetvek ellen ezideig kétségtelenül a legjobb védekező szer a debreceni dohánygyár által készített s forgalombahozott erős mérget tartalmazó nikotin. Minthogy e szer erős börméreg — a szükséges egyéb elővigyázatosságon kívül — még arra kell a permetezésnél vigyázni, hogy ne lombozat felső részét, hanem a levelek alján és a fiatal, zsemge hajtásvégeken, oldalán látható levéltetvek kapjanak bőséges permetlevet. A megfelelő erősségű oldat (a nikotinnal kapott útmutatás szerint készített) mindíg azonnal elpusztítja őket. E végből már akkor kell a permetezést megkezdeni, amikor a tetvek még nem sodorították össze, mert az összehúzott levelek nekik védelmül szolgálnak, s így nehezen lehet védekező szerrel hozzájuk férkőzni, anélkül pedig vígan tanyáznak és pusztítanak tovább. Némcsak a nyári, de a szokásos téli permetezések is sokat elpusztítanak belőlük, éppen ezért nem kell a téli permetezéseket elhanyagolni, de van egy radikális eljárás is kiirtásukra, nevezetesen kora tavasztól figyelni kell a hajtásvégeken s leveleken megjelenő ivadékokat s azonnal megjelenésük után a megtámadott hajtásokat, az összehúzódtott leveleivel együtt állandóan lemetsszük, ezt mindig ismételjük a nyár folyamán is, amíg csak megjelennek a leveleken.

Ezzel a radikális irítással 2 év alatt nyári nikotinpermetezés nélkül is teljesen ki lehet pusztítani őket gyümölcsfáinkról.

Figyelmen kívül nem hagyom természetesen a hangyák gondoskodását sem, tudvalevően a levéltetvek a hangyák fejőstehenei, így ők erősen gondoskodnak arról, hogy jövőre áttelelessék a levéltetvek utolsó évi maradványait s a jövő tavaszon az én téli fáimra ismét fölésempészve, újra munkába állítsák őket. A kellő időben és kitarással végzett radikális eljárással elpusztulnak már addig, amíg a hangyák téli fészkeikbe lekerülnek. A nikotinnal közönségi előjárásági igazolvány alapján a gazdasági felügyelőség engedélyével szerezhetjük be a nagytözsdekben s egyéb védekező szereket árusító üzletekben.

25 éves érettségi találkozó
összejövetele az Angol Királynő
fehér termében.
(Berzéki felvétele).

A rekkenő hőségben 37 méter
magasságban, csak egy kötél
által tartott kosárban javítják
a gázgyár hűtőjét Siposs Kálmán
és három társa.

Kutszivattyúk, kagylók, hengerek, dugattyúk, aknafedők, csatornaszemek és dugattyubőrök legolcsóbban beszerezhetők

FISCHER

új- és ócskavas-kereskedőnél
CSAPÓ UCCA 89. SZ.
Telefon 859.

WEEKEND JEGYGYEL:

Munka után
édes a pihenés!

A TÁRASZTÓ HÉT UTÁN LEGKEL-
LESEBB ÉS LEGSZÓRAKOZTA-
TOBB KIRÁNDULÓHELY.

**ERDŐBÉNYE
GYÓGYFÜRDŐ**

ÓSERDŐ KÖZEPÉBEN.
OLCSÓ KISZOLGÁLÁS.
JÓ ITALOK.
JÓ KONYHA.
KITÜNŐ AUTÓUT.

ELSŐRANGU VASUTI ÖSSZEKÖTTETÉS!

Julius 10-én indulnak a „Debreczen“ párisi társas- utazásának résztvevői Párisba

MÉG EZEN A HÉTEN LEHET JELENTKEZNI.

Párisi kirándulási akciónk nagy érdeklődéssel találkozott. Egymásután jelentik be részvételüket az utasok és előreláthatólag a társaság csupa kellemes uriemberből fog állani. A jó hangulat így már előre biztosítva van.

A már közölt program teljes egészében lebonyolítást nyer. Július 10-én reggel 7 órakor indulunk el a Keleti pályaudvarról és aznap éjszaka Innsbruckba érkezünk. Itt másfél napig tartózkodunk, majd 12-én reggel indulunk tovább és aznap este érkezünk meg Párisba.

Párisi nagyszabású programunkat már részletesen közöltük. Autókörutak keretében megismerkedünk a város nevezetességeivel, éjjeli életével, bemutatjuk a világhírű múzeumokat, látványosságokat. Többször tekintjük meg a páratlanul érdekes gyarmatügyi világiállítást, amelyhez fogható szenzációs kiállítást eddig még egyetlen állam sem produkált. Végigélvezzük július 14-ének grandiózus ünnepeit, a francia nép nagy megmozdulását. Kirándulunk Le Havreba, Trouvilleba és Deauvillebe, a francia tengerpartra, azonkívül Versaillesbe, Trianonba, Sévresbe és St. Cloudba.

Gyönyörű lesz a Párisba vezető út is. Úgy osztottuk be, hogy jövet-menet végignézhesük Tirol, Vorarlberg és Svájc szépséges vidékeit. Így nemcsak párisi kilenc és fél napos tartózkodás, de maga az út is élményt fog jelenteni a résztvevőknek.

A társasutazáson való részvételre való jelentkezések június hó 27-én

3000 évvel ezelőtti gyerek is főzőcskét játszott és csörgővel csitították el

BRONZKORI LAKÓTELEPET TÁRTAK FEL FÜZESABONY MELLETT.

Füzesabony határában van egy magyar holdnyi területű halom, amely legmagasabb pontján 5 méter magas. A halmon szántás közben egy idő óta régi cserépedények kerültek felszínre. Magnin Alfréd, a község főjegyzője, figyelmes lett ezekre a cserépedényekre és beküldött közülük néhányat a budapesti Nemzeti Múzeumba, kérdést intézve a múzeum igazgatóságához, hogy érdemes-e ezekkel foglalkozni.

A Múzeum régészeti osztálya kiküldte Tompa Ferenc dr. egyetemi magántanár, múzeumőr, aki a Vigyázó-alap terhére és a község hozzájárulásával megkezdte az ásásokat.

Az ásások folyamán kiderült, hogy a halmot mesterségesen töltötték fel valamikor, de eredetileg is volt egy csekély természetes emelkedés a helyén és erre az emelkedésre települt a bronzkor harmadik periódusának végén a lakosság.

A letelepülés a bronzkor negyedik periódusán végig folytatódott, tehát a bronzkor legfiatalabb szakaszán tar-

lezárolnak. Ezen az időpontra túl a párisi szállók túlszűfolttsága miatt több jelentkezést nem fogadhatunk el, ezért kérjük a résztvevni szándékozókat, hogy részvételüket a Máv. Menetjegyirodában haladéktalanul jelentsék be.

A társasutazáson való részvétel díja 365 pengő. Hitelképes egyének a részvételi díjat tíz havi részletekben fizethetik.

A letelepülés kora körülbelül a Krisztus előtti 1200-as évek tehető.

— A telepen eddig két lakóréteget sikerült megállapítani, — mondotta Tompa Ferenc dr. —, amelyeket egymástól vízhordelek választ el. Következésképpen az első település lakóit egy nagyobb árvíz zavarta el, amelyek eltakarodása után újabb települők jöttek.

— A telep aránylag nagyon gazdag. Tizenkét láda kerámiai anyag került már eddig is elő és

ezek a ládák a bronzkor legszebb kerámiáit tartalmazzák.

A feketés vagy vöröses színű, finoman csiszolt edényeken legtöbbször dudoros és csavart-dudoros, reliefszerű díszítések vannak. Lakótelepeken ritkán akad bronzanyag, mely ilyenek inkább temetkezési helyeken fordulnak elő, itt azonban mingyárt az ásás elején nagyszámban akadunk bronzeszközökre: csontkapákat, simítókat, árákat, hálófüzőtüket és csontékszereket, amelyek finom vésett díszítés látható.

Rendkívül érdekesek a leletek között a gyermekjátékszerek.

Apró, agyagból készült baba-főzőedényeket találtak, picli füles kancsót, csöpp fazekat, lábast, — úgy látszik, hogy már háromezer év előtt is főzőcskét játszottak a kisgyerekek! Találtak ezenkívül, ugyancsak agyagból készült csörgőt is, amely kavicsokkal van megtöltve. Ezzel csitították a bronzkori anyák csecsemőiket.

— Megtaláltuk az egykori település házalapjait és a tűzpadokat is. A bronzkori lakosság házai négyzetesek voltak és építésük úgy történt, hogy a földbevert cölöpöket bevonták vesszővel és ezeket sárral betapasztották. Nagyszámban kerültek elő az összedőlő putrik romjaiból származó vakolat-töredékek, amelyeken a vesszők pontos lenyomatai láthatók.

— A telep jelentősége abban áll, hogy teljesen tisztán kaptuk a legfiatalabb bronzkor kulturáját, amelyről most már világos képünk van.

**A SINGER VARRÓGÉPEK
MÉGS A LEGJOBBAK!**

UJ! ÉPÜLETFA-ÜZLET UJ!

Az építendő közönség tudomására hozom, hogy a **HID UCCA 1. SZÁM ALATT** Horváth-telepen az énitkezéshez szükséges mindennemű anyagot raktáron tartok a mai legkedvezőbb árban. Ugyazintén asztalos árakat nagy választékban, valamint tűzfát felaprítva és hasábosan. **BURGER BÉLA**
Telefon 11—58.

**Jönnek a fikkasztó
meleg napok:**

vegye 23° - pengőért

**nehely könnyű
boureiföltönyeinket**

vagy vegye 11^{°80} pengőért

**könnyű topé-
kabátjainkat,**

és vegye itt fel

nem sorolható sok
más könnyű nyári
ruházati cikkeinket,
melyekből óriási vá-
lasztékot találhat a

MAGYAR RUHAIPAR

Magyarország egyik legnagyobb

férfi- és fiuruhaárúházában.

Közvetlen a Bika-szálló épületében.

A dalosügyről

VALASZ SEPTIMUSNAK.

Kedves Barátom!

Mult vasárnap ezen a helyen levelet írtál. Nem hozzá és mégis én válaszolok rá.

Olyan kérdéssel írtál, amelynek figyelemreméltatása csak első pillanatra tetszik kicsinyes dolognak. Ahogy azonban az egyes emberek életében sokszor kicsinek látszó dolgok sorsdöntők, úgy egy nemzet életében is néha csekélységek felbecsülhetetlen fontossággal bírnak.

A dalosügy is ilyen csekélységnek látszik. A daloséleten kívül állók közül sokan sokszor fölünyesen megmosolyogják annak lelkes katonáit. Talán még szót is vesztegetnek rá. Elmondják egymás között, hogy a dalárda egy pár ember együgyű szórakozása csupán. Semmi egyéb.

Bizonyára nem tudnak arról, hogy nincs talán még egy — az országban a legszélesebb társadalmi rétegeiből verbuvált cca 20,000 tagot számláló — olyan szervezet, mint az Orsz. Magyar Dalosövetség.

Arról sem tudnak talán, hogy pl. a Budai Dalárda egyetlen londoni szereplése több tisztelőd szerzett a magyar kulturának, több őszinte barátot nemzetünknek, mint némely más propaganda eszköz, amire pedig súlyos pénzeket kell költenünk.

Arra sem gondolnak bizonyára, hogy az értékes olasz-magyar barátság kiépítésében mennyi része lehetett a budapesti Egyetemi Énekkarok Mussolini római villájában rögtönzött és azonkivül tartott egyéb hangversenyének.

Szinte hallom a megállapítást. Hja! Az a Budai Dalárda, meg az Egyetemi Énekkarok.

Kétségtelenül két kiváló kórusa a magyar dalostábornak. De miért? Azért, mert nem »egy pár ember együgyű szórakozása csupán.« — Azért, mert alaptudásuk révén is tud vannak azon a határon, amely nélkül nincs komoly kórus-éneklés. Hála Istennek, azonban már egyre több az olyan dalárdák száma, amelyek a legszigorúbb kritikát is kibírják.

Igazad van abban, hogy a debreceni dalárdák működő tagjai sorában sem a köz- és magántisztviselők, sem az ügyvédek, orvosok, mérnökök, tanárok és tanítók nem lelhetőek fel olyan számban, mint amilyen arányban részt kellene kérniük ebből a munkából. Ezt talán annak az előítéletnek a rovására kellene írni, amellyel az említett körök jórésze a »dalárdista« fogalommal szemben helytelen, — nem a valóságot fedő megítélés folytán viseltetik.

Magyarítható talán a mai időkre annyira jellemző közönyt is, ami annyi más szép és nemes mozgalmaknak is kerékkötője.

Ez a közöny a túlméretezett és egészségtelen önzés ikertestvére, ami nem hagy időt másra, mint az egyén mindennekfeletti boldogulását elérni. Kultiválói bizonyára elfelejtkeznek arról, hogy az embert társaslánynek teremtette az Isten, aki mások apróbb-nagyobb segítségével, szívesége nélkül semmire se haladhatna. Elfelejtkeznek arról, hogy a legnagyobb tőke is elkopik egyszer, ha abból mindig csak elveszünk és hozzá soha semmit sem teszünk. Vagy talán úgy gondolkoznak, hogy más mindenki csak segítsen máson is, rajtuk is. Más mindenki gyűjtse csak azt a nem-

zeti energiát, amiből ők mindig csak élveznek? De mi lesz akkor, ha senki sem akar majd segíteni, ha senki sem akar gyűjteni, adni, áldozni? Nem lesz az egyén számára érvényesülési lehetőség!

Nézzünk csak szét szerzte a világon. Minek köszönhetik a nemzetek sikerüket, boldogulásukat? Összetartásuknak, egységüknek, — amely nemzetük áldozatkész szeretetének ápolására szolgál. Mi is szeretjük hazánkat nagyon. Ha azonban meghitt óráinkban megkérdezzük magunkat, hogy egyenként miket is cselekszünk ennek a szeretetnek testté, léletté válásáért, úgy hiszem, sokszor za-

Hajduböszörményben a kutba ugrott egy elmebeteg asszony

Megrendítő öngyilkosság történt pénteken délelőtt Hajduböszörményben. Egy jómódu gazdálkodó felesége beleugrott a kutba és miután senki sem vette észre tettét, ott lelte halálát.

Kati Sándornén hozzátartozói már régebbi idő óta az életuntagság jeleit vették észre. Az asszony leánykorában elmebeteg volt és a rokonok erre vezették vissza levertségét. Azonban senki sem gondolt volna arra, hogy az asszony végzetes terveket forgat fejében.

Pénteken délelőtt senki sem tartózkodott Kati Sándor házának az udvarán. A szerencsétlen asszony felhasználta ezt és leoldva fejkendőjét, hirtelen elhatározással a

varba esünk a kielégítő választ illetően.

Igazad van abban is, hogy a dalárdák erre az öntudatos összetartásra nevelik a dalosokat. Hogy ha elesettségből ép erőre akarunk kapni, növelnünk kell azt az energiát, amelyet ez az összetartás nyújt.

Bár csak minél többen megértene és megszívlelné a kérés, hívó szavadat, azok közül is, akikhez Barátodon keresztül intézted azt.

Bár csak minél többen állanának lelkesen a magyar dalosügy dicsőségére szentelt zászlaja alá.

Nem a várt válasz érkezett el hozzád. És én azért írtam csupán, mert úgy érzem, hogy hasonló kérdéssel nem lehet elégszer elbeszélgetni.

Dalostestvéri üdvözléssel:

Öreg dalos.

kutba ugrott. Azonnal elmerült; még néhányszor felszínre került a feje, de kiáltásait senki sem hallotta meg.

Egy óra múlva a férj jött haza először és megdöbbenve látta a kutkáján felesége fejkendőjét. Rosszat sejtve, átszaladt a szomszédokért, majd ezeknek a segítségével leereszkedett a kutba. Innen már csak a felesége holttestét tudta kiemelni.

A hajduböszörményi rendőrség jelentést tett az öngyilkosságról a debreceni kir. ügyészségnek. Miután büncselekmény nem forog fent, az ügyészség a temetési engedélyt megadta.

Küzdelem a gépmunka hatása ellen

A modern termelőgépek mellett dolgozó munkás legnagyobb ellensége az a gépszerű egyformaság és változatlanosság, amellyel munkáját el kell végeznie. Ez az egyformaság, amely sem a munkás agyának, sem izmainak nem nyújt semmi változatosságot a munkában, nehéz sulyként nyomja egy kis idő múlva a munkás lelkületét és lecsökkenti munkaképességét is.

Jó néhány esztendővel ezelőtt egy newyorki zongoragyárban jöttek rá a művezetők, hogy az egyik fajta munkánál — amely a többinél egyhangúbb volt — sehogyan lehet megtartani az azt végző leányokat. A sok változás zavarta a munka menetét és a művezetők azon törték a fejüket, hogy mivel kössék le a leányokat az egyébként is rosszul fizetett munkához. Eközben történt, hogy az egyik munkavezetőnek föltűnt, hogy a lányok mennyire becéznek egy, a műhelybe betévedt kis macskát. Hamarosan vagy egy tucat finom angoramacskát szereztek be és ezeket szétosztották a lányok egyes csoportjaira. A lányok nagy szeretettel etették, ápolták a macskákat és a gyárvezetőség hamarosan tapasztalhatta, hogy megmaradnak munkájuk mellett. Az angora macskák ott tartották őket a gyárban.

Most egy ehhez hasonló újítást vezettek be egy nagy newenglandi cipőgyárban.

A gyár tulajdonosa rájött arra, hogy a monoton gépmunka és a sötétszínű munkagépek állandó

látása rossz hatással van a munkásokra és ezért kísérletképpen azt mondta egyik munkásának, hogy fesse be a gépet bármely tetszés szerint való világos színre. A munkás csodálkozott a furcsa rendelkezésén, de azért végrehajtotta azt és gépet világoszöld színre festette be. A gyáros néhány heti megfigyelés után megállapította, hogy a világoszöld gépen dolgozó munkás kedélyhangulata jobb, — mozdulatai valamivel élénkebbek és észrevehetőleg több munkát produkál a többinél.

A gyáros most rájött, hogy következtetése helyálló volt, megfelelő szakember véleményét kérte ki és ma már a gyárban a szivarvány minden színében tarkálkodó gépek mellett dolgoznak a munkások.

A »Technology Review« című szaklap, amely ezt a kísérletet ismerteti, azt írja, hogy a változtatás meglehetősen mértékben emelte a produktívot.

Ez a kísérlet ismét azt bizonyítja, hogy minél jobb környezetben, minél egészségesebb és a szemre nézve is kellemesebb körülmények között dolgozhatnak a modern gyári munkás, annál nagyobb hasznát veszi munkájának a termeltető tőkés is.

*Lejjen be a Debreczen
előfizetőinek táborába.*

A munkás költő verseiből

MAGYAR CSERKÉSZ A BÉRCETETŐN

Magyar cserkész a bércetetőn
Néz szülőfaluja felé!
De nem mehet szegény oda
Mert egy árkot húztak elé.

Látja is a kis házukat
Felé néz a két ablaka!
S eszébe jut hogy nővére
Mályvált azokba rakta.

Látja a kerek erdőt is
Látja a virágos rétet!
Hol gondtalan zsenge korbar
Töltött annyi boldog évet.

Látja a kiskertet is
Hol süppedez anyja sirja!
S gyomlálgatni öntözgetni
Mely hiába húzza, hívja.

Magyar cserkész a bércetetőn
Keze imára kulcsolva!
S barnulnak a fehér kövek
A könnyektől locsolva.

Oláh Sándor.

Oláh Sándor.

Figyelem!

Tisztelettel értesítem a nagy érdemi közönséget, hogy „Cenkö“ bőrfestékekkel, villanyerőre berendezett festékszórá géppel mindenféle bőrdolgait ujjaalakítom, u. m.: cipő, bőrdő, redikül, bőrkabát, bőrdő, keztyű stb. Felelősség mellett festem, javítását méltányosan eszközölöm. Retikül, utazótáska, aktatáska, pénztárcák olelson beszerezhetőek.

Tóthlássy Géza
szijgyártó, bőrdőndősnél, Cegléd u. 7.

A munka is

könnyebb, ha dolgozója

a Fa'partól

való

Rákosi Jenő (Király) ucca 4.

Mintaterem: Piac u. 83. sz.

Cseplőgéphez mentőszekrények

és azok alkatrészei legelőször SCHÖN Sándornál, Debrecen, Piac-u. 14. Csapó-utca sarok.

Nyári délután

Irta: Gál Anna.

Keskeny folyosón szaladt tovább a leány. Kékszíni volt a ruhája, mint a szeme: zöldesbe hajló kék, apró ráncokkal és fodrokkal. Rövidre vágott barna haja kissé összeszuszálódott, rendetlenül hullott a nyakára. Csak úgy áradt a melegség piros arcáról, félig nyílt szájáról, amely kicserepesedett a belső hőségtől. Karját hol kinyújtotta, hogy a falba ütközött, majd meg ökölbe szoritotta, mintha értékes kincsre bukkant volna. Végre megállt: lihegve, fáradtan s egy ablakmélyedésbe könyökölt. Kezét hajába bujtatta s meg-megborzongva kezdte felidézni, átélni az egy perccel előbb történeteket.

Hát igen, bent volt a szobában s a fiu megcsókolta. Nem ugyan a száján, nem is arcán, mert ezt még sikerült elkapni előle, csak oldalt a nyakán, a füle mellett, de azért is úgy eltaszította magától, hogy majdnem elvágódott a vakmerő. S mivel magát nagyon zavartnak, a fiut megriadtnak, a helyzetet pedig furesának, mondhatni komikusnak találta, kirohant a szobából. De hogy is jutottak ideig?

Vendégük volt a fiu, az unokatestvére, akire ezelőtt még két évvel csaknem titkolt fölénnyel és fitymáló megvetéssel tudott nézni: az ő dacos és önértékes 18 éves suta, egyetlen 18 esztendőjére. Am az idő telt-múlt s mikor a két 20 esztendő találkozott össze: a lány éréfőben, vágyakozón és titkokat fedvén, s a fiu új kamaszságának teljes, gátat nem ismerő pompájába, a lány ösztönösen tudta, érezte, hogy most ő lesz a vesztes. Az igazat megvallva, félt egy kicsit a játéktól, nem akart a másik, de még kevésbé önmaga előtt szégyenkezni a végén, viszont izgatta is, ingerelte, a kíváncsiságát legfőképp. S az alkalom nemsokáig várattott magára.

Valami könyvet vitt be a fiunak, aki a meleg nyári délutánon, nyitott apacsingben heverészett a díványon s ajkán egy kedves dal melódiáját tördelte füttyökbe.

Mikor a lány bejött, nem állt fel, csak odaintette magához és elvéve a könyvet, vidáman kérdezte: Nos, hogy tetszett? A lánynak nagyon tetszett, de megszállta az elmentmondás ördöge és ingerkedőn így szólt: Sajnos, semmi jót nem mondhatok róla. Régimódi, szentimentális s még hozzá unalmas is. Folyton csak a szerelem, a szerelem, még hozzá nagy betűvel — mintha egyéb nem is volna a világon. Mire ideért, már megbánta ezt a tönust, érezte, hogy folytatás is következik és saját szavaival fogják legyőzni. Csakhogy a hatás egészen más volt, mint amire számított; a fiu diszkrétan, kicsit ásitott és könnyedén mondta: Teljesen igazad van. Ezek az irók megtöltik a regényeiket a szerelem minden fokával és változatával és elhítetik a közönséggel is, hogy ez az ifjuság legnagyobb, sőt egyetlen témája, tartalma. Pedig itt vagyunk például mi. Két jó pájtás, akiknek soha még csak eszébe se jutott, hogy egymásra ugynevezett szerelmes szemmel nézzünk. — Elhallgatott.

A leány, aki önmagával szemben mindig őszinte volt, érezte, hogy határozottan bosszantja ez a beszéd: igaza volt ugyan a fiunak, de azért még se szép tőle, hogy így kifejezésre juttatja közömböségét. Vagy csak áltatás volna, az ő részéről is? Hisz a reggeli tor-

nán egész más, sokatmondó pillanattal siklik rajta végig a tekintete, a tóban is mindig vele uszkálna... de hisz most se beszélt komolyan: huncut mosoly bujkál a szeme sarkában s szája szögletén.

A lány zavartan felemelkedett, nem szólt s egy percre csak a legyek lusta zümmörése hallatszott. Haját szikráztatja a napsugár, átvilágítja profiljának finom pihéit. A fiu egy pillanatra csodálkozva nézi, majd hirtelen, következtelenül, de mesésen s mégis oly félszegül, kinyúló két karjával magához

húzza a lány fejét. A szája elsiklik előle és...

Idáig ért a lány az emlékezésben, mikor egy hirtelen ötlettől megragadva, visszalopózott az ajtóig és... bekukuskált a kulcslyukon.

A fiu ott hevert a díványon és édesen, mélyen aludt. Álmodni, önzőn, igazi férfimódra, mint aki már tudja, hogy a délutáni alvás: az több mindennél.

A lány hosszasan, csalódottan fordult vissza s elhatározta, hogy nem tegezi többé a fiut.

Egy magyar mérnök élményei a délamerikai Ford-gumiültetvényeken

DELAMERIKA: AZ IGÉRETT FÖLDJE A — VALÓSÁGBAN.

Amióta az északamerikai kivándorlást megszorította az Unió kormányja, Délamerika vált az európai kivándorlók igéretföldjévé.

Az utóbbi tíz esztendőben valóságos népvándorlás indult meg Délamerika felé, a szerencsét próbálók tömege lepte el a délamerikai államokat, abban a reményben, hogy ott sikerül majd az, ami Európában nem sikerült: egzisztenciát alapítani.

Zs. R. fiatal mérnök, amikor tanulmányait befejezte és látta, hogy a vén Európában nincsen sok keresnivalója, hasonló reményekkel indult el múlt év júniusában Délamerikába.

Most itt ül a kávéházi asztalnál kiábrándultan, mint akinek reményei nem váltak valóra. Nyolc hónapig tartózkodott Délamerikában, hatalmas földterületet járt be, olyan vidékeket látott, amelyeket eddig csak a földrajz könyvből, vagy az utleírásokból ismert.

— Higyje el — mondja nekem, ha másért nem, de azért érdemes volt kimenni Délamerikába, hogy ezeket a csodálatos helyeket meglassam.

Egy újságcikk keretébe nem tudjuk beszorítani azt a sok érdekes élményt, amelyben a fiatal embernek 8 hónap alatt része volt.

Elbeszéléséből kiragadjuk azt a részletet, amely egy eddig ismeretlen világnak, a Ford-féle gummiültetvényeknek képet és exotikus életét tárja elénk.

INDULÁS DELAMERIKÁBA.

Hamburgban szálltam hajóra és több napos tengeri utazás után Brazília államban, Pernambuco-ban szálltam partra. Az első nehézségem az volt, hogy nem tudtam portugálul, ami itt az államnyelv. Eg yismerős család várt a hajónál és velük is csak tolmács útján tudtam magam megértetni.

A tolmács egy német lelkész volt, aki hosszú idők óta lakik Pernambuco-ban. Mindjárt láttam, hogy rosszkor érkeztem; állást itt nem tudok szerezni. A gazdasági válság Braziliát sem kímélte. —

Egyébként európai embernek egészen szokatlan az az élet, ami ott folyik. Pernambuco nagy város, amelynek egyes uccái szépségben vetekednek a legszebb párisi boulevardokkal, külvárosaiban pedig apró néger viskók állanak. Megdöbbentő hatást tett rám, hogy a perifériákon egészen szabadon járnak a leprás betegek. Vannak ugyan elkülönített táborok a lepra betegek részére, de annyi a leprás, különösen a négernek között, hogy nem tudják valamennyit elhelyezni a táborokban.

FORRADALMI IDŐK.

Egyébként is megérkezésemkor éppen tombolt a forradalom. Az utcákat folytonos lövöldözésekkel tették bizonytalanná s így bizony egész nap a szobámban húzódtam meg. A helyzet teljesen reménytelen volt s ezért elutaztam Parába, hogy ott nézzek állás után. Csöbörből vödörbe jutottam, mert itt még nagyobb erővel tombolt a forradalom; épen megérkezésem napján gyilkolták meg a felkelők Para állam elnökét.

Itt tudtam meg, hogy az egyedüli munkalehetőség, ha valahogyan bekerülök a Ford-féle gummiültetvényekre. — Szerencsétlenségemre a gummiültetvények igazgatója, akit itt gerendnek neveznek, éppen nem volt a fővárosban, hanem kint tartózkodott az ültetvényeket.

Fogtam magam és utána mentem az ültetvényre. Hajón mentem Santarémig, onnan pedig az ültetvényre, amely az Amazon-folyó melletti öserdőben fekszik. Szerencsém volt, felvettek mechanikusnak.

ÉLET A FORD-FÉLE GUMMIÜLTETVÉNYEKEN.

A Ford-féle gummiültetvény egy óriási telep a délamerikai öserdőben. Aki nem látta az öserdőt, nem tudja elképzelni, hogy milyen a fák szinte áthatolhatatlan sűrűségében állanak egymás mellett úgy, hogy csak nagyon nehezen lehet behatolni az erdőbe. Itt van a

gummitelep, ahol mintegy 3000 munkás dolgozik. A munkások szociális helyzete nem a legrosszabb.

Naponta 10 millreisztt kerestek, ami 6 pengőnek felel meg s ebből 3 és fél millreisztt kellett fizetniük kosztért és lakásért.

A munkások 80 százaléka néger, indián és mulatt, a többi pedig a világ mindenféle nemzetéből került ide. Maga a telep barakkokból áll, az élet primitív, kultura nincsen. Egyes hivatalnokoknak van rádiója, ez itt a kultura egyetlen jele.

PUSZTIT A MALÁRIA.

Az élet elviselhető volna a gummiültetvényeken, ha betegség nem pusztítaná a munkásokat. A klíma az európai ember részére kibírhatatlan, a tropikus melegben még az ivóvíz is 30 fokos. A gummiültetvények munkásait valóságos malária megtizedeli. Alig mulik el nap temetés nélkül. Minden két hónapban jön új hajó a gummiültetvényekre és hozza az ember utánpótlást és viszi azokat, akik nem akarnak maradni vagy akiket elbocsátottak. A fegyelem szinte katonai a gummiültetvényeken. Minden ember egy számot kap és ha engedély nélkül átlépi a gummiültetvény területét, akkor egyszerűen elbocsátják.

Nagyon gyakran megtörténik, hogy a környéken élő vad indián törzsek megtámadják a gummiültetvényt és ilyenkor borzalmas vérengzést visznek véghez.

DIPLOMÁS EMBEREK, MINT MUNKÁSOK.

Magyarok tudomásom szerint csak ketten vannak a Ford ültetvényeken. Az egyik egy Molnár Gábor nevezetű budapesti fiatal ember, ki valamilyen tudományos expedícióval jött ki Délamerikába. Az expedíció anyagi nehézségekbe került, Molnár Gábor pedig ott maradt és most a Ford-féle gummiültetvényeken dolgozik, mint egy szerű famunkás.

Egyébként nagyon gyakori eset, hogy diplomás emberek közönséges napszámos munkát végeznek. Ha azután valamilyen megfelelő állás megüresedik, akkor azt elfoglalhatják.

A munka roppant nehéz. — A gummi fák elszórtan állanak az öserdőben és ezeket kell kivágni. A gummi fák belsejében van az a bizonyos folyékony, sűrű anyag, amelyet összegyűjtenek s ebből dolgozzák fel azután a gummit. — Ford és előtte sokan kísérletet tettek a gummi fák mesterséges elültetésére. Ezek a kísérletek eddig nem sikerültek és szakemberek véleménye szerint nem is fognak sikerülni.

A gummiültetvények barakkait egyébként villanylámpák világítják meg. Ford megvásárolt két öreg hadihajót és azoknak gépeit a gummitelepre szállította a villanyáram fejlesztésére. Mindenestre az emberi tudás és szervező erőnek csodálatos bizonyítéka: — villanyvilágítás az öserdőben.

BUTOROK saját készítményüek

legolcsóbb árban beszerezhetők

Bálint Sándor Piac-u. 85. szám

Fürdőkád

zománcozott öntött vasból P. 80.--

Bészler és Dávid

vaskereskedésében, Piac-u. 7.

Elemi iskolai tankönyveket

a legmagasabb áron vásárol a Méliusz könyvkereskedés, Debrecen, Ferenc József ut 26. szám.